kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl: 1 sayı: 17-18 — 1 kasım 1976 pazartesi — 300 kuruş

BURJUVAZİNİN SALDIRISI VE ONA SAĞLANAN OLANAK

Burjuvazi kendi açısından doğrusu iyi hesapladı, iyi vurdu.

Çoktandır işverenler «sendika enflasyonu» ndan, «sendikalararası rekabet» ten, bunların yolaçtıkları «aşırı talepler» yarışmasından yakınıp duruyordu. Bir yandan MHP si, MSP si, kendi kontrollerinde sendikalar kurmaya koyuldular. (AP'nin buna ihtiyacı yoktu, Türk-İş zaten ellerinin altındaydı) Öte yandan komandolar, ülkü'cüler ve yandaşları sendika toplantılarını, merkezlerini, işyerlerini bastılar, işçileri kurşunladılar, yaraladılar, öldürdüler. İş kanununun insafsız 17. maddesi daha da insafsızca işletildi, işten atılanların sayısı binleri aştı.

Bu operasyonlar süre dursun, son günlerde sahneye yeni bir oyun konuldu. Konuldu çünkü, yapılanlar işçi sınıfının sendikal hareketinin belini kırmaya yetmiyordu, ve burjuvazi sabırsızdı, çabuk netice alınmalıydı. Bu kez, işçileri sendikalardan ve sendikacılardan soğutma, kopartma operasyonu tezgahlandı. Önce Türk - İş'in başı Halil Tunç'un 600 bin lira kıdem tazminatı aldığı ortaya atıldı, ama bunun gürültüsü pek fazla olmadı, çabuk dindi veya dindirildi. Türk - İş ne de olsa «has evlat» tı, sendikaları hepten yok etmek mümkün olamadığına göre bir gözdağı verip bırakmak yeterli olabilirdi. Hemen ardından DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'e saldırıya geçildi. Bu defa tek bir haber patlatmakla yetinilmedi. Yüksek tirajlı bir gazetede günlerdir süren, daha da süreceği anlaşılan bir kampanya açıldı.

Bir kaç nedenle: Yukarıda işaret ettiğimiz nedene ek olarak, DİSK Türk - İş gibi «has evlat» değildi, tam tersine 15 - 16 Haziran olaylarını unutamayan ve son Eylül direnişleriyle de öfkesi büsbütün kabaran burjuvazi DİSK'in hesabını görmek kararındaydı. Gerçi bu hesap görülmeye başlanmıştı, DİSK'i DİSK yapan niteliği eritiliyor; örgüt yapısı CHP'lileştiriliyor; sosyalist sendikacıları, temsilcileri, işçileri dışlamak için elden gelen arkaya konulmuyordu. Ama burjuvazinin MC yanlısı kesimi DİSK'in CHP'lileşmesine de karşıydı, CHP yanlısı kesimi ve CHP'li sendikacılar ise Türkler'in Genel Başkanlıktan alaşağı edilmesinden yakınacak değillerdi. Onun yerini kendilerinden birinin almasını elbette yeğlerlerdi.

DİSK'i CHP'lileştirme, sosyalistlerden ve sosyalizme yatkın olanlardan temizleme; bunu başarmak için, anti - demokratik tüzük hükümleri ve organ kararlarıyla dahi yetinmeyip hepten hukuk anlayışına, mantık ve insafa aykırı yöntemler uygulama politikası ve Eylül ayındaki genel yas «eylemi» DİSK'in bünyesini zayıflattı, dıştan saldırılara açık, bu çeşit saldırıların olumsuz etkiler yaratacağı hale getirdi. Ne önceden mizanseni hazırlanmış toplantılar, kongreler, ne sınıf sendikacılığı üzerine büyük laflar gerçek durumu perdelemeye yetmez. Burjuvazi DİSK'e yüklenmek için bu fırsatı kaçırmadı.

Bugün DİSK'te, DİSK'e bağlı bazı sendikalarda yaratılan durumu CHP'lilerle TİP'lilerin mücadelesi biçiminde tanımlamak yalan değilse eğer, yanlıştır. Başta Kemal Türkler olmak üzere DİSK üst yönetimi, CHP'lilerle elele vererek ve TİP'e hasım akıl hocalarının ve DİSK dışındaki bazı örgütlerin yardımıyla, uzun yıllardır sendikalarının başında olmuş ve çok başarılı, dürüst yöneticilik yapmış olan TİP üyesi sendikacıları, temsilcileri yerlerinden atmak için her yolu yöntemi mübah gören bir çaba içindedirler. Söz konusu sendikacıların «sendikayı ele geçirmek» gibi bir eylemleri olamaz, çünkü TİP'in kuruluşunun çok öncesinden beri onlar sendikalarının başında bulunuyorlardı. Kaldı ki, Türkiye İşçi Partililer DİSK'te kalmak ve DİSK'i kendi kuruluş ilkeleri çizgisinde tutmak mücadelesi vermektedirler. Türkiye İşçi Partisi üyeleri politik bir örgüt olan parti ile kitle örgütü olan sendika arasındaki farkı çok iyi bilirler. Kitle örgütüne, sendikaya, politik partinin görevlerini yüklemeye kalkmak onların kesinlikle karşı çıktıkları bir tutumdur. Bilimsel sosyalizmde böyle bir tutumun anarko - sendikalizm sapması olarak nitelendiğini de bilirler. «DİSK çizgisi» diye tutturup DİSK sanki bir partiymiş gibi davrananlar böyle bir sapmanın ta içindedirler.

Kemal Türkler'i de burjuvazi zayıf yanından vurmuştur. Mal beyanında bulunmak aslında hiçbir şeyi değiştirmez; beyan edilen malların hepsi yasalara ve usulüne uygun olarak elde edilmiş olsa da fazla bir şey değişmez. Sözü edilen inşaatla ilişkisini önce reddedip sonra kabul edişini ve beyan edilen mallara ilişkin olarak sorulabilecek soruları bir yana bırakabiliriz. Asıl önemli olan bunlar değildir. Sorunun özü başka. O da, mal mülk, maddi çıkar konusunda bir sosyalistin, bir devrimcinin tutum ve davranışı sorunudur. Sosyalizm bir lokma bir hırka felsefesi değildir. Yoksullukta bir erdem de yoktur. Ama daire üzerine daire, dükkan, arsa yığmak ve büyük inşaata girişip daire ticaretine yönelmek, kısacası mal mülkü, maddi çıkarı hedef almak ve buna yönelmek bir sosyalistin, bir devrimcinin, adı Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu olan bir örgütün başında sınıf mücadelesi verdiğini iddia eden bir kişinin davranışı olamaz. Hele işçi sınıfının ekonomik ve politik hareketinde profesyonel kadro elemanı olarak çalışanlar bu mücadeleyi yürütebilmelerini mümkün kılacak kadar bir geçim düzeyiyle yetinmek durumundadırlar.

Bugün Türkiye'de bir «sendika aristokrasisi» oluştuğu açıktır. Yüksek ücretler saptandığı bir yana, çeşitli adlar altında yapılan ek ödemelerle, «harcırah» larla fiilen elegeçen miktarlar daha da yükseltilmektedir. «Bal tutan parmağını yalar» kuralı profesyonel sendikacılıkda doludizgin uygulama bulmaktadır. Oysa sendika yönetiminin başında ve çeşitli kademelerinde bulunanların ellerine geçen miktarlar gerçek işçilerin (işçi olmayıp ta işçi statüsünde gösterilen yüksek ücretli bürokrat ve tetnokratlar hariç) aldıkları en yüksek ücretle sınırlı —hiç değilse onunla orantılı— olmalıdır. Bu sadece, işçilerin güvenini, saygısını kazanmak bakımından değil, maddi çıkarın egemen bir rol oynadığı yaşantıdan ve o yaşantının yarattığı zihniyetten, zaaflardan, sapmalardan, arınmak, uzak kalmak için de şarttır. Bugün, bir Dinçer Doğu, sendika genel baskanlığından tekrar fabrikada üretime dönebilmiş, iş başı yapabilmişse bu, gerçek bir sosyalist kişiliğe sahip olduğu ve bunun için de genel başkanlık «nimetleri» nden yararlanma yoluna gitmediği, yaşantısını değiştirmediği içindir.

ÖRGÜT HABERLERİ



GENEL MERKEZ SEMİNERLERİ

BİRİNCİ MERKEZ SEMİNERİ YAPILDI

Partimiz Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu tarafından düzenlenen merkez seminerlerinden birincisi başarıyla tamamlandı. Yirmi ilden 50'ye yakın çağrılının katıldığı seminerler yedi gün sürdü. Hemen hemen bütün il ve ilçe yönetici durumunda olan arkadaşlarımız seminerin devam ettiği süre boyunca 14 değişik konuyu incelemek ve tartışmak fırsatını buldular. Açış konuşmaları Başkanlık Kurulu üyeleri ile Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu üye ve görevlileri tarafından yapılan seminerler son derece canlı bir hava içinde sürdürüldü. Partimizin karşı karşıya bulunduğu temel ideolojik ve pratik sorunların incelenme ve tartışılması yüksek bir bilinç düzeyini ve kararlılığı ortaya koydu.

Birinci Merkez Seminerinin en başarılı yanı partimizin gitgide daha büyük bir hızla ideolojik çalışma ile örgütlenme, propaganda ve ajitasyon çalışmalarını birleştirebilen militanlara sahip olmakta olduğunu ortaya çıkarmasıdır. Seminere konuşmacı ve tartışmacı olarak çağrılanların çok büyük bir bölümünün en güç koşullar altında örgütlenme, propaganda ve ajitasyon çalışmalarını yöneten ve yürüten kişiler olmasına rağmen, seminerde ulaşılan yüksek ideolojik düzey yarınlara daha da büyük bir güvenle bakmamıza yolaçmaktadır. Seminere katılanlar Türkiye İşçi Partisinin teorik çalışma ile pratik çalışmanın birleştirilmesi yolunda atmakta olduğu adımları somutlayan birer gösterge oldular. Teori - pratik birliğinin bütün parti çapında en derin bir biçimde gerçekleştirilmesinin önemini ortaya koydular.

Birinci Merkez Semineri bundan sonra yapılacak merkez seminerleri için, bölgesel seminerler için büyük dersler sağladı. Seminerde yapılan konuşma ve tartışmalar yakında yayınlanacak eğitim broşürleri ve teorik dergimiz için zengin bir kaynak oldu. Yurdun dört bir yanından gelen parti üye ve yöneticilerinin tanışıp kaynaşmalarına olanak verdi. Eğitim çalışmaları alanındaki birikmiş görevlerden birini yerine getirdi, ileridekilere ışık tuttu.

Parti'nin ideolojik ve politik tutumunun örgüt birimlerinde günlük yaşama girip parti eyleminde klavuz rolü oynayabilmesi için, partinin dolaylı yayınları, Çark Başak, Teorik dergi Yurt ve Dünya, broşürler vb. yeterli değildir. Bunları tamamlayacak, işlevlerine kavuşturacak bir başka eğitim aracına daha gereksinme ortaya çıkmaktadır. İşte bunlardan biri Merkez Seminerleri'dir.

Yaygın kanı, Genel Merkez Seminerlerini yüksek seviyede ideolojik sorunların tartışıldığı yer olarak değerlendirilmesine dayanmaktadır. Bu doğrudur. Ancak bu tanım, merkez seminerlerinin amacının açıklanması için yeterli değildir.

Önce, Parti içi eğitimi amacı ya da amaçları açısından değil, bir süreç olarak ve karşılıklı yönleriyle ele almak gerekmektedir. Yani Partinin tartıştığı ideolojik sorunlar ve bunların boyutları partinin gelişkinliğine uygun olarak iradelenir. O halde, parti içi ideolojik çalışmanın yürütülmesi partinin örgüt ve eylem olarak gelişme doğrultusunda ve onunla atbaşı gidecektir. Bu bir zorunluktur. Çünkü parti, örgüt ve eylem gücüne ve buna bağlı olarak ideolojik yetişkinliğine ve politik olgunluğuna uygun olarak, karşılaştığı sorunların çözülmesi, ya da bunlara yönelik kitlelerin politik bilincinin geliştirilmesi gibi bir görevle karşı karşıyadır.

Bu bakımdan merkez seminerlerinde tartışılan konuların seçimi ve konuların tartışılma boyutları partinin somut durumuna sıkı sıkıya bağlı olacaktır. Bu somut duruma bağlılık ideolojik çalışmanın çerçevesini belirlediği gibi, genel merkez seminerlerinin diğer bir işlevini de ortaya çıkarmaktadır. O da partinin taktik sorunlarının enine boyuna ele alınması ve yerel örgütlerin tavrına yansımasıdır.

Partinin aldığı önemli bir eylem kararının hayata geçirilebilmesi için alınması gereken önlemler ve bu kararın nedenleri ile tüm öteki ideolojik ve politik boyutları merkez seminerlerinden başlayarak parti birimlerinde **oturtulabilir** ya da böyle bir yolla kararın parti birimlerine ulaştırılabilmesinde Merkez seminerleri esaslı bir araç olabilir.

O halde partinin gelişkinliğine uygun olarak tartışılacak ideolojik sorunların yanı sıra, partinin taktik sorunlarının da özümlenebilmesi bütün parti birimlerinin, kitleleri bu doğrultuda yönlendirilebilmesi için merkez seminerleri esaslı bir araç görevi yapacaktır.

İşte bu işleyiş içinde, merkez seminerleri hem içerik ve hem de biçim yönünden birbirlerine göre farklılıklar gösteren ancak partinin sorunlarının açılması üyelerin ideolojik seviyelerinin yükseltilmesi temelinde bir eğitim organı olarak çalışmasına devam edecektir.

Parti eylemi geliştikçe, yurtta ve dünyada gelişen devrimci mücadelenin süreçlerini daha derinden kavradıkça, sadece ideolojik doğrultusu kökleşmeyecek aynı zamanda örgütsel gücü de artacak ve toplumu daha derinden kavrayan bir yapıya kavuşacaktır. Bu süreç içinde Merkez seminerlerinin de işlevi parti yapısına ve eylemine bağlı olarak yeni boyutlar alacaktır.

İşte böyle bir anlayıştan kalkarak genel merkez seminerleri düşünülmüş ve ilki 16 Ekim Cumartesi günü başlayan ve 22 Ekim Cuma gününe kadar devam eden ilk merkez semineri yapılmıştır.

Partimizin çeşitli il örgütlerinden gelen yöneticiler ve üyeler Dünya ve Türkiye sosyalist hareketinin önde gelen sorunlarını 15 ayrı başlık altında birlikte tartışarak değerlendirdiler.

Bu suretle Parti içi eğitim çalışmalarında, çeşitli eğitim araçlarının yanı sıra Genel Merkez Seminerleri de parti yaşamına girmiş oldu.

Bu ilk Genel Merkez Semineri'nde tartışılan konular şunlar:

- İdeolojik çalışma parti çalışmalarının kalbidir,
- Yumuşama Politikası (Detant) ve etkileri,
- Uluslararası işçi hareketindeki son gelişmeler,
- Çin'de Maocu hareketin gelişmesi ve bu sapmanın temel olguları,
- Ulusal kurtuluş savaşları, gelişmesi ve sonuçları,
- Büyük sermayeye karşı mücadele,
- Bilimsel sosyalizm ve sosyal demokrasi,
- CHP ve partimiz,
- Türkiye'de köylü sorunu, ve köylüler içinde çalışmada parti eyleminin karşılaştığı sorunlar,
- Türkiye'de sendikal hareket ve somut sorunlarımız,
- Parti eyleminin karşılaştığı çeşitli politik akımlar ve bunlara karşı tavrımız,
- Gençlik sorunu,
- Partimiz eyleminde propoganda ve ajitasyon,
- Çalışma ekipleri,
- Seminer çalışmalarının değerlendirilmesi ve yeni seminerler için öneriler.

partili, çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

DİSK'İN YIPRATILMASINA MÜSAADE EDİLMEYECEKTİR

21 Ekim'de toplanan Başkanlık Kurulu'nun burjuva basınında DİSK aleyhine girişilen aleyhte kampanya konusundaki görüşleri :

«Son günlerde bir gazetede DİSK genel başkanı Kemal Türkler'in mal varlığı ve kazanç sağlama yolundaki girişimlerine ilişkin olarak şahsını hedef almış görünen bir kampanya sürdürülmekte ve bu, giderek diğer yayın organlarına sıçrayarak genişleme eğilimi göstermektedir. İleri sürülen iddiaların doğru olup olmadıkları bir yana, aynı gazetede zaman zaman çıkan yazılar ve yorumlarda bunlar ima edilmiş olduğuna göre, çok önceden bilindiği açıktır. Durum böyle olduğuna göre, tam bu sırada bir kampanya halinde kamuoyuna yansıtılmasının nedenleri ve varılmak istenen sonuçların neler olabileceği üzerinde dikkatle durmak gerekir.

Üst yönetim olarak ne kadar sağa kaymış ve kuruluş ilkelerinden uzaklaşmış olsa dahi DİSK, işçi sınıfı üzerinde yaratmış olduğu imajı ve sendikal kuruluş olarak çekim merkezi durumunu korumaktadır. Buna tahammül edemeyen burjuvazinin MC'ye dönük kesimi ise ilk fırsat ve imkanda saldırıya geçerek DİSK'in şahsında işçi sınıfının ilerici sendikal hareketine bir darbe vurmak istemektedir. Diğer yandan DİSK üst yönetiminin sosyalist sendika yöneticilerini ve sendikaları kuruluşun dışına atmak, sosyalist işçileri fabrika temsilciliklerinden ve hatta işyerlerinden uzaklaştırmak çabaları ve DİSK'i kuruluş ilkelerinden saptırıp sosyal demokratlaştırmak girişimleri ve nihayet son direniş dolayısıyla işçi sınıfının kitle ile örgüt arasında asıl bağını teşkil eden binlerce militan, yiğit üyesinden bir bölüğünün fabrikalardan uzaklaştırılmış olması örgüt bünyesini bugün burjuvazinin bu tip saldırılarına açık bir hale getirmiş bulunmaktadır.

Ancak işçi sınıfımızın bugün DİSK'de somutlaşan ilerici sendikal hareketinin böyle kampanyalarla geriletilemiyeceği ne kadar açık ise, bütün bu olaylar dizisi, TİP'lilerin, sosyalistlerin, demokratik, ilerici sağlam unsurların DİSK'i kuruluş ilkeleri çizgisinde tutmak ve geliştirmek, sendikaların ve DİSK'in en alt birimlerinden en üst yönetimine kadar tüm görevlere sağlam, bilinçli, güvenilir unsurları getirmek ve oralarda tutmak için verdikleri mücadelenin de ne kadar haklı olduğunu bir kez daha açık olarak kanıtlamaktadır. Tüm ilerici, sosyalist işçiler, temsilciler, yöneticiler ve bugün için hangi partiye yakınlık duyarsa duysun DİSK'i benimsemiş tüm işçiler şimdi, her zamandan çok, sendikalarına ve DİSK'e sahip çıkmak ve örgütlerini içten ve dıştan yozlaştırmaya, yıpratmaya çalışanlara karşı kararlı ve güçlü bir mücadele vermek durumundadırlar. DİSK'in ne yıpratılıp dağıtılmasına, ne de çizgisinden saptırılıp sosyal demokratlaştırılmasına müsaade edilmemelidir, edilmiyecektir.»

KONGRELER DÖNEMİ BAŞLIYOR

Yaz ayları örgütlenme kampanyamızın dolaylı bir sonucu olarak örneğin Mayıs 1977' de yapılacak bir erken seçime dahi katılma olanağının elde edilmiş bulunması, Büyük Kongre'mizin en geç Şubat ayında toplanmasıyla geçerlik kazanacaktır. Ayrıca seçime katılınsın veya katılınmasın, kitlelerin her zamandan çok politik sorunlarla ilgilendiği bir seçim yılı olan 1977'de bir an önce bütün organların seçilmiş olarak iş başında bulunması ve dışa dönük çalışmaların ağırlık kazanabilmesi açısından yerel kongrelerimizin 1977 Ocak ayının ilk yarısı sonuna kadar tamamlanmış olması bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmış bulunuyor. Bunu göz önüne alan Merkez Yönetim Kurulu'muz, 9/11 Ekim tarihlerinde Ankara'da yaptığı son toplantısında, yerel kongreler için «Kongre Dönemi» olarak, Kasım başından 17 Ocak 1977 Pazartesi sabahına kadar olan süreyi saptadı. İlçe ve il örgütlerimiz belirtilen tarihler arasında kongrelerini tamamlamış olacaklardır.

Genellikle kongrelerin, tutulacak bir salonda Parti dışından davetlilere de açık olarak yapılması, toplantıya katılacak Merkez kurulları görevlilerinin yapacakları konuşmalarla Parti görüşlerini açıklamaları, böylece kongrelerin aynı zamanda yörede dışa dönük bir propaganda ve ajitasyon çalışması görevini de görmesi arzu edilir ve beklenir. Ancak bugünkü durumda, kongre döneminin çok kısa süreli olması zorunluluğu, aynı anda ülkenin değişik yörelerinde birçok yerel kongrenin birden yapılmasını gerektirdiğinden bu kongrelerin tümüne birden heyetler halinde katılma olanağı bulunamıyacaktır. Bundan da önemli olarak, yaz ayları örgütlenme kampanyamızın yol açtığı büyük harcamalar ve yeni kurulan birçok yerel örgütümüzün kuruluş döneminde lokallerini düzenlemek için yüklendiği ek masraflar sonucu, hem yerel örgütlerimizin, hem de Genel Merkez'imizin mali olanakları daralmış durumdadır. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı, ancak pek az kongremizin büyük masraflı bir kapalı salon toplantısı biçiminde tertiplenebilmesi olasılığı bulunmaktadır. Bu olasılığı en iyi biçimde değerlendirebilmek için ancak bazı örgütlerimiz, Genel Merkezin özel direktifiyle böyle kongreler düzenliyebilecekler, diğerleri yerel olanakları değerlendireceklerdir.

Kongreler için ayrı bir gündem maddesi saptanıp tebliğine bu dönem için gerek duymayan Merkez Yönetim Kurulu, ancak yönetim kurulu raporlarında çalışma ekipleri çalışmaları ve sonuçlarının değerlendirilmesi, yayın çalışmaları ve yöredeki işçi ve emekçi kitlelerin yerel sorunlarının mutlaka yer alması gerektiğine işaret etmiş bulunuyor.

Kongre hazırlıkları, kongre öncesi ve sonrasında yönetim kurullarınca yapılacak işler konusunda ayrıntılı bir genelge Genel Sekreterlikçe hazırlanarak Örgüt'e gönderilmiştir.



DOĞU'DA FAŞİST TIRMANIŞ

MC öncülüğündeki genel faşist tırmanış MC partilerinin yaptıkları işbölümüyle sürdürülüyor. Doğu illerimizde faşist tırmanışın uygulayıcısı MSP. MSP vurucu güç olarak MHP'li komandoları kullanıyor. Baskılar işçiler üzerinde ve kırsal alanda yeni boyutlar kazanıyor.

DGM yasa tasarısı ile başlatılan terör Van'da etkili bir biçimde yürütülüyor. Özellikle politik örgütlenmenin gerekliliğini kavrayan işçilere yönelik baskılar artıyor. Yapı işlerindeki işçilerin dolapları aranıyor. Bu arada «Çark - Başak» okudukları gerekçesiyle iki işçi mahkemeye götürülüyorlar.

Burjuvazi doğunun geri kalmış, küçük bir ilçesi Bismil'de de işçi sınıfının politik örgütü TİP'nin örgütlenmesinden ne kadar korktuğunu gösterdi. TİP'lilerin evi arandı. Emniyet amiri TİP'lilerin evlerindeki «Çark - Başak» gazetesi'ne, Yürüyüş Dergisi'ne el koydu. Partililer gözaltına alındı. Emniyet amiri bununla da yetinmedi. DGM'ye gitmesi için bir dosya hazırladı ve devrimcilere hayat hakkı tanımayacağını belirtti.

Doğuda partiyi hedef alan olaylardan biri de Diyarbakır ili üyemiz İsmail Tuncel'in öldürülüşü. Diyarbakır'da Sümerbank'a bağlı Şayak fabrikasında çalışan İsmail Tuncel, Bayram tatili için gittiği Elazığ'da 24.8.1976 günü faşistlerce açılan yaylım ateşi sonucu öldürüldü.

Cinayetle ilgili olarak Elazığ'a gidip araştırmalar yapan Parti görevlileri olayın planlı bir cinayet olduğunu saptamışlardır.

Olaydan sonra gazetecilere bir açıklama yapan Elazığ Valisi Fahrettin Duran olay'ın toplumsal bir yanı olmadığını söylemiştir. Ayrıca, valinin şu sözleri de ilginçtir.

«Bu güne kadar solcuların elleri havaya kalkmaktaydı. Bundan sonra sağcıların yumrukları havaya kalkacaktır.»

BÖLGE TEMSİLCİLERİ TOPLANIYOR

Başkanlık Kurulumuz, 30 Ekim Cumartesi günü Adana'da, 31 Ekim Pazar günü de İzmir'de olmak üzere üçüncü ve dördüncü Bölge Temsilciler Toplantılarının yapılmasını kararlaştırmış bulunuyor.

Adana İl Merkezinde yapılacak toplantıya bütün ilçelerinde örgütlenmiş bulunan Gaziantep, Hatay ve İçel illerimiz ile Adana ilimiz katılmaktadır. İzmir toplantısında ise bütün ilçelerinde örgütlü bulunan Denizli, İzmir, Manisa, Muğla ve Uşak illerimiz ile Antalya ilimizin temsilcileri biraraya geliyorlar.

Genel Sekreter Sargın'ın yönetiminde sürdürülecek toplantılarda Merkez Örgüt Bürosu Sekreteri Can Açıkgöz arkadaşımız da hazır bulunarak özellikle kongrelerle ilgili açıklamalar yapacak, temsilcilerin sorularını cevaplandıracaktır.

Dergimiz baskıya verildiği sırada her iki toplantının da bütün hazırlıkları tamamlanmış bulunuyordu.

YEREL ÖRGÜT BİLDİRİLERİ VE PARTİ PROPAGANDASI

Bilimsel sosyalist dünya görüşü, Parti Pragramımızın ve çeşitli toplumsal olaylar karşısındaki tavrımızın başlıca rehberidir.

Bu bilimsel temel üzerinde, merkezi ve yerel düzeyde yapılan Parti propagandamız herzaman somut olaylara dayalı ve somut hedefler gösterici nitelikte, olmalıdır ve olmaktadır. Burjuvazinin elinde yoğun bir kitle iletişim araçları sitemi bulunmaktadır. TRT'sinden basınına, okul kitabından resimli romanına, filmine, şarkısına dek burjuva ideolojisinin örtülü ve açık propagandası yaşamın her alanında, beşikten mezara sürüyor. Burjuvazinin bu ideolojik saldırısı karşısında, işçi sınıfı ideolojisini, onun çözümlemelerini, kitlelere ulaştırmak için Partimizin henüz gerekenden çok kısıtlı olan olanaklarını, kaynaklarını, azami bir biçimde, sonuna kadar kullanmak durumundayız.

Bu açıdan Parti bildirileri, Basın Bültenleri, Parti Afişleri ve diğer sözlü, yazılı ve görsel ajitasyon - propaganda araçları, dolaylı ve doğrudan Parti yayınlarımızın yanı sıra, görüşlerimizin kitlelere ulaşması açısından hayati bir işlevi yerine getiriyorlar. Yerel örgütlerimizin bu tür bildirileri, şimdiye kadar birçok kez Çark Başak'da yeraldı. Bu sayımızda da, Tarsus İlçe Örgütümüzün, Konya Ereğlisi İlçe Örgütümüzün, Menemen İlçe Örgütümüzün, İzmir Merkez İlçe Örgütümüzün bu nitelikte bildirilerinden özetler veriyoruz.

Yörelerindeki iki sendika şube kongresini, bu kongrelerde sosyalistlerin doğru tavrını, burjuvazi emrindeki sarı sendikacıların ve onların safında ister istemez yer alan çeşitli «sağ» ve «sol» sapmacı tavır sahiplerinin bu kongrelerdeki oyunlarını açığa çıkaran, bu konuda çevredeki tüm ilerici, sosyalist güçleri uyaran Tarsus ilçemizin bildirisinin başlığı **Siyasi Madrabazlara ve Her Türden Sahtekârlara Karşı Uyanık Olalım.**

Konya Ereğlisi İlçe Örgütümüzün bildirisinin başlığı «İşçiler, Köylüler, Tüm Emekçiler». DGM'lere karşı verilen mücadelenin önemine değinen bildiri, **«Faşizm İsterisine tutulmuş olanların karanlık emellerine set çekilmesi, ülkemizin esenliğe çıkması, bu hedefler etrafında birlikte, BİLİMSEL SOSYALİZM'in ışığında örgütlü mücadele etmekle mümkündür.**

Yaşasın BAĞIMSIZLIK - DEMOKRASİ - SOSYALİZM MÜCADELEMİZ.

YAŞASIN TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ» diye sona ermektedir.

Menemen İlçe Örgütümüzün bildirisi Aliağa rafinerisinde «Genel Yas» süresince başlatılan ve sürdürülen işçi kıyımını ele alıyor, çevre halkını bu işçilerle dayanışmaya çağırıyor. Bildirinin son bölümü şöyle :

OYUN AÇIKTIR...

İşçiler dışarıda tutularak direniş kırılmaya, işcinin birliği parçalanmaya çalışılmaktadır. Hesap bütün işçilerin işten çıkarılması, direnmenin kırılmasından sonra öncü işçilerin, temsilcilerin dışarıda bırakılması amacına dayanmaktadır. İşyerine doldurulan sahte işçiler, faşist militanlar yüzlerce işçiyi baskı altında tutacak, dayakla, silah zoruyla sermayenin boyunduruğuna sokmayı sağlayacaklardır.

Daha önce Tariş'de bu oyun oynanmış, şimdi sarı sendika ve faşist zorbalar işçiyi satmak için hazırlık yapmaktadır.

RAFİNERİNİN YİĞİT İŞÇİLERİ...

Tek kişi dışarıda kalmadan bütün işçiler işe dönünceye, Direnişten bu yana işyerine sokulan bütün sahte işçiler kapı dışarı edilinceye kadar mücadele edecek; sendikal birliğinizi, devrimci birliğinizi koruyacak ve bu oyunu bozacaksınız.

İŞÇİLER, EMEKÇİLER, BÜTÜN İLERİCİLER, DEMOKRATLAR...

RAFİNERİ İŞÇİLERİNİN HAKLI MÜCADELESİNİ DESTEKLEYELİM, OMUZ VERELİM...

İŞÇİLER;

İşçi sınıfının mücadelesi ortaktır. Rafineri işçilerinin mücadelesi bütün işçilerin mücadelesidir. RAFİNERİDEN GELECEK BÜTÜN İŞ TEKLİFLERİNİ REDDEDELİM. İŞÇİ OLMANIN ONURUNU, SINIFIMIZIN ŞEREFİNİ KORUYALIM.

İzmir Merkez İlçe Örgütümüzün bildirisinin başlığı, **«Tütün İşçileri, Kardeşler»**. Bildiriden bazı bölümler şöyle :

«Sayısı onbini aşan işçi kardeşimiz her yıl tüccarda, Tekel'de tütün işçiliği yapıyor. Ezilerek, horlanarak, sömürülerek. Yıllardan beri tüccar, Tekel'den birtakım adamlar ve sendika elele vermiş, sizlerin alınterinden milyonlar vuruyorlar. Tekel'de işe girebilmek ***için üçbin beşbin lira rüşvet veren işçi*** **kardeşlerimiz var. KİM ALIYOR BU PARALARI?**

KARDEŞLER! Kimi işletmelerde 50 dereceye varan bir sıcaklıkta çalışıyorsunuz. Hamile kadınlar, yaşlı işçiler sıcaktan düşüp bayılıyorlar. SENDİKA ALDIRMIYOR BİLE.

Kardeşler! Özellikle mevsimlik işçiler bu sendikanın (TEK GIDA - İŞ) üyesi değildir. Üye olmak için sendikanın üye fişini imzalamak mecburidir. Mevsimlik işçiler üye olmadıkları halde üyeler gibi aidat ödüyorlar. Yevmiyesi 76.56 lira olan bir işçi sendikaya 25.52 lira aidat ödemesi gerekirken 38.28 lira ödüyor. Tek Gıda - İş sizlerden kanunlara aykırı olarak aidat alıyor. Ayrıca üyesi olmadığınız bir sendikanın bağlı olduğu bir konfederasyona aidat vermek zorunda **değilsiniz. Türk - İş için ödediğiniz 100'er liraları ve fazla aidatları geri isteyin. ARTIK BU KORSAN SENDİKAYA AİDAT KESTİRMEYİN!**

KARDEŞLER! Çalışma şartlarınızı düzeltmek istiyorsanız, işyerinde onurlu, kimsenin hakaretine, horlamasına uğramadan çalışmak istiyorsanız, defedin basınızdan bu patron sendikasını. Siz isterseniz bunu yaparsınız. İzmir Pamuk, İzmir Yün ve Billur Tuz'da çalışan binlerce işçi kardeşimiz sarı sendika çemberini kırarak DİSK'in bayrağı altında toplandılar.

KARDEŞLER! Yalnızca devrimci sendikalarda örgütlenmek de yetmez. Sömürüyü bütünüyle ortadan kaldırmak ve insanın insanı sömürmediği SOSYALİST TÜRKİYE'yi kurmak için kendi partimizde TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ**'NDE ÖRGÜTLENELİM.**

KAHROLSUN SARI SENDİKALAR

YAŞASIN DİSK

YAŞASIN TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ.»

ÇARKBAŞAK HAKKINDA AÇILAN DAVALAR

Çark Başak'da yayınlanan yazılardan ötürü yapılan adli koğuşturmaların sayısı artmaya başlamıştır. Önce Çark Başak'ın 1 Mayıs Özel sayısında yayınlanan marş sözlerinden dolayı bir dava açılmıştır. Sorumlu Yazı İşleri Müdürümüz, Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu Sekreteri Nurdan Orpen'in sanık olarak yargılandığı bu dava, iki adet 142/1-6, bir adet 142/4-6, bir adet 312 iddiası ile İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesinde görülmektedir.

Bu davada iddianameye esas olan ve Profesör Doktor Sahir Erman tarafından düzenlenmiş bulunan «bilirkişi (!) raporu» bir ibret belgesi durumunda olduğundan (imlası da dahil) aynen yayınlıyoruz.

İstanbul C. Savcılığı
Basın Bürosuna

Dosya No: 1976/2069

BİLİRKİŞİ RAPORU

Erdek C. Savcılığının 1976/955 sayılı talimatı dairesinde tetkikat yapmak üzere bilirkişi seçilmem üzerine gerekli incelemeyi yaptım.

1 — «Hayat denen Kavga» başlıklı şiir.

Bu şiirde işçi sınıfının dil ve din farkı *bilmediği, kızıl yıldızın gerçekten doğacağı,* başta leninizm bayrağı olarak son kanlı kavga hazırlandığı, bu günü vurup yarını kuracağı ve sınıfları kaldıracağı ifade edilmek suretiyle, ihtilal yolu ile işçi sınıfının tahakkümünü tesis etmesi lehinde propaganda yapıldığından ve bu çeşit propaganda kominizm propagandası teşkil ettiğinden T.C.K. 142/1 e aykırılık görülmüştür.

2 — «Vanseramos» (İspanyolca kazanacağız demektir.) başlıklı şiir.

Bu şiirde Şili'deki kominist partisi olan Unitad Popular'ın yaşaması ve Şili'deki komünistlerin yaptıkları iç savaştan galip çıkacakları ifade edilmek suretiyle Şili'deki kominist hareket övüldüğü cihetle TCK 142/4. maddeye aykırılık görülmüştür.

Keyfiyet saygıyla arz olunur. 14.6.1976

Bilirkişi
Prof. Dr. Sahir Erman
İmza

Aslının aynıdır.
15.7.1976

Gene Çark Başak'ın 16 Nisan tarihli 5. sayısında yayınlanan «MC Sorumludur» başlıklı yazıdan ötürü ise Hükümetin Manevi şahsiyeti tahkir edildiği iddiası ile açılan dava ise İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesinde görülmektedir. Nurdan Orpen'in sanık olduğu bu 159. maddeden açılan davadan ayrı olarak savcılıkta ifade alınan bir TCK 159 madde iddiası ve gene Genel Başkan Behice Boran ve Nurdan Orpen hakkında savcılığa çağrılan bir TCK 312 iddiası henüz ilk tahkikat safhasındadır.

PARTİ VE SENDİKALAR :

DÜN VE BUGÜN

Bugün işçi sınıfının sendikal hareketi geçmiş yıllardan daha güçlü. Güçlü oluşu ise sosyalistlerin sendikaların çeşitli kademelerindeki etkinliklerinden geliyor. Burjuvazinin sendikal hareket içindeki girişimleri, özellikle ilerici sendikal harekete yöneltilen doğrudan ve dolaylı saldırılar bu gelişmenin somut göstergesi. Sınıf mücadelesinin daha keskinleşmesi bir yandan burjuvazinin saldırılarını artırırken diğer yandan da «sosyalistlik» maskesinin ardındaki yüzleri açığa çıkarıyor. Belirtileri görülen, bilinen hususlar, daha geniş kitlelerin anlayıp kabul edebilecekleri gerçekler haline geliyor.

Türk - İş barajını çetin mücadeleler vererek aşan işçilerin toplandığı DİSK'in bugün içine düşürüldüğü bunalımda rolü olan üst yöneticilerin durumu bunun bir örneği.

Bunların bir kısmı dün Türkiye İşçi Partisi üyesi idiler. Ama 1961 - 1971 dönemi Türkiye İşçi Partili sendikacıların büyük bir çoğunlukla hukuken partili, gerçekte partili olmadıkları, dolayısıyla da sosyalist olmadıkları, dün ile bugün karşılaştırıldığında açıklıkla görülecektir.

1961 - 1971 döneminde TİP farklı etkinliklerdeki ve niteliklerdeki grupları 4. Büyük Kongreye kadar yönetim kademelerinde bulundurdu. Önemli ölçüde etkinliğe sahip gruplardan biri, sendika yöneticilerinden oluşuyordu. Yönetim kurullarınca alınan kararlar, eğer bu gruplardan biri tarafından kabul edilmiyorsa, o kararın gerçekleri, bu grupların etkinlik sağladığı kesimlerde hayata geçirilemiyordu. Böylece de, alınan kararlarda, demokratik merkeziyetçilik ilkesinin temel ilkelerinden biri olan, azınlığın çoğunluğa uyması, şeklen olmasa bile fiilen uygulanma olanağı bulamıyordu. Herşeye rağmen TİP o dönemde azımsanamıyacak sayıda işçiyi Partiye kazandırmayı başarabildi. Ancak TİP'in yapısından gelen önemli bir eksiklik te, daha alt kademelerdeki bir kısım sendika yöneticilerinin Partiye üye olma nedenlerinin sendikal kariyer oluşu, sendika üst yöneticilerinin daha aşağıdan kontrol edilmesini engelledi. TİP'in kendi içinde örgütlü olmaması, Partiye üye olan işçilerin, üyelik gereklerini yerine getirmesine, bu üyelerin denetlenmesine ve bulundukları sendikaların yönetim kademelerine tırmanmak için birlikteliklerinin sağlanmasına olanak vermiyordu. Diğer bir deyişle, işyerleri düzeyinde Partinin «çalışma ekipleri» kurması gerekiyordu. Bu kurulmadıkça, üyelerden daha fazla çalışma beklemek ve onları belirli hedeflere yöneltmek olanaksızdı. TİP'in o günkü nitel gelişimi ise, böyle bir örgütlenmeyi başlatmaktan henüz uzaktı.

Diğer taraftan sosyalist oldukları için değil, sendikal kariyerlerini korumak veya sendika içinde kariyer sahibi olmak için, Partiye üye olan bir kısım daha alt kademedeki yöneticiler, Parti yöneticisi sendikacıların, Parti içi hesaplarına alet oluyorlardı. Bunların partili olmaları veya Partili görünmeleri, sendika içindeki konumlarının bir çeşit garantisi oluyordu. Bu objektif durumda, Partinin üyeleri üzerinde etkinlik sağlamasına engel oluyordu.

TİP yeniden kurulurken geçmiş dönemin aksaklıklarını ve yanlışlıklarını ciddi bir değerlendirmeye tabi tuttu. Parti ile demokratik kitle örgütlerinin ilişkileri, Parti ile sendikalar arasındaki ilişkilerin ve Parti ile üyeleri arasındaki ilişkilerin hangi ilkelere dayalı olması gerektiğini, uzun bir çalışma, değerlendirme ve hazırlıktan sonra saptadı. Saptanan bu ilkelere gerçekten «evet» diyenlerle yola çıkıldı. Kararlı olarak bu ilkelere ters düşenlerle daha başlangıcından itibaren mücadele etti. Böylece yeni TİP, daha başlarken, sağlam ve dayanıklı bir iskeleti kurmuş oluyordu. Geriye, geçmiş dönemin eksikliklerini giderecek iç örgütlenmeyi gerçekleştirerek, bu iskeleti iyice perçinlemek kalıyordu.

Yeni TİP Merkez Yönetim Kurulu, daha ilk toplantılarında, iç örgütlenmeyi gündeme aldı ve bilinen «çalışma ekipleri» genelgesini çıkardı. Hızla bu genelge hayata geçirilerek, eksiklikler ve kazanımlara ilişkin deneyler, Parti organlarına iletildi. Çalışma ekiplerinin kuruluşu, çoğalması ve etkinliklerini arttırmaları, her Partili üyenin mutlak bir görev alması, giderek «24 saat partili» olma anlayışını getirdi. Bu durum, TİP'i, ilk defa tüm üyeleri ve sempatizanları gözünde, belirgin olarak burjuva partilerinden apayrı bir parti olduğunu kanıtladı. Öte yandan «çalışma ekipleri» üyelerini eskiden olduğu gibi kendi başlarına ve gelişigüzel mevzilenme ve mücadele etme yerine, daha düzenli ve nereye varacaklarını önceden tartışıp kararlaştırarak saptadıkları somut hedeflere birlikte yönelişlerini getirdi. Bu, somutta, hem birlikte davranışın önemini, hem de girişilecek bir mücadelenin seyir ve sonuçlarının önceden düşünülmesi gerekliliğini vurguladı. Yine bu örgütlü çalışma Partinin üyeleri hakkında tüzüğünde belirtilen ilkeleri doğrultusunda söz ve karar sahibi olma ve tek tek her üyesini denetleme ve yönlendirme gibi çok önemli ve kaçınılmaz bir anlayışı hızla teoriden pratiğe aktardı.

TİP yeniden kurulurken, geçmiş dönemde TİP'li olan sosyal demokrat sendikacılar, bu yeni kuruluşa girmedikleri gibi, daha kuruluş hazırlıkları sırasında, Partileşme hareketinin önüne engel üstüne engel koydular. Bunun, Parti açısından, biri olumlu, diğeri olumsuz iki sonucu oldu.

Önce, tepedeki, sosyal demokrat olan eski TİP'li yöneticiler, daha alt kademe yöneticilerinin ve sosyalist işçi temsilcilerinin TİP'e üye olmalarını, ne pahasına olursa olsun önlemek uğraşı içine girdiler. Bu durum gerçekten sosyalist olmayan veya sendikal kariyerlerini inandıkları politik harekete tercih edenlerin partili olmalarını engelledi. O güne kadar sosyalist olmanın nimetleriyle kariyer yapan bir kısım sendika yöneticisi, yani eski TİP'li olanlar, çeşitli «sol» gerekçelerle bir yandan sosyalist hareketten uzak durdular, öte yandan da 24 saat «TİP'i nasıl yıpratabiliriz» hesabı içersine girdiler.

Diğer yandan ise, tepedeki sendika yöneticilerinin tüm baskı ve tehditlerine rağmen, bir çok militan işçi, işçi temsilcileri ve sendika yöneticileri, daha başlangıçta TİP hareketinin içine girdiler. Tepedeki yöneticilere rağmen, TİP'e üye olanlar objektif olarak Partinin daha sağlıklı oluşunu sağladı. Çünkü Partili olanlar, artık gerçekten sosyalist oldukları için, Partili oluyorlardı. Partili olanlar için, ne sendikal kariyer ve ne de işgüvenliği Partiden önce geliyordu.

TİP, şimdi işçi sınıfıyla artık hem sosyal demokrat sendika yöneticileriyle, hem de burjuvaziyle boğuşa boğuşa bağ kurmakta, kurduğu bağları perçinlemekte ve her geçen gün koparılamaz hale getirmektedir.

TİP şimdi, hiçbir üyesine «imtiyazlı üye» olma ayrıcalığını kazanma olanağı vermemekte, bu tür belirtileri daha doğmadan yok edebilme gücüne kavuşmuş olmaktadır.

Partinin, kitle örgütleri, sendikalar ile olan ilişkileri, bunlara yaklaşımları bilimsel sosyalist ilkelere dayanmaktadır. Partililer tasfiyeci eğilimlerle mücadele ederken de bu ilkelere titizlikle sarılmaktadırlar. «Kazanmak için her şey mübahtır» görüşünü Türkiye İşçi Partililer red ederler ve şimdi böyle davrananların başarılı oldukları sanılsa da bunların geçici başarılar, yenilgiyi getiren başarılar oldukları görülecektir.

DURMUŞ DAVRAĞ'I KAYBETTİK

Partimiz Antalya İl Örgütü üyelerinden Durmuş Davrağ tutulduğu hastalıktan kurtulamadı. Arkadaşımızı 19.9.1976 tarihinde kaybettik. Tüm Partililere ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

ÖZÜR

Bazı teknik olanaksızlıklar nedeniyle 17. sayımız olağanüstü gecikince, 17. ve 18. sayıları birarada çıkarmayı uygun gördük. Böyle bir durumun tekrar etmeyeceğini umarak özür dileriz.

16. sayımızdaki «3. İl Temsilcileri Toplantısı» yazısında verilen Ankara İl Merkezinin telefon numarasının doğrusu 29 37 43'dür. Düzeltiriz.

BİRBUÇUK YILDA VARILAN DÜZEYİN SOMUT GÖSTERGESİ

ÜÇÜNCÜ İL TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI



İLK OTURUM :

Çark Başak'ın önceki sayısında bildirildiği üzere 9/10 Kasım Cumartesi - Pazar günleri Ankara Çağdaş Sahne'de yapılan üçüncü İl Temsilcileri Toplantısı Partimizin birbuçuk yılda vardığı düzeyin somut bir göstergesi oldu. Yaz ayları örgütlenme kampanyamızdan sonra yapılan bu ilk toplantının aramıza yeni katılan yerel yönetici arkadaşlarımız bakımından ayrı bir önemi vardı ve bunu göz önüne alan Merkez Yönetim Kurulu, ilk İl Temsilcileri Toplantısı'nda olduğu gibi, bu üçüncüde de bütün yerel örgütlerden, il veya ilçe olsun, yönetim kurulu temsilcileri arkadaşlarımızı, Merkez Büroları üyeleri, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri ve Kurucularla birlikte bu toplantıya çağırmış bulunuyordu.

Toplantının başlama saatinden çok önce yüzlerce temsilci arkadaşla birlikte partili konuk arkadaşlarımız ve Parti dışından konuklar toplantının yapılacağı tiyatro salonunu ve girişini tıklım tıklım doldurmuşlardı.

Toplantı, kürsüye gelen Genel Sekreter Nihat Sargın'ın kısa konuşmasıyla açıldı. Sargın, partilileri ve konukları Merkez organları adına selamlayarak «hoş geldiniz» dedikten sonra şunları söyledi :

«Biraz sonra Genel Başkan Behice Boran arkadaşımızın Türkiye ve dünya sorunları üzerindeki, bu sorunları irdeleyen ve bu konular üzerinde Parti görüşünü açıklayan konuşmasını hep birlikte izleyeceğiz. Toplantımızın birinci oturumu bu konuşma ile sona erecek. Yarın gene bu salonda saat 9.30'da, hem tüzük uyarınca temsilci durumunda bulunan arkadaşlarımız, hem de, gene tüzüğün verdiği olanakla bu toplantı için ismen çağrılı bulunan arkadaşlarımız birlikte, gündemimizdeki meseleleri görüşeceğiz. Bu akşam ise, ev sahibi Ankara ilimizin düzenlediği «Parti Gecesi» nde, gene sayın konuklar ve partili arkadaşlar olarak bir araya geleceğiz.

Hatırlıyacaksınız; ilk defa İl Temsilcileri Toplantısı Ankara'da yapılmıştı; o zaman da Ankara ilimiz böyle bir gece düzenlemişti. Daha sonra bu, diğer bölge toplantıları ve Parti'nin birinci kuruluş yıldönümü ve ikinci İl Temsilcileri Toplantısı sırasında da devam etti. Böylece Partimizde, bu toplantılar vesilesiyle ve bu toplantıların aynı zamanda bir bayram kıvanç ve coşkusu içinde kutlanmasına olanak veren gecelerin düzenlenmesi gibi güzel bir gelenek yavaş yavaş oluşmakta.

Bir bayram kıvanç ve coşkusu içinde dedim; gerçekten de bu toplantılar böyle bir değerlendirmeye hak kazanmaktadır. İlk İl Temsilcileri Toplantısı'nı hatırlıyalım: Geçen Kasım ayında, Partimizin kuruluşundan ancak altı ay sonra yapılmıştı; ve o gün orada, o büyük coşku içinde Partimizin vardığı aşamayı kutlamıştık. Azımsanmıyacak bir aşamaydı bu. Altı ay içinde Partimiz, sadece örgüt bakımından ele alsak bile, 14 il yönetim kurulu ve 24 ilçe yönetim kurulu olarak 18 il çevresinde örgütlenmiş, ayrıca birçok il ve ilçede de Parti temsilciliği kurulmuştu, örgütlenmenin ilk basamağı, ilk aşaması olarak.

Aradan bir yıla yakın zaman geçti. Bugün, yaz ayları örgütlenme kampanyamızdan sonra, bütün yerel yönetici arkadaşlar olarak yeniden ilk defa bir araya geliyoruz ve bugün burada 19'u tam teşekküllü olmak üzere, yani bütün ilçelerinde örgütlenmiş olmak üzere, 33 il çevresinde, ki bu iller ülkemizin nüfusunun üçte ikisinden fazlasının yaşadığı, sanayi bakımından ileri veya sanayileşme dönemine adım atma durumunda olan, nüfusun yoğun olduğu illerdir; bu 33 il çevresinde 19'u tam teşekküllü 224 yerel örgütü bir araya getirmiş bulunuyoruz. (Alkışlar) İşte aradan geçen bir yılın örgütlenme konusunda Partimize kazandırdığı.

Sade örgüt için mi bu böyle? İlk toplantımızdan, gene ilk İl Temsilcileri Toplantısı'ndan örnek vereyim: O sırada üye ve aday üye toplam sayımız aşağı yukarı 500 civarındaydı ve gerek temsilci olarak, gerek toplantının intizam ve güvenliğini sağlamada görevli olarak, hemen bütün üye ve aday üye arkadaşlarımız Dilşad salonunda bir araya gelmişti. Bugün üye olsun, aday üye olsun, toplam sayıları ifade etmek için yüzler rakamı yetmiyor artık, binlerle konuşuyoruz. Parti'nin doğrudan ve dolaylı yayınları, küçük bir kitaplığı dolduracak sayıya ulaştı.

Gösterdiğim bu küçük örneklerde olduğu gibi, hemen her yerde, parti çalışmalarının her düzeyinde bu böyle. Onun için bu toplantılar, Parti'nin vardığı aşamanın, döndüğü dönemeçlerin ifadesi, somut birer göstergesi olmakta ve böylece hep birlikte bir bayram sevinci ve coşkusu içinde kutlanılmaya gerçekten hak kazanmaktadırlar. Bu anlamıyla hepinizin bayramı kutlu olsun. (Alkışlar).»

Daha sonra Sargın, Genel Başkan Boran'ı kürsüye çağırdı. İçten sevgi gösterileri arasında kürsüye gelen Boran'ın üç saate yakın süren konuşması büyük bir dikkat ve ilgi ile izlendi ve yer yer alkışlar ve sloganlarla kesildi.

Genel Başkanımızın konuşmasının dünyanın durumunu ve Türkiye'nin dış politika sorunlarını irdeleyen bir bölümü diğer sütunlarımızda bulunmaktadır. Konuşmanın tam metni ise bastırılmakta olup, Parti yayınları arasında çıkacaktır.

PARTİ GECESİ : PARTİLİ SANAT VE DEVRİMCİ COŞKU

Birinci İl Temsilcileri toplantımıza katılan arkadaşlarımız toplantı gecesi Ankara İl Örgütü'nün hazırladığı koroyu, halk oyunlarını izlemişlerdi. Kasım 1975'teki ilk toplantıdan bu yana, Ankara il örgütümüzün üyelerinin oluşturdukları koro ve halk oyunları ekipleri düzenli ve disiplinli bir çalışmayla her toplantıda daha ileriye gitmiş olduklarını gösteriyorlardı. Bursa'da yaptığımız Bölge Temsilciler toplantısı, Gaziantep'teki 2. Bölge Temsilciler Toplantısı ve 1 Mayıs'ta Partimizin kuruluş yıldönümü ve 1 Mayıs İşçi Bayramını izleyenler, Partili çalışma tarzının sanatsal faaliyetlerde ne denli verim, gelişme sağladığını gördüler. Saydığımız bu gecelerde diğer partili sanatçı arkadaşlarımız da amatör ekiplerin yanısıra yer aldılar, ürünlerini bize sundular.

9 Ekim akşamı toplantıya katılan temsilciler, konuk partililer ve diğer konuklar Çağdaş Sahne salonunda partili arkadaşlarımızın hazırladıkları geceyi izlediler. Coşku ve heyecanın sardığı seyirciler, sahnedeki arkadaşlarımızla birlikte türküler, marşlar söylediler, halaylar çektiler. «Sosyalist Türkiye», «Faşizme Geçit Yok», «Silahımız Partimiz» sloganları sık sık salonu dolduranlarca hep birlikte tekrarlandı. Gece'de ilk olarak Partili bir genç kız arkadaşımız, kendi yazıp bestelediği, Partimizi, onun mücadelesini anlatan türkülerini sazı eşliğinde söyledi.

Bunun ardında, Ankara İl Örgütüne bağlı elliyi aşkın arkadaşımızın hazırladığı Antifaşist gösteri geldi. Şili'deki, Bulgaristan'daki, Almanya'daki faşizm uygulamalarını, emekçi halkın ve sosyalistlerin direnişlerini marşlar söyleyerek, oyunlar oynayarak, slayt ve efektler kullanarak hazırladıkları düzenlemeyle seyircilere sundular.

Son olarak sahneye Diyarbakır İl Örgütümüzün hazırladığı halk oyunları ekibi çık-

rı. Partili ve sempatizan arkadaşlardan oluşan bu ekip, müziğinin ve oyununun yüksek düzeyi ve heyecan verici havasıyla tüm salonu coşturdu. Seyirciler, Parti yöneticilerimiz sahneye çıkıp Diyarbakır ekibiyle beraber halaylar çektiler.

Gece sona erdiğinde, her toplantıda, her Parti gecesinde daha ileriye, güzele varışı somut olarak görmüş olan partililer ve seyirciler, kolay unutamayacakları coşkun ve sıcak bir devrimci gösterinin heyecanı ile salondan ayrılıyorlardı.

İKİNCİ OTURUM :

Pazar sabahı başlayan ikinci oturum Genel Sekreter Sargın'ın başkanlığında sürdürüldü. Önce Merkez Örgüt Bürosu sekreteri Can Açıkgöz arkadaşımız, «Kongre dönemi» ve yerel kongreler ile ilgili olarak Merkez Yönetim Kurulu'nun kararlarını açıklayan konuşmasını yaptı. Merkez Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu sekreteri arkadaşımız Nurdan Orpen ise Haberalma konusunda yerel örgütlere düşen görevler, yayın çalışmaları ve Çark Başak konusunda temsilcileri aydınlattı ve Çark Başak'ın başlangıçta 3 bin baskı ve 8 sayfa ile yayın hayatına atıldığını, bugün ise devamlı olarak 12 sayfa, gerektiğinde daha da fazla sayfalı olarak çıktığını, baskı sayısının ise artan talep karşısında devamlı arttırıldığını, son sayısının 13 bin basıldığını anlattı. Kürsüye gelen son Başkanlık Kurulu üyesi, Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu sekreteri Yavuz Ünal arkadaşımız ise ideolojik çalışmanın ve Parti içi eğitimin önemini belirten konuşmasını yaptı. (Bu konuşmayı içeren bir yazı diğer sayfalarda yayınlanmaktadır.)

Başkanlık Kurulu üyelerinin açıklamalarından sonra temsilci arkadaşlar söz alarak «Parti'nin yurt çapında etkinliğini arttıracak ve Örgütünü genişletecek yönde» dilek ve önerileri içeren gündem maddesi üzerinde görüşlerini belirttiler.

Temsilcisi olduğu yerel örgütte görüşler daha önce yazılı bir rapor haline getirilmiş olsun olmasın, her temsilci arkadaşımızın değindiği ve önerilerini sunduğu konular, gerek yerel, gerekse genel konular olarak Parti'nin karşılaştığı birçok sorunu ortaya koyuyor, arkadaşlarımız kendi deneylerini, bulduğu çözümleri diğer yöneticilere aktarıyor, üst kurullara önerilerini sunuyordu. Aşağıda bu konuşmalardan bir bölümünün özetleri yer almakta.

İşte bir ilçe örgütümüzün, yazılı raporundan özet :

PARTİMİZ BURJUVAZİNİN DOĞRUDAN YADA DOLAYLI SALDIRILARINI BOŞA ÇIKARTACAKTIR

«Konuya ilişkin önerilerde bulunabilmek için, önce hareketin bugünkü yeri ve konumu üzerinde bir görüş oluşturmanın gerekli olduğunu düşündük. Önerilerin, bu değerlendirme sonucunda ortaya çıkabileceği kanısına vardık. Yönetim Kurulu, bu konuda ortaklaşa şu özet görüşe varmıştır :

Gerçekten de kuruluşundan bu yana Partimiz önemli bir gelişme göstermiştir. Bu önemli gelişmenin göstergeleri arasında; Türkiye ölçeğinde kurulan örgütler, üye ve aday üyelerimizin sınıfsal bileşiminde işçi ve emekçi sınıfların ağırlığı, üye sayımız, demokratik kitle örgütleri içindeki etkinliğimiz sayılabilir.

Ancak daha önemli olan, bu etkinlik ve yayılmanın nelere rağmen sağlanmış olduğudur. Çünkü, kanımızca Türkiye İşçi Partisi hareketinin karşısına başlangıçta, kuruluş aşamasında, düşünülenlerden daha ileri boyutlarda, daha karmaşık engeller çıkmıştır, çıkarılmıştır. Bu engeller üzerinde durulması, hem gelinen noktanın kavranmasında yararlı olacak, hem de bundan sonrasına ilişkin somut önerilerin oluşturulmasına katkıda bulunacaktır.

Kanımızca, Türkiye İşçi Partisinin kuruluş aşamasında, partinin CHP dışı sol kamu oyunu, özellikle sol aydınları toparlama gücü abartılmış olarak değerlendirildi. Belki de bir anlamda, 1965 döneminin yeniden yaşanacağı düşünüldü. Kanımızca, bir süreç içerisinde ve uzun dönemde gerçekleşebilecek olan CHP ve goşizm dışı unsurların Parti etrafında toplanması olayı, Parti'nin kuruluşu ile bir anda gerçekleşecek sanıldı.

Bu umutların doğmasında, CHP unsurunun yeterince göz önüne alınmaması, sosyalist hareketin karşısına yeni unsurların çıkarılabileceğinin yeterince değerlendirilmemesi, 12 Mart döneminin bir birikimle birlikte bir kolaycılık ve kaytarıcılık da yarattığının bir ölçüde gözden kaçırılması ve bunun gibi faktörler rol oynadı.

Sonuçta, bugün gelinen noktaya, yukarıda sayılan faktörlerin; Partimiz aleyhinde, Partimizi tecrite kararlı bir biçimde ortaklaşa çalıştığı koşullar altında gelindi. Bu açıdan, bugün gelinen noktaya yalnızca bir başarı olarak değil, gerçekten **büyük bir başarı** olarak bakmak gerekir.

Bu gelinen noktaya rağmen, Türkiye İşçi Partisinin bir tecrit çemberi içerisine hapsedilmeye çalışıldığı açıktır. Öznel olarak birbirinden ayrı görünen grupların, partilerin, kümelenmelerin nesnel olarak hep birlikte aynı tecrit çemberinin daralmasına katkıda bulundukları da açıktır.

Bu genel saptama sonucunda ortaya şu sonuçlar çıkmaktadır :

— Gerek «toparlayıcı olma» unsurunun abartılması, gerekse Türkiye İşçi Partisinin karşısına çıkarılan unsurlar karşısında tedbirli olma zorunluluğu, geçirilen döneme, yapılması gerekilenlerden çok yapılmaması gerekenlerin üzerinde hassasiyetle durulduğu bir dönem damgasını vurmuştur.

— Türkiye İşçi Partisi geldiği bugünkü noktadan sonra, mutlaka ileriye doğru bir sıçrama yapmak durumundadır. Kanımızca çevremizdeki tecrit çemberine karşı mücadelemiz; tüm partililer olarak bulunduğumuz her yerde daha etkin, daha yoğun kısaca daha aktif bir mücadeleye geçmek aşamasına gelmiştir.

Önümüzdeki dönemin görevlerini a) Parti içi ve b) Parti dışına yönelik olarak iki gurupta toplayabiliriz.

a) Parti içi çalışmalar

Parti içi çalışmalardan en önemlisi olarak karşımıza eğitim sorunu çıkmaktadır. Eğitim sorununa ilişkin olarak, somut bazı gözlemleri hatırlatmak yararlı olacaktır.

Günümüzün en belirgin gözlemi, birçok parti üyesinin siyasi değerlendirme, siyasi olayların izlenmesi ve irdelenmesi, kısacası günlük siyasi gelişmelerin muhasebesi açısından hemen her şeyi partinin yayın organlarından, eğitim seminerlerinden, periyodik açıklamalardan beklemekte oluşudur. Günlük siyasi gelişmeler karşısında «yöneticiler politik değerlendirmeleri yapar, buna göre üye söylenenleri yapar» biçiminde, kişisel insiyatifi zayıflatan, anında sosyalistçe yorum yaparak tavır alınmasını engelleyen bir anlayış sosyalist partilerde aşılması gereken bir anlayıştır.

Bununla birlikte yürüyen, birbirine ilişkin bir başka anlayış daha vardır, aşılması gereken. Bu da üyelerin kişisel eğitimlerinde «ben ilgi duyduğum konuda okurum, o konuda kendimi eğitirim» anlayışıdır. Bunun sonucunda örneğin parti organlarında yer alan ekonomi yazıları bazılarınca gerekli ilgiyi görmemektedir. Burada şu anlayışı yerleştirmek gerekir: Parti üyelerinin tek tek kişisel yetenekleri, ilgi alanları olabilir; bu alanlarda bazı üyeler diğerlerine kıyasla daha ileri olabilirler. Ancak bu, kesinlikle diğer alanlarda hiç ilgilenmeme anlamı taşımamalıdır. Üye, «iktisatçı olmak» için değil, sonuçlar çıkarıp politik harekete uygulamak için ekonomi yazılarını okur; «işçi muhabiri» olmak için değil, işçi sınıfı mücadelesinin boyutlarını öz olarak kavrayabilmek için işçi haberi okur; «kıraat» için değil, günlük gelişmeleri değerlendirip kendi sosyalist süzgecinden geçirmek için günlük gazeteleri okur.

Kısacası, partisinin periyodik açıklamalarını, partisinin yayın organlarında yazılanları, kendi kişisel ve günlük değerlendirmeleriyle bütünleştirebilen bir partili, iyi eğitilmiş bir partilidir.

Uygulanacak eğitim çalışmalarında bu noktalara dikkat edilmesi gerekir. Gerek, planlanan merkezi eğitim çalışmalarında, gerek yerel örgütlerin, gerekse çalışma ekiplerinin uygulayacakları eğitim çalışmalarında bu noktalar göz önüne alınmalıdır.

Güncel konuların açıklanmasında, güncel politik gelişmelerin değerlendirilmesine iliş-



kin eğitim çalışmaları, en az temel eğitim kadar ağırlıklı olmalı, daha doğrusu bu ikisi birbirini bütünlemelidir.

— Eğitim, üyelerimizin çeşitli yeteneklerini ortaya çıkarabilecek ve onları geliştirebilecek nitelikte olmalıdır. Özellikle bu dönemde üyelerimizin politik açığa vurmalar, ajitatörlük konularında yetenekleri eğitilmeli ve geliştirilmelidir.

— Partinin yayın organlarında, temel eğitici yazılar ve teorik yazılar kadar, güncel politik gelişmelerin değerlendirilmesine de yer verilmelidir.

— Çalışma ekipleri genel eğitim çalışmalarının bir parçası olarak gazete okumak faaliyetini aralıksız sürdürmeli, bu faaliyetin daha verimli bir şekilde yürütülebilmesi için çalışılmalıdır.

Eğitim çalışmaları bugün partimiz açısından ek bir öneme daha sahiptir. Yaz aylarında sürdürülen örgütlenme çalışmaları sonucunda, yeni genç unsurlar Partimize kazanılmıştır. Gerek Genel Merkez, gerekse yörel yönetim organları, Partimize kazanılan yeni unsurların eğitimi sorununu ayrı bir açıdan ele almalı, bu konuda gerektiğinde il örgütleri görevlendirilmelidir.

— Sendikal harekette karşımıza çıkarılan güçlerin, karşımıza çıkarılan kişileri niteliklerini, dayandıkları temelleri, nesnel olarak harekete indirdikleri darbeleri, tek tek bu güçlerin kimliklerine göre açık yada ihtiyatlı bir biçimde sergilemek zamanı gelmiştir. Ve bu işlemin **Parti tarafından** yapılması zamanı da gelmiştir. Genel Başkanımızın dün yaptığı konuşma, bu açıdan son derece yararlı olmuştur. Son gelişmeler önümüzdeki dönemde sendikal harekette lehimize bir durumun doğabileceği işaretini vermektedir. Parti, bu nesnel gelişmeden aktif bir biçimde yararlanmalıdır. Ağırbaşlılıktan, ciddiyetten ve sorumluluğumuzdan ödün vermeden aktif davranmak mümkündür.

— Parti yayın ve broşürlerinde, sendikal harekete ilişkin teorik ve güncel açıklamalar daha büyük ağırlık kazanmalıdır. Örneğin ekonomizm ve sendikalizm gibi konuların **Türkiye'den güncel örneklerle somut olarak birleştirilerek** parti yayınlarında ve broşürlerinde ele alınması yararlı olacaktır.

— İşçi Partililer fabrikalarda olsun, bulundukları temsilciliklerde olsun **parti çalışmalarını**, aralıksız sürdürmelidirler. Parti çalışmasının, «sendikal bütünlük» ile çelişir bir yanı olmadığı unutulmamalı ve sürekli vurgulanmalıdır.

— İşçilere yönelik, Partinin çeşitli görüşlerini açıklayıcı broşürlerin yayınlanmasına geçilmelidir. Bu broşürler kısa, basit ve özlü; sınıf mücadeleleri ve parti konularında ilk elden gerekli bilgileri sağlayıcı nitelikte olmalıdır.



b) Parti dışı çalışmalar

i) İşçiler arasında çalışma :

Partimizin belirli bir sıçrama aşamasına gelip dayandığından daha önce söz etmiştik. Bu sıçrama, herşeyden önce, işçi sınıfı içindeki, sendikalardaki çalışmalara bağlı olacak, bu çalışmalara dayanarak gerçekleşebilecektir.

Bugün, Türkiye İşçi Partisinin en büyük sorunu, çevresinde yaratılmaya çalışılan tecrit çemberinin en önemli halkası budur. Türkiye İşçi Partisine yönelen en büyük saldırı, partiyi işçi kesiminden ve sendikalardan soyutlama yönünde gelişmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Partinin bu alandaki mücadelesinde de, **Partinin gücü oranında** daha aktif bir politika izlenmelidir. Bir yandan eldeki mevziler savunulurken işçi sınıfının sendikal birliğinin ileri boyutlara ulaştırmak için mücadele etmek, öte yandan tutarlı, kalıcı, etkin ve geniş sendikal birliğin ancak sosyalistlerin önderliğinde ve sorumluluklarında gerçekleşebileceğini vurgulamak gerekir. Bu konuda aşağıdaki girişimlerin gerekli olduğu kanısındayız.

ii) Köylü kesimi :

Köylülük meselesi, parti dışı unsurların spekülasyonlarına olanak tanıyacak ölçüde Partimiz tarafından yeterince ele alınamayan bir konudur. Bunun dışında, kırsal bölgelerde parti örgütlerinin kurulması bu meseleyi bir başka açıdan daha gündeme getirmektedir. Bu nedenlerle de en azından içinde bulunduğumuz aşamada bu konuya açıklık getirici, köylülük konusundaki görüşlerimizi yansıtıcı broşürler yayınlanmalı; Partinin çıkan ve çıkacak yayın organlarında bu mesele ayrıntılı bir biçimde ele alınmalıdır.

Bunun dışında, merkezi organlar, partililerin kırsal kesimlerdeki çalışmalarına ve bu kesimlerdeki faaliyetlere yol gösterecek temel ilkeleri saptamalıdır.

Çalışma ekipleri :

Parti örgütlenmesinin temel taşları olan çalışma ekipleri konusunda bir yıla yakın deneye sahip bulunmaktayız. Partimizin işçi ve emekçi sınıflar arasında kök salmasında, öncü işçilerin Parti saflarında toplanmasında, Parti üyelerinin kollektif çalışma, kollektif mücadele alışkanlığı kazanmasında önemi ve yararı pratikte de ortaya çıkmıştır.

Türkiye İşçi sınıfı üzerinde oyunlar oynanmak istendiği sendikalizm - ekonomizm kisvesi altında sosyalist hareketin işçi sınıfından tecrit edilmesi planlarının uygulanmaya konulduğu bugünlerde, çalışma ekiplerinin önemi her zamankinden daha fazla artmıştır. Elbette işçi sınıfımız bu tertipleri tepetaklak edecektir. Ancak, Partimizin işçi sınıfı ile bağları geliştikçe bu süreç hızlanacaktır. Çalışma ekipleri, en bilinçli, en militan ve en kararlı işçi önderlerini ortaya çıkaracak ve Partimize bu unsurları kazandıracaktır. Nitekim bir yıllık deneyimimiz bunun böyle olduğunu kanıtlamıştır.

Çalışma ekiplerini kurarken, sorunun önemini kavramak, ta başından doğru bir anlayışla yola çıkmak zorundayız. Ama bu durum gereğinden fazla abartılmamalıdır. Bir yandan üye ve aday üyelerimizin çalıştığı iş yerleri, oturduğu mahalleler esasına dayalı çalışma ekipleri oluşturulurken, öte yandan üye ve aday üyelerimizin olmadığı işyerlerinde ve emekçi mahallelerinde, dışarıdan o alanlara yönelik çalışma ekipleri kurarak üye kazanmaya çalışmalıyız. Yönelik çalışma ekipleri bazen uzun bir çalışmayla başarılı olmaktadır. İstisnai bir durum olmakla beraber başarısız olan yerler de olmuştur. İşlemeyen çalışma ekiplerinin çalışmalarını sürdürmesini istemek isabetli değildir. Böyle çalışma ekipleri varsa, başka alanlarda çalışmaya sevkedilmelidir.

Çalışma ekibi demek, üyelerinin en az haftada bir bir araya gelip toplantılar yapması demek değildir. Bundan anlaşılması gereken canlı, dinamik ve sürekli bir çalışmadır. Çalışma ekiplerinden, kitleler içinde çalışan, onları Parti görüş ve düşünüşü doğrultusunda yönlendiren, kitlelerin özlem ve taleplerini tesbit eden parti çalışma birimleri anlaşılmalıdır.

Çalışma ekipleri propaganda, örgütleme ve eğitim birimleri olmakla birlikte aynı zamanda birer araştırma birimleridir. Görev alanı olan işyeri ya da mahallenin sorunlarını bilme, bunlara doğru çözümler önerme zorundadır. Parti çalışması «üst düzeyde» fikirleri ileri sürmek anlamına gelmez, o işyeri ve mahallenin güncel, ayrıntılı, somut sorunlarından kalkarak yol göstermekten geçer. Örneğin bir işyerinde duş ve sabun sorunundan hareketle işçilere kapitalizmi ve sosyalizmi anlatmak mümkündür. Böyle bir çalışma ilçemizde yapılmıştır. Çalışma ekiplerinde sosyalizmin temel konularında bilgi edinilmesi, sıkıcı kitap okuma biçiminde olmamalı, eylem içinde eyleme yönelik bir anlayışla ele alınmalıdır. Ayrıca gazete takibi, günlük siyasi gelişmelerin ortak izlenişi yararlı olmaktadır. İlçe çapında 15 günde bir düzenlenen «Çark Başak eğitimleri», çalışma ekipleri eğitim sorumlularına yol gösterici olmaktadır.

Sonuç: 1961 - 1971 TİP döneminde sosyalist hareketin karşısına çıkarılan ve geçici de olsa bir etkinlik kazanan küçük bur-

juva sosyalizmi, bugün başka kılıflarda yeniden ortaya sürülmektedir. Hepsinin ortak niteliği, «ilkelerinde tutarlı, sımsıkı birleşmiş işçilerin sosyalist partisine» düşman olmak, «partisizlik», «örgütsüzlük» anlayışıyla sosyalist hareketin karşısına dikilmektir. Sınıflı toplum söz konusu olduğunda sınıf mücadelesi, gelişiminin zorunlu bir sonucu olarak politik bir mücadeleye dönüşecektir. «Sınıfların politik mücadelelerinin en anlamlı, en kapsamlı ve özgül ifadesi partilerin mücadelesidir», «partisizlik» anlayışı da en azından partiyi ve parti mücadelesini küçümsemektir; objektif olarak burjuvazinin desteklenmesi, burjuvazinin ekonomik, politik, ideolojik egemenliğinin sürdürülmesine yardımcı olmaktır. Zira partisizlik anlayışı bir burjuva anlayışıdır; soyalistler sürekli olarak bu anlayışla mücadele ederler, iki yüzlü ifadesini işçi sınıfına gösterirler. Bugünün modası haline gelen partisiz sosyalistlik ve devrimcilik anlayışı Partinin ve partililerin mücadelesiyle mahkûm edilecektir.

Partimiz burjuvazinin doğrudan, ya da dolaylı her saldırısını birlik ve beraberliği ile boşa çıkaracaktır. Burjuvazinin birliği menfaat birliğidir. Bizim birliğimiz güvene, inanca dayanan bilinçli bir birliktir. Bu dönemde Parti saflarını bölemeyeceğini, birliğini parçalayamayacağını çok iyi bilen burjuvazi şimdi, Partiyi kitlelerden soyutlayabilmek için binbir türlü oyun içinde. Bu oyunları da bir bütün olarak birlikte aşacağız. Partimize olan inancımızı, güvenimizi, bağlılığımızı, mücadelede karalılığımızı dost düşman bir kez daha görecek.

Yaşasın işçi sınıfının ulusal ve uluslararası birliği. Yaşasın bağımsızlık, demokrasi, soyalizm mücadelesi. Yaşasın Partimiz.»

Kırsal kesimden bir ilçe yöneticisi arkadaşımızın içten anlatımıyla dile getirdiği görüşleri :

BAŞAK'A GEREKEN ÖNEM VERİLMELİ

«Selamlarım arkadaşlar, söylemek istediğim belki daha evvel söylenir diye söz almamıştım. Değinildi gerçi ama, biraz daha açabilmek için huzurunuza geldim. Kırsal alandanım, köylü yani. Yapılan konuşmalarda köye pek değinilmedi, yani Başak'tan pek bahsedilmedi. Hep Çark üzerinde durduk. Şimdi biz köylümüze ne söyleyeceğiz? Gerek Çark Başak'ta, gerek Parti programının toprak reformu bölümlerinde pratik olarak neler anlatacağız, açık belli değil. Dolaylı yayınlarda olsun, diğer yayınlarda olsun, bunlar bize fazla birşey vermemekte. Ben bir ilçe başkanı olarak şu sorularla karşı karşıya kalıyorum. Halk Partisini bölmüyor musunuz? Yani ondan ayrı hangi tarafınız var ki ortaya çıkıyorsunuz? diye soruyorlar. Bunlar karşısında ne yapmamız lâzım. Bize yöntem verilmelidir. Köylümüzü, NATO, CENTO, Ortak Pazar fazla ilgilendiriyor diyemem. Tabil kendi yöremden bahsediyorum arkadaşlar, DGM, Danıştay da böyle. Bunlardan başka şeyler; meselâ tarlasını daha kolay, daha verimli bir şekilde nasıl işleyecek; ürünlerini nasıl değerlendirebilecek; nasıl yetiştirecek; gereksinmelerini kazıklanmadan nasıl temin edecek? Bu hususlar daha çok ilgilendiriyor. Şimdi şöyle özel bir durum var ilçemizde. İlçemiz, il merkezine 100 km. mesafededir. Olanak bulan kimseler merkeze gelir, işlerini ayarlar. Meselâ toptancı mağazasını açıp işlerine bakmaktadırlar. Buna mukabil ilçede 8 - 10 dönüm toprağı vardır; 80 - 100 bin değil. Fakat bu ölçü, bu toprak yörede bir aileye yeterlidir. Bu topraklardan da vazgeçmemektedir bu adam; icara dahi vermemektedir, ortakçı aramaktadır. Ortakçı bulursa vermekte, bulmazsa boş bırakmaktadır; zentinliğine bakmamaktadır. Hatırlatayım, bu tip insanlar aynı zamanda öteki burjuva partilerinin yönetim kurullarındadırlar da, kongre günleri paldır küldür gelmekte, gerekli çalışmaları yapmakta ve partilerine yön vermektedirler, Halk partisi de dahil. Şimdi ben köylü arkadaşlara, geçimini topraktan sağladığı halde toprağı yetişmeyen arkadaşlara, arkadaşlar, isimlerini de vererek, bu kimselerin isimlerini de vererek, bu adamların topraklarının kaderini, oturacağız biz tayin edeceğiz diyebilmeli miyim?

Bu ve benzeri konularda üst kademelerin bize yardımcı olmaları gerekli. Bunları istemekteyim kısaca. Hepinizi saygıyla selamlarım. (alkışlar)»

Bir il raporundan küçük bir pasaj:

«Partimizin doğrudan ve dolaylı yayınları dağıtımı ve satımı örgütümüzün daha etkin hale gelmesinde önemli bir etkendir. Parti yayınları önemli bir eğitim aracıdır. Yeni kurulan örgütlerimizde bu dağıtım ve satım mümkün olduğu kadar yaygın hale getirilmelidir. Tüm parti üyelerimiz bu yayınlara abone olmalıdır. Ayrıca her il çapında o il ve ilçelerdeki tüm meslek örgütlerine, sendikalara ve mahalli örgütlere ve öğrenci örgütlerine bu gazete ve dergiler gönderilmelidir. Türkiye'de en ufak ilçede mevcut bulunan tüm bu tür kuruluşlara yanlış görüşü savunan yayınlar devamlı gönderilmektedir. Hem bu yanlışları biz oraya gitmesek dahi vurgulamak için ve Partimiz hakkında doğru bilgilerin ulaştırılması için bu gereklidir. Bu dağıtımın iller tarafından yapılması daha yararlı olacaktır.

Yeni kurulan ilçe ve diğer örgütlerin daha aktif hale gelebilmesi için il çapında «İlçe Temsilciler Toplantıları» tüzük gereği zamanında yapılmalıdır. Bu toplantıların, yeni örgütlerin daha aktif hale gelmesinde önemli yeri vardır. İlçe ile il arasındaki yakın ve gerekli işbirliğinin zorunlu olduğunun yeni kurulan ilçeler tarafından daha doğru biçimde anlaşılmasına yararlı olmaktadır. İl ve ilçeler arasındaki ve dolayısıyla iller ile Genel Merkez arasındaki doğru bir işleyişin yaratılması zorunludur. Bu toplantılarda il ve ilçelere bağlı birçok sorun çözüme kavuşacaktır.»

M. Eğitim Bürosu üyesi bir arkadaşımızın saptadığı gerçek ve bu konuda verdiği örneklerden güncel bir tanesi :

TİP HAREKETİNİN BAŞARISI KIVANÇ VERİYOR

«Arkadaşlarım; ben kısaca demokratik mücadele ile sosyalist mücadele arasındaki ilişkiler üzerinde durmak için söz aldım. Yalnız buna değinmeden önce, sabahki ve şimdiki oturumlarda üzerinde durulan bir noktada da görüşlerimi söylemek istiyorum. Yavuz Ünal arkadaştan başlayarak, arkadaşların hepsi Partimizin önümüzdeki yıllarda ideolojik ve politik mücadelede yapması gereken çok işler olduğunu söyledi. Ben bunlara, hepsine olduğu gibi katılıyorum. Yalnız bu katılmayla birlikte bir noktanın da altını çizmekte yarar var. Bugün içinde bulunduğumuz aşamayı, yani hep yapılacak işleri belirtirken, bir de almış olduğumuz mesafeyi görmekte büyük yarar var. Kişisel kanım şu ki, TİP hareketi 1975 yılında tekrar kurulduktan sonra, bugün 1976 yılında Türkiye'de ideolojik mücadele açısından, ideolojik mücadele platformunda son derece büyük adımlar atmış, büyük başarılar elde etmiştir. Buna içtenlikle inanıyorum. İçtenlikle inandığımı söylerken, buna bir iki örnek te vereyim. Ama örneğimi vermeden önce şöyle son 20 - 25 yıla baktığımız zaman, Türkiye sosyalist hareketi çeşitli nedenlerle daima savunmada olmuştur. Daima bir yandan burjuvazinin saldırısı altında, bir yandan demokrat denilen kimseler tarafından, cuntacılık veya başka eğilimler adı altında sosyalizmin korkak düşmanları diyebileceğimiz bir takım kimseler tarafından, eğer izin verirseniz uygun deyimiyle Türkiye sosyalist hareketi ve önderleri «şamar oğlanı» haline getirilmiştir. Hareket özellikle 1960 da devamlı olarak bunların saldırısıyla, ideolojik saldırısıyla karşı karşıya kalmış ve devamlı olarak da bir ölçüde savunma durumunda olmuştur. TİP hareketi, Türkiye sosyalist hareketi 1975 yılında tekrar doğduğu zaman durum değişmiştir; nesnel nedenlerden dolayı değişmiştir. Türkiye işçi sınıfındaki yılların birikimi ve bu birikimin nicelikten niteliğe dönüşmesi neticesinde değişmiştir. Bir örnek vererek bu söylediklerimi açıklamaya çalışayım; O da şudur: Bu demokrat basında, demokrat yazarlarla ilgili olarak en son, Salı günü yöneltilen bir eleştiride, ismi söylenmeden, Partimizin herkesi ideolojik ipotek altına almaya çalıştığı söylenmiştir. Arkadaşlar, bu kelimeye katılmam. Ama bu kelime, bu deyiş şudur: TİP hareketinin ideolojik olarak, yapılacak birçok işi, politik mücadelede birçok görevleri, birçok mücadelesi olmasına rağmen, bugün bile Türkiye'de 1976 yılında demokratlara ve demokrat olmayan herkese kendi görüşünü, ağırlığını hissettirdiğinin, benim görebildiğim kadar, bundan daha açık belirtisi olamaz. Bugün Türkiye'de herkes kavradığı örgüt gücü ne olursa olsun, bundan sonraki problemleri ne olursa olsun, bir durum almadan evvel, acaba bir durum aldığımız zaman Türkiye İşçi Partisi hareketi, Türkiye sosyalist hareketi buna ne der, ne demez diye düşünmek mecburiyetine gelmiştir. Bu büyük bir başarıdır. Bu basarıyı kut-





lamamız, hepimizin bundan kıvanç duyması lâzım, ben kişisel olarak bundan kıvanç duyuyorum...»

Bir köylü arkadaşın görüşleri :

KÖYLÜLÜĞE DE AĞIRLIK VERİLSİN

«Değerli arkadaşlarım, benim konuşmamın tüm arkadaşlarımın konuşmalarından biraz ayrıcalığı var; Ancak İzmir İl'i Karaburun temsilcisi arkadaşımızın konuşmasının devamı olacak. Ben köylüyüm, köyde oturuyorum. İlçe yönetim kurulu üyesi olarak görev yapıyorum. Goşistler ve Maocular bizim TİP'e üye olmamızı, TİP'de örgütlenip çalışmamızı köylüye şu şekilde tanıtıyorlar. Bunlar devrimci değiller. CHP'yi bölüyorlar; CHP'yi iktidara getirmiyecekler, şeklinde konuşuyorlar. Biz sosyalizmi kurmak istiyoruz. Sosyalizm bir yaşayan canlının ölümü ne kadar gerçekse o kadar gerçektir. Dünyada sosyalizm mutlaka gelecektir. Yalnız ülkelerde aralıklı olarak belirli zamanlarda gelecektir. Bazı ülkelerde 5 yıl önce, bazı ülkelerde ondan 25 yıl sonra gelecektir; ama mutlaka gelecektir. Bu bizim inandığımız gerçekir. Yalnız bizim köylülerimiz, sosyalizm nedir, bunu bilmiyorlar. Yani bizim köylü olarak karşılaştığımız güçlükler var. CHP soyalizmi getirecek mi, getirmeyecek mi? Bunu bilmiyorlar. TİP de köylüleri hiçbir zaman ele almıyor diyorlar. Meselâ ben köyün içinde giderken yaşlı bir amcanın birisi, benim köy içindeki kişiliğime saygı duyuyormuş, TİP'e üye olduktan sonra benim puanımı düşürmüş; bana diyor ki, senin puanını ben kırdım diyor. Çok özür dilerim ben sana karşı bir hata mı yaptım acaba diye sorduğum zaman, siz TİP'e üye olmuşsunuz, CHP'yi bölüyorsunuz diyor. Arkadaşlarımın bazıları, köydeki arkadaşlarımın bazıları TİP'in ne olduğunu bilmeden, gelip meselâ bana diyor ki, ne yapıyorsun, ne haber TIP'lı diyor. Yani TİP de diyemiyor, TIP'lı diyor. TİP'in manasının da ne olduğunu bilmiyor. Nerede olursa olsun işçiler köylülere nazaran bir arada toplu bulunuyorlar; devamlı bir çatı altında oluyorlar. İşyerlerinde grevlerden, toplu sözleşmelerden, sosyalizmden bahsediliyor; bunlar köylülere nazaran daha aydın bir kesim oluyor. Ancak biraz da köylülere ağırlık verilmesini istiyorum ben. Saygılarımla, (alkışlar).»

İlk kurulan ve çalışma ekipleri uygulamasına da en önce başlayan ilçemizin bu konudaki gözlem ve değerlendirmeleri :

İLK İLÇENİN DEĞERLENDİRMELERİ

İlçemiz, ülkenin en önemli sanayi bölgelerinden biridir. Bu önem, hem işçi sınıfının önemli bir nicel ağırlığını taşımasından, hem de işçi hareketlerinin yoğunluğundan doğmaktadır. Burada noktalamada yarar vardır ki, sözünü ettiğimiz bu hareketler güngeçtikçe ekonomik içeriğinden politik taleplere doğru hızla akmaktadır.

Bu akış işçi sınıfının siyasi bilinçlenmesinin en açık göstergesidir. Açıktır ki, işçi sınıfının siyasi hereketi, onun partisi öncülüğünde ve denetiminde olmazsa, sosyalizmin kurulması, yani bu hareketin nihai hedefi gerçekleşemez. Bu nedenle de Partimizin işçi sınıfı içinde örgütlenmesi, bu örgütlenmenin kalıcı olması ve aktivite kazanması temel koşuldur. Soruna partimiz, çalışma ekipleri uygulamasıyla temelli çözüm getirmiştir.

İşçi sınıfı içinde örgütlenme, bir yandan sınıfın ekonomik ve politik hareketinin içinde yer alıp aktif çalışmaya, diğer yandan sabırlı ve kararlı olmaya bağlıdır. Partimizin gelişmesinden burjuvazinin duyduğu tedirginlik açık. Buna rağmen Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfı içinde gün geçtikçe serpilip gelişmekte.

Partimize gelen işçi arkadaşlar, daha üye fişlerini doldururken, diğer kesimlerden, özellikle «küçük burjuva» kesiminden gelen arkadaşlardan daha önemli bir karar verdikleri halde bazısı onlara eş veya yakın bilinç düzeyinde bulunmuyorlar. Daha önemli bir karar veriyorlar; zira sömürü çarkının doğrudan içinden geliyorlar. Bu noktada, bu arkadaşların parti çalışmalarına aktif olarak katılmaları ve iyi bir partili olarak yetişmeleri sabırlı, kararlı bir uğraşı gerektiriyor.

Bu uğraş, işçi sınıfı içindeki gelişmenin vazgeçilmez bir koşuludur. Bu koşulu gerçekleştirmekse çalışmalarının gerçekleşmesine yani çalışma ekiplerinin aktivite kazanmasına doğrudan bağlı. Pratik göstermiştir ki, çalışma ekipleri içinde yer almayan ya da istikrarlı bir çalışma gösteremeyen ekip içindeki işçi arkadaşların iyi bir partili olarak gelişmeleri çok yavaş olmaktadır. Sorun böyle olunca çalışma ekipleri temelini en iyi şekilde ele alıp buna yönelik çalışmaları hızlandırmak kaçınılmaz olmaktadır.

Yukarda kısaca belirttiğimiz gibi ilçemizin işçi sınıfı hareketi yönünden ağırlıklı olması sonucu partimizin örgütlenmesinde ilçemiz ilk örgütlenen ilçe teşkilatı olmuştur. Yine ilçemiz ilk çalışma ekiplerini oluşturan, bu alanda ilk pratiği yapıp belli deneyler elde eden ilçedir. Bu deneylerimizi üç ana başlıkta toplayabiliriz:

1) Ekiplerin oluşması
2) Ekip içi eğitim
3) Ekiplerin dışa dönük çalışmaları.

Ekiplerin oluşturulması ve ekip çalışmalarının hayatın pratiğine geçirilmesi yeni kurulan ve gelişmekte olan partimizde, dolayısıyla ilçemizde belli sorunlarla karşılaştı. Çalışma ekipleri genelgesinde belirtildiği gibi ekipler:

1) İşyeri ekipleri
2) Oturma ekipleri olarak belirlenmektedir.

Örgütlenmenin yeni olması, ayrıca işyerine yönelik çalışma ekiplerinin kurulmasını da zorunlu kılmıştır. Bir işyerinde ekip kurmak için gerekli sayıda üyemizin bulunmadığı hallerde buradaki çalışmayı sağlamak için oluşturulan ekiplerdir bunlar. Bu ekiplerin temel hedefi, hedef alınan işyerinde bir çalışma ekibini oluşturmaktadır. Ne var ki, üye bileşimimizin partimizin örgütlenmesinin yeni olmasından dolayı dağılımı yani çeşitli fabrikalardan bir ya da, iki üyemizin bulunmasından ötürü, belli zorlukları da beraberinde getirmiştir.

Bazı hallerde işyerlerine yönelik çalışma ekibi içinde bulunan arkadaşlar hem kendi fabrikasında, hem de içinde bulundukları ekibin hedef aldığı işyerinde çalışmak zorunda kalmışlardır. Bu durum çalışma ekibinin aktivitesini azaltmış hatta, bazı hallerde çalışma ekipleri içinde sık, sık değişiklik yapmayı gerektirmiştir.

Aynı sorun oturma yerleri çalışma ekipleri için de söz konusudur. Ayrıca bu ekipleri oluşturan arkadaşların oturma bölgelerindeki çalışmaları da tam olarak açıklık kazanmadığından zorluklar yaratmıştır. Zira bu ekipleri oluşturan arkadaşlar bazan geniş bir alan içine serpilmekte yani oturma yeri olarak birbirlerine mesafeli olmakta, bu da birlikte çalışma olanaklarını daraltmaktadır. Örneğin bir oturma yeri çalışma ekibi içindeki arkadaşlar birbirleriyle görüşebilmek için araca binmek zorundadırlar. Sonuçta ekip dışa yönelik çalışmasında bir bütünlük sağlayamamaktadır. Deneyler özde, genelgede belirtildiği gibi, bu ekiplerin özellikle işçilerin toplu oturdukları yerlerde örneğin sosyal konutlarda, gecekondu mahalle birimlerinde kurulmalarında yarar olduğunu göstermiştir. Çalışma ekiplerinin oluşturulmasındaki bu zorluklar, üstüne basarak söylediğimiz gibi örgütlenmenin daha başında olmamızdan doğmaktadır.

Bu durum üye bileşiminin geniş bir alanda dağınık olmasını getirmekte, sonuçta ise çalışmaları zorlaştırmaktadır. Ne var ki, özellikle yönelik çalışma ekiplerinin başarıları sonucu, üye kazandığımız işyerleri ve mahallelerde son derece verimli olmaktadır. Ve zorlukların yenilmesi gene kurulu çalışma ekiplerinin çalışmasına bağlıdır.

Saptadığımız ikinci sorun çalışma ekiplerinin kendi iç eğitimleri ve bu eğitimin verimliliğidir. Tüzüğümüz, her üyenin parti örgütlerinin çalışmalarına aktif olarak katılma-

larını koşul koymaktadır. Bu katılım ise üyelerin tek tek bilinç düzeyine ve bunun sonucu olarak da ortak parti bilincine sahip olmalarına bağlıdır. Bu ortak bilinç düzeyinin sağlanmasının temel taşları çalışma ekipleridir.

Yukarda kısaca noktaladığımız gibi, işçi arkadaşların bazısı sosyalizmin bilimine derinlemesine vakıf olamamakta, fakat bilimi öğrenmeye son derece açık bulunmaktadırlar. İşte karşılaşılan zorluklar da ekip içi eğitimin nasıl olacağının ilçemizde tam realize edilememesinden doğmaktadır. Haftada 3 gün bir araya gelen çalışma ekibi, bazan bu işin ağırlığını eğitime verdiği halde yeterli verimlilik sağlanamamakta ve eğitim çalışmaları durağan, dolayısıyla soyut olmakta, amaçlanan ortak bilinç düzeyini sağlama hedefi başarıyla gerçekleşememektedir.

Karşılaşılan üçüncü sorun ise dışa dönük çalışmalarda belirmektedir. Bu alandaki eksikliğimiz ise çalışma ekiplerinin faaliyetlerinde eğitime ağırlık vermeleri dolayısıyla asıl ekip çalışmalarının aksayabilmesidir. Bütün bunlar eğitim ile çalışmanın birlikte içiçe olması konusundaki eksikliğimizden oluyor.

Bir diğer sorun ise bölgenin hareketli olmasından ötürü sık sık ekip bileşimlerini değiştirme gereğinden doğmaktadır. Bunlar, çalışma ekiplerini oluşturup çalışmalarını sağlarken karşılaştığımız sorunlar ve deneyler. Bu arada bir gerçeği vurgulayarak belirtelim ki, deneylerden çıkan sonuçlarla oluşan çalışma pratiğimiz gün geçtikçe çalışma ekiplerimizin çalışmalarını daha aktif kılmaktadır.

Örneğin, bir işyerinde oluşan çalışma ekibimiz ikinci çalışma ekibini de ortaya çıkarmış 2500 parti bildirisini bu işyerinde dağıtmıştır. Fabrika içindeki tüm işçilerin öncülüğünü yüklenmiştir. Çalışma ekipleri kitle içinde partimizin kökleri, duyargaları, en ileri gözlemcileridir. Burjuvazinin ve onun türevi sapmalarla bu ekipler doğrudan karşı karşıyadır. Türkiye İşçi Partisi ve onun üyeleri tüm zorlukları yenecek güçtedir.

Deneylerle zenginleşen mücadelemiz bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm yolundaki tüm engelleri aşıp başarıya ulaşacak güce gelmiştir. Yaşasın Partimiz.»

Söz alan temsilcilerin konuşmaları tamamlandıktan sonra son olarak kürsüye gelen Genel Başkan Boran arkadaşımız, kapanış konuşmasında temsilci arkadaşlarımızın dilek ve önerileriyle ilgili olarak açıklamalarda bulndu.

Genel Başkanımızın konuşmasının özeti aşağıda yer alıyor :

BİZ TÜRKİYE'NİN POLİTİKASINDA ROL OYNAMAYA NAMZET PARTİYİZ VE BU ROLÜ BUGÜNDEN OYNUYORUZ

«Değerli Partili arkadaşlarımın yaptığı konuşmalarda değindikleri bazı noktalar, ele aldıkları bazı konular üzerinde bir görüş açıklaması yapmak zorunluluğunu duydum. Baştan sona gidecek yerde, sondan başa doğru giderek evvelâ bir arkadaşımızın ele aldığı bir nokta üzerinde durmak istiyorum. Bu arkadaşımız, DİSK yönetimine karşı alınan tavrı eleştirerek, DİSK'le DİSK üstyönetimi birbirinden ayrılmaz, bu yanlıştır, çünkü bir örgütü onun yönetimi temsil eder, dedi. Gerçekten de, genellikle ve normal diyebileceğimiz zamanlarda bu böyledir. Hiç şüphesiz



ki, bir örgütü onun yönetimi, onun liderliği temsil eder. Ama örgütlerin hayatında öyle zamanlar olur ki, örgü'ün üst yönetimiyle kitlesi, veya üst yönetimiyle, o örgütün kuruluşundan beri izlemekte olduğu, ve binaenaleyh izlemesi gereken çizgi birbirine ters düşer. Ve örgüt içinde iç mücadele başlar. Öyle dönemlerde eğer üst yönetim o örgütün izlemekte olduğu, izlemesi gereken çizgi üzerinde ise ve iç mücadelede yönetimde olmayan taraf bir sapma üzerinde ise, o zaman elbet gene de üst yönetimden o örgütü temsil eden heyet veya lider olarak bahsedilebilir. Ama çizgiden sapmaya, örgütü nitelik olarak değiştirmeye doğru götüren taraf, o örgüt'ü resmen ve hukuken temsil etmekte olan liderlik ve yöneticilerse, ona karşı olan, muhalif olan, kitledeki olan eğilim, çizgi, o örgütün gerçek çizgisiyse ve yönetime muhalif olan taraf, örgütü kendi çizgisinde utmak mücadelesini veriyorsa, o zaman artık üst yönetimin ve liderliğin örgütü temsil ettiği kabul edilmez; o zaman gerçeği, vaziyeti ortaya koyabilmek, kamuoyuna açıklayabilmek, örgütün içinde henüz durumu tam kavrayamayan, «yahu ne oluyoruz» gibi bir tutum içinde olan üyelere durumu anlatabilmek için, örgütle üstyönetimini ayırt ederek değerlendirmeler ve tahliller yapmak gerekir. Nitekim, bizim kendi partimizde de eski dönemde aynı hal vaki oldu. Bildiğiniz gibi eski TİP'in son döneminde, TİP'in üst yönetim kadrosunda bir bölünme, bir ayrılık oldu. Ve TİP'in o zamana kadar en üst kadrolarını teşkil etmiş olan kişiler iki gruba ayrılarak birbirleriyle mücadeleye geçtiler. Bir tarafta o eski TİP'i resmen temsil eden lideri ve onun etrafındakiler vardı; bir tarafta da üst yönetimde olanlara ve liderliğe karşı mücadele veren grup vardı. Ve muhalefetin tezi, liderliğin ve onun yakın arkadaşlarının genel esas çizgiden saptıkları ve kendilerinin örgütün çizgisini tuttuğu yolundaydı. Biliyorsunuz bu mücadele verildi ve sonunda muhalif grup haklı çıktı, lider ve onun etrafındaki birkaç kişi yönetimden istifa etmek durumunda kaldılar. Muhalif grup yönetime geçti. Şaban Yıldız arkadaşımız Genel Başkan ve ben de Genel Sekreter oldum. Demek ki böyle durumlar var. Şimdi DİSK aynı durumda. Biz iddia ediyoruz ki, bugün DİSK'in kuruluş ilkeleri doğrultusunda bir politik ve sendikal çizgiyi, bugün, DİSK'i hukuken ve resmen temsil etmekte olan lideri ve yöneticileri izlemiyor. Bunun için onlar 67'de kurulmuş olan ve 10 seneye yakın bir zamandır kitlelerde DİSK imajı diye bir imaj yerleştirmiş olan DİSK'i temsil etmiyorlar. Hukuken, resmen ediyorlar ama, gerçekte etmiyorlar. Ama buna karşılık DİSK'i kendi çizgisinde tutmak isteyen, DİSK'i sendikal hareket olarak işçi sınıfının politik hareketinden koparmak istemeyen, bu bütünleşmeyi sağlamak için mücadele veren sosyalistler var, veya partili olmamakla beraber, uyanık, gerçekleri gören, sosyalizme yakın işçiler var. Bunları da aydınlatmak ve bunların kafasında «ne oluyor, birşeyler dönüyor ortada» gibi sualler varsa, bu suallerini aydınlatmak durumundayız. Bunu aydınlatırken de, bu ayrımı yapmak durumundayız. DİSK liderliği ve onun etrafındaki bugünkü yöneticiler, 67 de kurulmuş ve yerleşmiş olan DİSK imajını temsil etmiyorlar, DİSK'in kuruluş ilkesi çizgisi üstünde işleri yürütmüyorlar. DİSK'i çizgisinden saptırıp sosyal - demokratlaştırmak istiyorlar diye izah etmemiz, ikna etmemiz lâzım; ve bunun için de bu ayrımı yapmak lâzım.

Diğer bir arkadaşımız gayet haklı olarak Parti'nin şimdiye kadar Çark'a daha ziyade ağırlık verdiğini, Başak'ı ihmal ettiğini söyledi. İhmal emiyoruz, etmeye imkân mı var? Çark, Başak'ı yanyana koyduğumuz zaman bunu lâf olsun diye yapmadık. Yalnız işleri bir sıraya koymak gerekiyor. 50 kişilik bir kurucu heyetiyle işe başladığımız zaman, çok soruna, her işe yetişebilmemizin imkânı yoktu. Kadrolarımız geliştikçe, teşkilâtımız geliştikçe faaliyet alanlarımız da gelişiyor. Ve biz ufak bir kadro ile işe başlayınca, bir öncelik sırası yapma gereğini duyduk. Bu da haklı ve mantıkiydi. Hangi işler öncelik alır; işçi bölgelerinde, sanayi bölgelerinde örgütlenme öncelik alır, diye karar verdik ve bu, işçi sınıfını daha beğendiğimiz, onu daha ziyade tuttuğumuz, köylü halkını ise küçümsediğimiz için değil, bilimsel sosyalistler olduğumuz için, Türkiye'deki mücadelenin, bağımsızlık mücadelesinin, sosyalizm mücadelesinin, ve bunu başarıya ulaştıracak olan hareketin öncüsünün, temel gücünün işçi sınıfı oluşuna olan inancımızdandır. Bu bizim isteğimize tâbi olmayan, bilmin o'aya koyduğu, bizim irademizin dışında olan bir gerçektir ve işçi sınıfının önünü çektiği bir mücadele iledir ki, yoksul köylülerin, orta köylülerin, kentlerde emeğiyle geçinen, daha doğrusu geçinme sıkıntısı içinde olan emekçilerin problemleri, meseleleri çözülecek, onlar da işçi sınıfıyla birlikte, sömürüden, yoksulluktan kurtulacaktır.

Bir diğer nedeni, köylülüğe gitmenin en iyi yolu işçilerden geçer de ondan. İşçilerin ağırlıkta ve yönetimde olmadığı bir parti, programında ne derse desin, bildirilerinde ne derse desin, küçük burjuvaların partisi olmaya mahkûmdur. Küçük burjuvaların elindeki partinin ise, köylülere erişebilmesi, onların sorunlarına gerçekten çözüm getirebilmesi imkânı yoktur. Köylü işçi elele. Köylüye gitmenin yolu işçiden geçer. Bu nedenle de, evvelâ işçilerin yoğun olduğu merkezlerde, işçi sınıfı içinde örgütlenmeye karar verdik. Ancak bu yaz, bir seneden sonradır ki, yüksek organımızın karar verdiği üzere, kırlık, kırsal bölgelerde örgütlenme kararını aldık. O kararı aldığımız zaman, gerek Başkanlık Kurulu'nda gerekse Merkez Yönetim Kurulu'nda bir olguyu tesbit ederek, bir çeşit özeleştiri yaptık ve dedik ki, şimdi kırsal bölgelere açılıyoruz, ama onlara götürecek bir broşürümüz bile yok. Kırsal bölgelerin temel sorunlarına, örgütlenmeye giden arkadaşlara soracakları sorulara cevap verecek bir broşürümüz bile yok. Bunu ilk fırsatta telâfi etmeliyiz dedik. Diğer taraftan köylü sorununun bilimsel tetkikinin ve neticelerinin ortaya konmasının gereğine de vararak, bir Ocakta çıkması tasarlanan teorik dergide köy-

lü meselesini inceleyen, Türkiye'ye ilişkin olarak inceleyen bir araştırmanın yapılması da kararlaştırılmıştır. Ve bu araştırma, görev verilen arkadaşımız tarafından halen yapılmaktadır. Ama burada, şimdi kırsal bölgelerde de örgütlenmeye başlayınca, o bölgelerdeki arkadaşlarımızdan kırsal bölgelerin daha ağırlık bastığı il örgütlerimizden, ilçe örgütlerimizden kendi mahalli problemlerini bize bildirmelerini istiyoruz. Bu arada hemen ayaküstü çok somut iki ilginç olay öğrendim. Bir arkadaşım geldi, bir vergi meselesini sordu. Kendisine Genel Sekreteri görmesini, bunu not ettirmesini ve hukukçu arkadaşlarımız tarafından bunu araştıracağımı söyledim. Bilmiyorum not ettirtebildi mi? Üç sene evvel vergiden muaf tutulmuş olan pamuk ürünlerini, şimdi üç sene sonra maliye cezasiyle, üç senelik cezasiyle, yani vergi miktarı birkaç misli fazlalaşarak tahsil etmek yoluna gidilmiş.

Kırsal bölgeden diğer bir arkadaşımızın söyledikleri, - ki buradan siz de işittiniz - 8 - 10 dönümlük araziye sahip olanlar bunu kiraya da vermeyerek boş bırakmayı tercih ediyorlarmış, halbuki onlar bu araziyi boş bırakırken, elbette ki o köyde ve civarında o toprağı işleyecek olan, o toprağı işlemeye hevesli, o toprağı geçimi açısından işlemek mecburiyetinde olan topraksız köylüler var. Bu sorun konusunda ne yapacağız diyorlar. Bu sorunları, böyle somut sorunları mutlaka bildirin, biz de ilgili bürolara havale edelim, incelettirelim. Çünkü Genel Merkezin, köylülük konusunda, köylü sorunu konusunda yapacağı araştırmalar daha ziyade genel çizgileriyle ve nihayet bölge bölge veya ürün ürün olan farklara göre yapılacaktır. Böyle çok ayrıntılı sorunlara kadar inemez, çünkü bilmeyiz. Ama bildiğimiz takdirde, bunlar da ele alınabilir. Bu vesileyle diyeceğim ki, gerek kırsal bölgelere ilişkin olarak, gerekse kentlere, kasabalara ilişkin olarak yerel örgütlerimiz, ilçelerimiz ve illerimiz, mutlaka ilk iş olarak yörelerini tanımalıdırlar. Biz mutlaka ayrıntılı bilimsel araştırmalar yapsınlar demiyoruz; ama gene de genel gözlemlerine dayanarak dahi olsa, pekalâ o sorunu yaşayan kişiler .olarak, o çevrede tefeci durumu nedir, kredi durumu nedir, alivre satışlar durumu nedir, taban fiatı olarak ilân edilen fiatı köylü nasıl karşılıyor, yeterli midir, yetersiz midir; kentlerde gecekondu durumu nedir; bunlar hakkında en azından genel gözlemleri vardır ve biraz daha düzenli gözlemle, müşahade ile bir hayli ilginç ve olumlu sonuçlar elde edebilirler. Mahalli örgütlerimiz mutlaka çevrelerini, ilçelerini, illerini tanımalı ve tanıdıktan sonra da bu elde ettikleri bilgiyi, sonuçları kendilerine saklamayıp, merkeze bildirmelidirler. Biz bu haber alma konusunu, bir başka vesileyle, yayınlar vesileleriyle, haberleşme bürosu sekreterimizle sabahleyin dile getirmiştik.

Tekrar ediyorum, köylüyü ihmal etme diye bir mesele yoktur, olamaz. Türkiye'nin bugün bile, ne kadar azaltsalar, gene % 60 - 65 nüfusunun köylü olduğu belirtiliyor resmi rakamlarca - ki gerçektir belki daha fazladır - öyle bile olsa, yani veriler rakamlar doğru bile olsa, nüfusun % 60 - 65'i köylü olan toplumda, o toplumun sosyalist partisi köylülüğü katiyen ihmal edemez. Zaten sosyalizmin kuruluşuna geçileceği zaman, iktidarın, başta köylü ve işçi sınıfı ittifakına dayanacağı çoktan bilimsel bir doğru olarak, bilimsel sosyalist teoride ortaya konmuştur.

Bu haber vermelerle ilgili olarak başka bir mesele aklıma geliyor. O da genellikle merkez ve yerel örgütler sorunu. Burada merkezden yönlendirmeden, merkezden direktif vermeden vs.den söz edildi bu toplantıda. Bu edilen sözler doğruydu. Partimizin örgütlenme ilkesini zaten biliyorsunuz, demokratik merkeziyetçilik. İşçi sınıfının, emekçi kitlelerin, sosyalizmi hedef alan partisi bilhassa merkeziyetçi olma durumundadır. İşçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partisi sadece programı, politikası, koyduğu ilkeler vs. bakımından diğer burjuva partilerinden farklı olmakla kalmaz; örgütlenme dayanağı, örgütlenme niteliği bakımından da burjuva partilerinden farklıdır. İşçi Partisi öyle burjuva partileri gibi, ilçe ve il teşkilâtlarıyla yetinmiyor, bu organların dışında çalışma birimleri olarak, hep bildiğiniz ve sözünü çok ettiğimiz çalışma ekiplerini oluşturuyor. Kitlelerin içine nüfuz edebilmek, oralarda kök salabilmek, oralarda etkin olabilmek için. Öbür partilerin teşkilatları, organları, il ve ilçe organları genellikle seçimden seçime faaliyete girerler. Seçimlerin ötesinde partili olmanın pek bir anlamı yoktur, pek bir görevi yoktur. Bizde ise devamlıdır parti faaliyeti, seçimlere münhasır değildir. Ve devamlılığı öyledir ki, ortaya şu sloganı atmışızdır: Sadece hergün değil, günün 24 saati bir partili olarak hareket etmek. Onun için merkeziyetçidir ve Parti'nin bir mücadele organı olarak sınıf mücadelesinin aracı olarak ekin olabilmesi, netice alabilmesi için, tek bir irade, tek bir vücutmuş gibi hareket edebilmesi lâzımdır. Bundan dolayı merkeziyetçidir. Ama merkeziyetçiliği demokratik merkeziyetçiliktir. Yukardan aşağı doğru giden, tek taraflı işleyen bürokratik bir merkeziyetçilik değildir. Bir kışla disiplini değildir, bir askeri emir ve kumanda zinciri gibi değildir kademeler arasındaki bağlantılar ve ilişkiler. Zaten tek bir irade ve tek bir vücutmuş gibi hareket edebilmek için o tek iradenin oluşması lâzım. Çünkü aslında ortada tek irade yok. Yüzlerce, binlerce kişi var ve irade de aslında bireylerin iradesidir. Kollektif iradeyi tek bir irade olarak oluşturabilmek için, aslında bireylerde olan bu iradeyi birleştirmek, uyumlaştırmak ve bu birleşme neticesi tek bir irade haline getirmek lazım. Bu neyle olacak? İşte demokrasi yanı burada ortaya çıkıyor. Tartışmayla, eleştiriyle, konuşmakla olacak. Onun için demokratik merkeziyetçidir. Ve bundan dolayı da çok merkeziyetçi, çok disiplinli olmakla beraber, katiyen bu merkeziyetçilik, kademelerin ve nihayet çalışma ekiplerinin ve onların içindeki birey üyelerin insiyatiflerini, girişim kabiliyetlerini, yaratıcılık yeteneklerini köstekleyen, söndüren bir merkeziyetçilik olmayacaktır, olmamalıdır; olursa eğer, bu Parti'yi çok yanlış yollara götürür. Eskiden beri hep birşeyi tekrarlamışımdır; bilmiyorum sizlere de tekraladım mı? Derim ki, en ideal şekil, partinin iyi yürümesi için en ideal şekil, her bireyin, her üyenin, en alt kademede olan, hatta hiçbir kademede olmayan, bir ekibin üyesi olan, sıradan diyebileceğimiz bir partili arkadaşın dahi kendisini genel başkanmış gibi bu hareketten sorumlu hissetmesi, o sorumlulukla ve o sorumluluğun gerektirdiği girişimleri yaparak çalışmasıdır. Öyle olmak lâzım. Ama şimdi merkeziyetçi ve disiplinli tarafı geliyor... Girişim şart, yaratıcılık şart; düşünmek, bulmak, öneri getirmek şart, ama kimseye danışmadan, örgütün işleyişine, kurallarına, organlarına riayet etmeden, kendi başına karar verip, kendi başına hareket etmek yok. O, işte burjuva bireyciliği. Bizdeki kişisel yaratıcılık, kişisel insiyatif, kendi başına buyruk, kendi bildiğini okur bir bireycilik demek değil. Devamlı surette, arkadaşlarla irtibatta bulunarak, devamlı surette üyesi bulunduğunuz ekiple, onun bağlandığı organla irtibatlı olarak daima, Parti'nin programını, tüzüğünü, alınan kararlarını akılda tutarak; ne yapılabilir, Parti'nin hareketini bir adım, hatta 4 - 5 parmak daha öteye götürebilmek için ne yapılabilir? Bunu her üye düşünmeli, buldukiarını getirip önermelidir, bağlı olduğu organa veya birime. Böyle olursa eğer hem merkeziyetçilik, hem tüm üyelerin iradesinin tek irade gibi oluşması mümkün olur, hem de bürokratik bir kalıplaşma, bir donma hali önlenmiş, Parti en son ferdine kadar bütün üyeleriyle son derece canlı, yaratıcı, yapıcı bir duruma girmiş olur.»

Son olarak diğer fraksiyonlardan gelen eleştiriler konusuna değinen Genel Başkan Boran, Parti dışından, bu eleştirilere niçin cevap vermiyorsunuz, diyenlere karşı Parti üyelerini aydınlatarak bizim ciddi meselelerle uğraştığımızı, sosyal demokrasinin, ilerici radikal hareketin meseleleriyle uğraştığımızı, MC ile uğraştığımızı belirtti ve ekledi :

«Kendisine bir takım isimler takarak, kendisini bir şey zanneden grupçuklarla veya sözde partilerle, bir takım hayali örgütlerle zamanımızı, enerjimizi harcamayız, bunu yapmak israftan başka birşey olmaz. Biz solun kendi içindeki bir takım küçücük grupçukların, fraksiyonların yalnızca birbirleriyle uğraşacakları, sözüm ona politikalar içinde hapsolmak, onların içinde mahpus kalmak ve enerjimizi orada tüketmek istemiyoruz. Biz Türkiye'nin politikasında rol oynamaya namzet olan partiyiz ve bu rolü bugünden oynuyoruz. (Alkışlar) Biz Türkiye'nin politik sahnesine yelken açmış ilerliyoruz, o sahnede yerimizi alıyoruz. Aslında burjuvazinin de çok işine gelir: sol denen bütün partiler ve grupçuklar kendi içlerine kapansınlar, birbirleriyle uğraşsınlar, bununla meşgul olsunlar, yani bir bardak suda fırtına koparsınlar, bu burjuvazinin de çok işine gelir. Çok hoşlanır burjuvazi biz bu oyuna girsek; ama biz girmiyoruz. Biz Türkiye'nin gerçek politik, ekonomik, sosyal sorunlarıyla meşgul oluyoruz. Türkiye'de varolan, bir gücü olan hareketlerle ve örgütlerle meşgul oluyoruz. Onlarla mücadele veriyoruz ve böyle yapmakta devam edeceğiz. Bununla birlikte, Türkiye'nin sol hareketinde belli başlı olarak ileri sürülen veya izlenmek istenen çizgilerin bilimsel teori açısından, ciddi bir tahlili ve tenkidi herhalde yapılacaktır; «Yurt ve Dünya» adında teorik bir dergi çıkarmak isteyişimizin ve çıkarmak teşebbüsünde bulunuşumuzun bir nedeni de budur. Esas nedeni değil, esas nedeni Türkiye'ye ve dünyaya ait sorunları araştırmak. Ama herhalde orada Türkiye'deki diğer politik çizgilerin de ciddi, ağırbaşlı, bilimsel tenkitleri ve değerlendirmeleri çıkacaktır.

Hepinize iyi günler, çalışmalarınızda başarılar dilerim sevgili kardeşlerim.» (Alkışlar, sosyalist Türkiye sloganı)





KAPİTALİST DÜNYADA BUNALIM VE ULUSLARARASI İŞÇİ SINIFI HAREKETİ

Genel Başkan Behice Boran'ın 9 Ekim günü 3. İl Temsilcileri Toplantısı'nı açarken yaptığı konuşmanın bazı bölümlerini aşağıda yayınlıyoruz. Bu konuşmanın tümü broşür olarak basılmaktadır.

Sonuna yaklaşmakta olan 1976 yılını Türkiye, büyük ekonomik ve politik bunalımlar içinde kapatmak ve 1977'ye ayak basmak durumundadır.

Gerçi Türkiye hemen hemen oldumolası iktisadi bunalımlar içindedir. Yalnız Türkiye değil emperyalist - kapitalist dünyaya bağımlı olan diğer geri ülkelerin de kaderi devamlı bunalımlar, dar boğazlar içinde bocalamak olarak görünüyor. Bunun temel nedeni yapısaldır. Emperyalist - kapitalist dünyaya bağımlı, geri ülke olmanın bir sonucudur bu bunalımlar ve darboğazlar. Çünkü kapitalist, geri de olsa kapitalist ülke oldukları için daima politikalarında egemen sınıfın, burjuvazinin çıkarlarını, hesaplarını kollamak durumundadırlar. Egemen sınıf burjuvazinin hesapları, çıkarları ise, ulusal ekonominin gereksinmeleri ve gereklerine aykırı düşer. Bundan dolayı darboğazlar kronik bir haldedir. Türkiye'de ve diğer dışa bağımlı geri ülkelerde. Bu bağımlılıktan ve emperyalist ülkelerin nüfuzları altındaki ülkelere uyguladıkları politikadan dolayı, emperyalist - kapitalist dünyanın 1973'den beri derinleşen bunalımı Türkiye'yi ve «az - gelişmiş» veya «gelişmekte olan» diye nitelenen diğer ülkeleri etkilemekte, onların ekonomilerine yansımaktadır. Ama dünya bugün artık sadece emperyalist - kapitalist ülkelerden ibaret değil. Bugün dünyada, dünyanın üçte birinden fazlasını kapsayan bir de sosyalist ülkeler var. Bugün dünyada sosyalizm artık bir dünya sistemine dönüşmüş bulunuyor. Bunun için dış dünyanın etkilerini gözönünde bulundururken, sosyalist dünyanın varlığını ve etkenliğini hesaba katmak zorunludur; kaldı ki sosyalist dünya nicel olarak üçte birden fazla olmakla beraber, nitel olarak, çok daha ağır basmaktadır her zaman konuşmalarımızda belirttiğimiz üzere, dünyanın kapitalizmden sosyalizme geçişinde gittikçe artan ölçüde belirleyici rol oynamaktadır. Şimdi bunun için konuşmama dünyadaki durumu, bağımlı olduğumuz kapitalist - emperyalist dünyadaki ve sosyalist dünyadaki durumu kısaca özetleyerek başlamak istiyorum.

DÜNYADA DURUM

Emperyalist - Kapitalist dünya 1973'den beri derin bir bunalımın içinde bulunuyor. Ve burjuva iktisatçıları arasında bir tartışma konusu bu. 1973'den beri içine girilen bunalım dönemi, 1929'daki gibi gerçek bir iktisadi kriz mi, yoksa burjuva iktisatçılarının gerileme, «recession» dedikleri neviden bir olay mı? Ekonomik çizginin aşağıya doğru inişi artık bir daha eski düzeyine gelemiyecek surette derin bir buhranı mı gösteriyor; yoksa geçici bir gerileme mi var; üretim ve genel olarak ekonomik gelişme eski çizgisine dönecek ve hatta onu aşacak mı? Her iki halde de şu muhakkak ki, dünya ekonomisi, kapitalist ekonomi ta 1920 senelerinden önce, 20. yüzyılın başlarından beri, içine girmiş olduğu genel krizi sürdürüyor ve bu sürüş gittikçe derinleşerek devam ediyor. Burjuva basınında çıkan haberlere göre 1973'de girilmiş olan kriz döneminden çıkış başlamıştır, enflasyon ve işsizlik kontrol altına alınmıştır. Ama öyle görünüyor ki enflasyon, gerçi oralardaki enflasyon oranı bizdekine göre bir hayli düşük görünse de, aslında mesele teşkil edecek kadar bir enflasyon vardır. Amerika'da % 6,5 tan fazla olmayacağı ümit ve tahmin edilmektedir, işsizlik sorunundan ise pek söz edilmek istenmemektedir. Amerika'da işsizlik % 7 oranının üstündedir ki, bu endişe veren bir orandır, burjuva iktisatçılarına göre bile. AET ülkelerinde ise işsizliğin gerilemekte olduğu belirtilmekle beraber, hâlâ verilen rakam 5,5 milyon dolayında olduğudur işsizler sayısının. Yalnız kesin olarak bilinen husus, ABD'de ticaret açığı giderilmiş ve bir fazlalık sağlanmış olmasıdır. Amerikan ekonomisinin gidişi hakkında Cumhuriyetçiler daha iyimser, Demokratlar daha kötümser görünmektedir. Amerikan Kongresi'nin bütçe komisyonu başkanının verdiği demece göre Amerikan ekonomisi 1977 bütçesiyle bir sene kadar zaman zarfında bir durgunluğa doğru gidecektir. Zaten hatırlanırsa, daha geçen sene Amerikan ekonomisinin 1977 başlarında yeniden daha büyük bir bunalıma düşeceği, bir kısım iktisatçılarca haber verilmişti. Avrupa'da bir de hasta ekonomilerden bahsediliyor. 19. yüzyılda Avrupa'nın Osmanlı İmparatorluğuna yakıştırdığı hasta adam deyimi şimdi İngiltere'ye yakıştırılıyor ve ayrıca İtalya'dan da, Fransa'dan da hasta ekonomiler olarak söz ediliyor. İngiltere'de iktidarda olan işçi partisinin iktidardayken parti liderini değiştirme durumunda kalışının altında, İtalya'da görülen politik bunalımın ve istikrarsızlığın altında ve Fransa'da D'Estaing'in başbakan değiştirmek mecburiyetinde kalışının altında bu hasta ekonomiler olgusu yatmaktadır. Fransız ekonomisinin durumu kısaca şudur:

ticaret dengesi önemli açık vermektedir, üretim düşmektedir, enflasyon ise yükselmektedir. Şimdi yeni başbakan Reymond Barre bir kemerleri sıkma politikası getirdi, vergiler konusunda getirmek istediği reformu sağcılar önlediler ve bu kemerleri sıkma politikasına karşı da, iki gün önce biliyorsunuz, Fransa'da başarılı bir genel grev ilan edildi, bir uyarı mahiyetinde olmak üzere. Eğer bu yeni tedbirlerle D'Estaing ekonominin meselelerini hafifletmeyi başaramazsa, 1978 de yapılacak genel seçimlerde sol kanadın, başkanlık seçimlerinde çok ufak farkla kaybettiği seçimleri kazanması çok kuvvetle beklenebilir.

İTALYAN SEÇİMLERİ VE ÖTESİ

Ama asıl problem teşkil eden ülke İtalya'dır. Biliyorsunuz İtalya'da yakında bir seçim geçirildi ve seçimlerden önce İtalya'da Komünist Partisinin iktidara katılması sorunu ciddi şekilde burjuva basınında ve çevrelerde, politika çevrelerinde tartışıldı. Seçimlerden İtalyan Komünist Partisi Parlamentoda 70 daha fazla üyelik kazanarak çıktı, Hristiyan Demokrat Parti ise 3 üyelik kaybederek. Ama Komünist Partisinin iktidara katılmasına bilhassa dış güçler müsaade etmedi. Bana öyle geliyor ki, eğer İtalyan burjuvazisine sadece kalsaydı iş, belki de Komünist Partisinin iktidara ortak olmasına hepten karşı çıkmayacaktı. Hatırlanacağı üzere bir-iki yıl önce İtalyan burjuvazisinin büyük tekelci sermayesinin sözcüsü ve temsilcisi durumunda olan Fiat tesisleri başkanı Agnelli Komünist Partisinin iktidara ortak olabileceğini, hatta böyle bir katılmanın sorunların çözümü bakımından gerekli olabileceğini söylemişti, ama hemen arkasından Amerika'ya yaptığı bir seyahattan dönünce de aynı Agnelli 180 derece bir dönüş yaparak ağız değiştirdi. Gene biliyorsunuz, seçimlerden biraz önce gerek Amerika, gerekse Federal Almanya «Komünistler iktidara ortak olduğu takdirde İtalya'ya yardımlarını keseceklerini» belirttiler. Dış güçlerin desteğini alan İtalyan bankaları, mali kuruluşları ve Vatikan, Hristiyan Demokratlara kuvvetlice omuz verdi ve bunun neticesinde demin söylediğim seçim neticeleri meydana geldi. Amerika bilhassa açıklıkla, kesinlikle karşı çıktığı için, Komünist Partisi koalisyona katılmadı ama, zimni bir anlaşma olduğu da açıktır. İtalyan Komünist Partisi parlamentoda oylamaya katılmamak suretiyle Hristiyan Demokratik Hükümetin kurulmasına yardımcı oldu, ama 8 komisyon başkanlığını, ve senato başkanlığını elde ettikten sonra. İtalya'da Hristiyan Demokrat Partinin Komünist Partisini karşısına alarak, onunla hiç değilse bir dirsek teması kurmadan, işleri yürütülebilmesine imkân yoktur. Partinin başkanı Berlinguer şöyle konuşmuştur: Seçimlerde bütün demokratik ve halkın tuttuğu partilerin çok vahim olarak nitelediği genel kriz durumundan çıkılmasını sağlamak üzere gayretlerini birleştirmelerini, orta sol'un solunda bir program üzerinde anlaşmalarını önermişti. Seçimlerden sonra Berlinguer bu çağrısının hâlâ geçerli olduğunu söylemiştir ve halkın tuttuğu demokratik partiler birliğinden söz ederken, bu birlik içinde hem kendi partisini, İtalyan Komünist partisini, hem de Hristiyan Demokrat Partisini saymıştır. Hristiyan demokrasisi içinde kanatlar olmakla beraber, bu partinin hâlâ halk kitlelerinde bir dayanağı vardır, bir kökü vardır. Bilhassa orta sınıflardan büyük bir kısmını peşinden sürüklemektedir. Onun için Hristiyan Demokrat Partiyle bir tarihi uzlaşmayı İKP öngörmüştür. İKP bilhassa Şili'deki örnekten sonra orta tabakaların ve sınıfların önemini çok vurgulamış, bunlar kazanılmadan iktidarın kazanılmayacağını ileri sürmüştür. İKP İtalyan toplumunun uzlaşmaz ve derin bir şekilde ikiye bölünmemesine çalışmaktadır ve bunun için de daha önce Hristiyan Demokratlara «tarihi uzlaşma» denen teklifi yapmış, seçimlerde ve seçimler sonrasında da az önce kısaca açıkladığım öneriyi ileriye sürmüştür. Bütün bunların arkasında yatan başlıca endişe faşizmin gelmesini önlemektir. Orta tabakaları da yanına çeken sol kanat tekelci burjuvaziye karşı birlik bir cephe oluşturmalı ve faşizmin gelmesi olasılığını ortadan kaldırmalıdır. Gene bu hesapladır ki İKP, iktidara ortak olmuş olsaydı, yeni kamulaştırmalar teklif etmeyeceğini ve ücretlerin dondurulmasına razı olacağını belirtmişti. İki gün evvel basında çıkan haberlere göre de, İtalya'nın en büyük sendikal birliği, hükümetin ücretleri dondurma politikasını bazı şartlarla desteklediğini açıklamıştır. O şartlar da yatırımların hızlandırılması ve işsizlere yeni iş olanaklarının açılmasıdır. Bu somut durumda İtalyan partisinin güttüğü politika, anlaşılabilir bir politikadır. Parti iktidara namzet duruma gelmiştir. İktidara hiç değilse ortak olacak bir duruma gelmiştir. Ama İtalya'da —bu konuda Fransa'ya da aynı atıfı yapabiliriz— bir silahlı devrim, bir ihtilâl ortamı yoktur. Ve bu ortamda, bu partilerin sorunu geniş ittifaklar cephesini oluşturarak ve onlara dayanarak tekelci burjuvaziyi kuşatmak, soyutlamak ve etkisiz hale getirmektir. Aynı hesaptandır ki, yani faşizmi önlemek hesabından dolayıdır ki İKP, yine gazetelerden okuduğumuz üzere, NATO'dan çıkmayı da öngörmemektedir. Yani NATO'dan çıkıp çıkmama meselesinin demokratik ve halkın tuttuğu partiler arasında, güçler arasında yeni tartışmalara, yeni bölünmelere meydan vermemesini istemektedir. Ayrıca Berlinguer aynen şunu söylemiştir: «Biz NATO ve Varşova paktları arasındaki güç dengesine dokunmak istemiyoruz.» Çünkü İtalya'da ve Fransa'da olanların ve olacak olanların mutlaka uluslararası düzeyde de yansımaları olacaktır, buna işaret etmektedir. Ama bunu söyledikten sonra da hemen şunu ilâve ediyor Berlinguer ve diyor ki, «ama biz İtalyan halkının kendi politik, ekonomik ve sosyal konumlarını kendi özgür iradesiyle tesbit etmesinden, kararlaştırmasından yanayız.» Bunu da savunuyor.

Şimdi dediğim gibi bu politika İtalya'nın somut şartlarında anlaşılabilir bir politikadır. Ama tabiî sosyalizm açısından, sosyalizmi hedef almış bir işçi sınıfı partisi açısından böyle bir politikanın bedeli nedir, niteliği nedir? Üzerinde hassasiyetle, önemle durulması gerekir. Böyle bir politikayı yürütürken sosyalizm çizgisinden asla sapılmamasının çok önemli olarak dikkat edilmesi gereken bir nokta olduğu da muhakkaktır. Her halükarda çok uyanık, çok dikkatli ve haraketin gelişmesinin getirdiği durumları karşılayabilecek, tepkileri yapabilecek durumda olmak şarttır.

Geçen seneki konuşmamda demiştim ki, sistemlerarası mücadelenin, kapitalizmle sosyalizm arasındaki mücadelenin sıcak odak noktalarından birisi Güney Avrupa'dır. Bu yargı bugün de geçerliliğini, doğruluğunu korumaktadır. Güney Avrupa'da genel olarak bir sola kayış vardır. İtalyan ve Fransız partilerinin tutumları, o ülkelerdeki durum bunu göstermektedir. Geçen senekinden farklı olarak Portekiz'de bir sağa kayış meydana gelmiştir. Ama sağa kaymış bugünkü Portekiz bile Nisan devrimi öncesi Portekiz'e kıyasla daha solda, daha demokratik bir çizgide olan bir ülkedir. Soares'in iktidarında Portekiz'in nereye kadar gideceğini kestirmek henüz mümkün değildir. Bir orta sol çizgi üzerinde azçok istikrarlı bir yol tutturacak mıdır, yoksa sağa kayış devam mı edecektir? Bu kayış karşısında soldan ne gibi tepki gelecektir? Bunlar cevap bekleyen sorulardır. Portekiz'den en son gelen bir haber, devrimden sonra yapılan toprak reformunun geri alınmaya başlandığını gösteriyor. O reformda dağıtılan toprakların eski sahiplerine iade edileceği haberi basında yer alıyor. Buna karşılık İspanya geçen seneye kıyasla daha sola kaymış bir durumdadır. İspanya bizim burjuvazinin ve iktidarının gerçekleştirmek istediği bir durumu gerçekleştirme çabası içindedir. Yani işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partisine yer vermeden, bizde de klişeleşmiş tabiriyle «çok partili çoğulcu hür demokrasi» görünümünü gerçekleştirmek. Ama bu pek mümkün olacağa benzemiyor İspanya'da. Daha şimdiden komünist partisine karşı olan, buna müsaade etmek istemeyen kralcı İspanya hükümeti illegal işçi komitelerini tanımak mecburiyetinde kalmıştır. «Demokratik Cunta» denen, içine İspanya Komünist Partisinin de dahil olduğu demokratik cephe birliğinin Madrit'te toplanmasını yasaklamamış veya yasaklıyamamış, önleyememiştir. İspanya'nın en hassas meselelerinden, —yani İspanyol burjuvazisi ve iktidarı açısından— biri olan Bask milliyetçiliği konusunda 40 yıldan beri ilk defa olarak BASK milli bayrağının dalgalanmasına izin vermek mecburiyetinde kalmıştır. Hasılı gelişmeler şunu gösteriyor ki, toplumun objektif gelişmeleri ve bu gelişme içinde ilerici demokratik güçlerin ve işçi sınıfının gösterdiği azimli mücadele, en gerici ve kralcı hükümetleri dahi iradelerinin dışında bir takım ödünler vermeye, bir takım durumları kabul etmeye zorlamaktadır..

SOSYALİST DÜNYA: YENİ GELİŞMELER

Kapitalist - emperyalist dünyada bu bunalımlar ve sarsıntılar yer alır ve derinleşirken, sosyalist dünya geleceğe dönük olarak gelişmesine devam ediyor. Şüphesiz sosyalist ülkelerin de sorunları var. Dünyada sorunu olmayan insan ve toplum yoktur. Bu gayet tabiidir. Ama sosyalist dünyada sistemi kökünden sarsan, çalkantılara uğratan, gelişmeyi köstekleyen sorunlar yoktur. Gelişmenin yarattığı doğal denilebilecek sorunlar vardır. Ve bütünüyle dünya sosyalist sistemi, herbiri merkezi bir planlama altında ve hepsi birden de bir entegrasyona yönelik olarak sosyalizmin daha ileri aşamalarına doğru gitmektedirler, gelişmektedirler. Kapitalist - emperyalist dünyada Avrupa Ekonomik Topluluğu gibi örgütlenmelerle bir entegrasyona gitme, bir bütünleşmeye gitme çabaları zorluklara uğrar, istenilen sonuçları vermezken, dünya sosyalist sistemi, Çin hariç, kendi arasında bir bütünleşmeye, entegrasyona doğru gitmektedir. Bağımsızlık, egemenlik, eşit haklar çerçevesi içinde bir entegrasyona, bir bütünleşmeye doğru gitmektedir. Arkada bıraktığımız dönemde, yani geçen seneki il temsilcile-

ri toplantısından bu yana, sosyalist dünyada iki tane önemli olay oldu ki, dünya kamuoyunda, batılı basında ve bizim basında üzerinde oldukça duruldu ve tartışıldı.

Bunlardan birisi Avrupalı 25 komünist ve işçi partisinin yaptıkları toplantıdır. Bu toplantıyla birlikte Fransız ve İtalyan Komünist partilerinin yeni benimsedikleri strateji, politik çizgi de bir arada ele alınarak tartışmalar yapıldı, görüşler ileri sürüldü. Şuna dikkati çekmek isteriz ki, Fransız ve İtalyan Komünist Partilerinin yeni stratejilerinin, sosyalizme geçiş ve kendi ülkelerinde sosyalizmi kurmak için benimsedikleri yöntem ve biçimler tahlil edilir, tartışılır ve değerlendirilirken mutlaka riayet edilmesi lâzım gelen, gözönünde bulundurulması lâzım gelen bir takım temel kıstaslar vardır. Bir defa hep hatırlıyalım, bilimsel sosyalizmin en temel ilkelerinden birisi ve başlıcası nedir? Şudur değil mi? Toplumsal gelişmede alt yapı, ekonomik yapı son tahlilde üst yapıyı belirler. Şimdi bunu ele alarak olguya baktığımız zaman şunu görüyoruz. İtalya ve Fransa gelişmiş, sanayileşmiş, emperyalizm aşamasında olan ülkelerdir ve ilk defa olarak bu çeşit ülkelerde işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partilerinin iktidara gelmesi söz konusudur. Ve öyle bir ortamda iktidara gelmesi söz konusudur ki, fiilen bir silahlı devrim, bir ihtilal ortamı ve şartları mevcut değildir. Bundan önce sosyalizme geçmiş olan ülkelerden hiçbirinin içinden çıktıkları toplum Fransız ve İtalyan toplumlarınınki gibi değildi. Yani gelişmiş, sanayileşmiş kapitalist ülkeler değildi. Şimdi alt yapıları birbirinden bu kadar farkli olunca, gayet tabiidir ki, İtalya ve Fransa gibi sanayileşmiş, gelişmiş kapitalist ülkelerde sosyalizme geçiş ve sosyalizmin gerçekleştirilmesi şimdiye kadar görülen biçimlerden farklılıklar gösterecektir. Üst yapıdan gelen faktörlerde de farklılık vardır. Bunlar gelişmiş, sanayileşmiş kapitalist toplumlar olduğu için, buralarda burjuva demokrasisi göreli olarak daha ileri bir aşamadadır, Türkiye gibi ülkelere kıyasla geçen en az yüz elli senelik zaman zarfında, emekçi kitlelerin, işçi sınıfının verdiği çetin mücadeleler sonucu bu demokratik hak ve özgürlükler kitleler lehine geliştirilmiş ve kitlelere malolmuş durumdadır. Zaten somut toplumlarda sosyalizm uygulaması için ileri sürülen, başta gelen ilke bu uygulamaların, bu gerçekleştirmelerin özde, içerikte sosyalist, biçimde ulusal olacağıdır.

Şimdi özde sosyalist olabilmesinin birtakım temel kıstasları, ölçüleri vardır. Biçimde ne kadar farklılıklar olursa olsun, o biçimdeki farklılıklar oluşurken ve gerçekleştirilirken, temeldeki, özdeki bu kıstaslara riayet edilmek gerekir. Özün birliğini ve evrenselliğini temin eden kıstaslar veya unsurlar şunlardır: Birincisi, işçi sınıfının önderliği, bu önderliğin korunması ve geliştirilmesi. Bu önderliğin hem iktidara gelmeden önce, hem iktidara geldikten sonra korunması ve geliştirilmesidir. İkinci kıstas, işçi sınıfının, başta yoksul köylü olmak üzere, diğer emekçi sınıf ve tabakalarla ittifaklar kurması, ama bu ittifaklar birliği içinde, çerçevesi içinde işçi sınıfının önderliğinin korunması, işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan kendi partisinin bağımsız varlığının ve etkinliğinin korunması şarttır. Üçüncüsü, iktidar olduktan sonra şu veya bu biçimde ama mutlaka kapitalizmden sosyalizme geçme adımlarının atılmasıdır, yani üretim araçlarının mülkiyetinin bir program ve silsile içinde kamulaştırılmasına gidilmesidir ve ekonominin merkezi bir planlama ile yeniden örgütlenerek kamulaştırılan sektörlerde gerçekten sosyalist üretim ilişkilerinin oluşturulmasına girişilmesidir.

Dördüncü bir nokta, unutmamak gerekir ki, bütün sınıflı toplumlarda mutlaka devlet vardır. Sosyalizme geçiş ve sosyalizmi kurma aşamasında da devlet mevcut olacaktır ve çok önemli ve yararlı görevler yapacaktır. Devletler ise hangi toplumda olursa olsun, ne kadar özgürlükçü ve demokratik olursa olsun, eğer devlet ise mutlaka bir cebir unsurunu ihtiva eder. Devletlerin kanunları vardır, kanunlarda yaptırımlar, müeyyideler vardır. Kanunlara karşı çıkanlar, ihlal edenler cezalandırılır. Bu bir cebir unsurudur. Devletin mahkemeleri, hapishaneleri, kolluk kuvvetleri vardır, devletin bu cebir unsurunun gerektiğinde işleyebilmesi için. Ne kadar demokratik, ne kadar özgürlükçü olursa olsun, eğer devlet varsa, mutlaka devletin cebir unsuru vardır. Bunun için, en yasal yoldan seçimlerle iktidara geçseler de ve bütün hukuk kurallarına riayet etseler de, elbette ki, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin iktidarında da devlet varolacağına göre, kanunların müeyyideleri, yaptırımları olacaktır; yasaların ihlaline, başkaldırmalara karşı ve iktidarın programını uygulayabilmek için elbette devletin araçları —biçimde gerekli değişiklikler yapılarak— usulünce kullanılacaktır. Bütün mesele sınıf mücadelesinin ne derecede şiddetli olacağıdır. Oluşacak iktidarın niteliği sınıf mücadelesinin şiddetine, keskinliğine, burjuva sınıfların direnme, sabotaj gibi girişimlerde bulunup bulunmamasına bağlıdır.

Fransız ve İtalyan partileri şu tezlerle ortaya çıkmaktadırlar: Birincisi tekelci burjuvaziye karşı mücadelede kitlelerin bilinci yükselecektir. Şimdiden yükselmektedir. Sosyalizm artık sadece işçi sınıfının ideolojisi olmaktan çıkmakta, işçi sınıfı dışında aydınlar kesiminde, kol ve kafa emekçisi diğer kitlelerde de tutulmakta ve yayılmaktadır. Bu ittifaklar çerçevesinde verilen mücadelelerle sadece işçi sınıfının değil, onun dışındaki emekçi kitlelerin de politik bilinci yükselecek ve giderek sosyalizmi kabul eden, sosyalizm çizgisine varan bir duruma, bir düzeye gelecektir.

İkinci bir tezleri şudur: Tekelci burjuvazinin böyle geniş ittifaklar kurulması ve bu ittifaklarda emekçi kitlelerin giderek daha bilinçlenmesi ve sosyalist çizgiye yakınlaşması sonucunda, tekelci büyük burjuvazinin kuşatılabileceği, tecrit edilebileceği etkisizleştirilebileceğidir. Üçüncü tezleri, iktidara geldikten sonra kilit noktalarından başlayarak kamulaştırmalara gitmek suretiyle tekelci büyük burjuvazinin ekonomik dayanaklarını tasfiye etmek ve giderek tüm ekonomiyi sosyalist üretim ilişkilerine geçirmektir. İki partinin hareketi bu görüşlere, bu tezlere dayanıyor. Bunların uygulamada ne sonuç vereceğini zaman gösterecektir. İtalya'nın ve Fransa'nın somut şartlarında bunlar anlaşılabilir politikadır ama her halde çok uyanık, çok tetikte ve çok hazırlıklı, gereken tepkileri göstermekte, tedbirleri almakta hazırlıklı olmaları gerekecektir.

İktidarların dayanağı hiçbir zaman tek bir sınıf değildir. Egemen sınıf tek olsa bile, onun etrafında mutlaka bir sınıflar koalisyonu vardır. Burjuva iktidarları için durum böyledir; sosyalist iktidarlar için durum haydi haydi böyledir. Sosyalist memleketlerde iktidar, nüfusun bütün kesimlerini her düzeyde örgütleyerek, bir örgütler sistemine, salkımına oturarak işleri yürütmektedir. İkinci dünya savaşından sonra sosyalist iktidarı gerçekleştirmiş olan ülkelerde, halk cumhuriyeti ülkelerinde, iktidarlar çeşitli adlar taşıyan demokratik cephelere oturmaktadırlar. Bu cephelere dahil olmuş bulunan politik partiler, burjuvazinin sandığı ve inandırmak istediği gibi göstermelik partiler değillerdir. Toplumda önemli işlevleri vardır. Bir, işçi sınıfının kendi partisi vardır, ve o Parti öncülüğü muhafaza etmektedir; onun yanısıra, onu destekleyen örgütler olarak cepheye dahil diğer partiler vardır. Siyasi partilerin dışında sendikalar daha çok önemli olarak yer almaktadır, arkasından kitle örgütleri gelmektedir ve bu şekilde bir toplumsal örgütlenmeler sistemine dayanarak iktidarlar işleri etkin şekilde yürütebilmektedirler.

Şimdi anlaşılıyor ki İtalyan ve Fransız partileri iktidara gelmeden çok önce bu ittifaklar sistemini oluşturmak, örgütlemek ve bunu da cephe ortaklarına tartışma, itiraz ve eleştiri özgürlüklerini vererek oluşturmak istemektedirler. Yani iktidara geldikten sonra zorunlu olarak ortaya çıkan, çıkması gereken o örgütlenme salkımını, iktidara gelmeden önce oluşturma çalışmalarındadırlar.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, sosyalizmin özüne, evrensel ilkelerine ve ölçülerine uymak, bağlı kalmak şartıyla çeşitli toplumlarda sosyalizme götürecek yol ve biçimlerdeki çeşitli olanaklar küçümsenmemelidir. Farklar, biçimlerdeki, uygulamalardaki farklar, sosyalist teori ve uygulamanın güçlü olanakları bulunduğunu, ne derecede zengin olduğunu gösterir. Bu da sosyalizmin teorisine ve pratiğine olumlu katkılardır, onun gücünü gösteren bir durumdur.

«PROLETER ENTERNASYONALİZMİ»

25 partinin toplantısıyla ilgili olarak çok tartışılan bir durum da proleter enternasyonalizmi sorunu oldu. Öteden beri batının basınında «tek merkezli», «çok merkezli» tartışması yapılagelmiştir. Eskiden dünya işçi sınıfı hareketi tek merkezliydi, sonra, şimdilerde, çok merkezli hale geldi diye. Kanaatim, kesin kanaatim odur ki, proleter enternasyonalizmi veya sosyalist enternasyonalizmi sorununu merkez kavramı açısından ve merkezlerinin sayısı açısından görmek yanlıştır. Meseleyi yanlış koymaktır. Tek merkezli, çok merkezli, bu biçime ait birşeydir. Halbuki işçi sınıfı hareketinin, çeşitli toplumlardaki işçi sınıfı hareketlerinin uluslararası nitelikte oluşu, o hareketlerin kendi öz niteliğinden gelmektedir. Biçimsel örgütlenmesi olmasa, veya o biçimsel örgütlenmesi şu veya bu biçimde olsa da, gene işçi sınıfı hareketi, dünya işçi sınıfı hareketi özünde, içeriğinde enternasyonaldir. Örgütlenme biçiminden bağımsız olarak. Neden özünde işçi sınıfı enternasyonaldir? Şundan dolayı. Tüm toplumların işçi sınıfı sömürülen sınıflardır, sömürüye karşı, sermayenin sömürüsüne karşı mücadele eden sınıflardır. Amaçları hem kendilerini, hem tüm nüfusu, tüm halkı sömürüden kurtarmaktır. İşçi sınıfı iktidara geldiği zamandır ki, insan tarihinde ilk defa olarak sömürücü olmayan bir sınıf iktidara gelmiş olmaktadır. Ondan önce toplumsal evrimde, köle toplumundan feodal topluma, feodal toplumdan kapitalist topluma geçişte bir sömürücü sınıfın yerini diğer bir sömürücü, egemen sınıf almıştır. Ama işçi sınıfı iktidarı aldığı zaman, insanlık

tarihinde ilk defa sömürücü olmayan bir sınıf iktidarı almaktadır. Kendisi sömürücü olmadığı içindir ki, tüm sömürülere karşı, sömürünün her çeşidine karşıdır ve diğer toplumlardaki işçi sınıflarıyla aralarındaki ulusal düzeydeki farklar ne olursa olsun, bu özde birleşmektedirler, sömürücü olmamakta, sömürülen sınıf olmakta, aynı sömürücü sermayeye karşı mücadele vermede birleşmektedirler ve bu durumlarından dolayı da aralarında bir çıkar kavgası, temel bir çıkar uyuşmazlığı yoktur. Ulusal farklılıklar temel çelişkiler değildir, hareketin uluslararası hedefleri ve çıkarı açısından bağdaştırılabilir, uzlaştırılabilir farklılıklardır.

Şimdi, uluslararası düzeyde, biçimde bir fark meydana gelmiştir. Bu biçimdeki fark ise tarihsel şartlardan, dünya işçi sınıfı hareketinin gelişmiş olmasından doğmaktadır. Bugün artık her ülkede işçi sınıfı hareketi uzunca bir tarihe sahiptir. Bu tarihsel gelişmesinde geniş ve zengin tecrübeler kazanmıştır, kendi toplumunun şartlarını daha iyi öğrenmiştir. Kendi toplumuyla daha sıkı temaslar kurmuş ve kenetlenmiş, kendi toplumundaki hareketi, daha yetenekli olarak yürütebilir bir duruma gelmiştir. Tek merkez, bir karar merkezi yoktur ama, bu uluslararası dayanışma yoktur, ilişkiler yoktur, karar alma olanakları yoktur anlamına gelmiyor. Zaman zaman dünya çapında ve bölgeler çapında konferanslar yapılmakta ve özellikle bu konferanslara hazırlık çalışmalarında çeşitli ülkelerin işçi sınıfının ve hareketinin karşılaştığı sorunlar ortaya konmakta, deneyimler, yeni edinilen bilgiler ortaya dökülmekte; bilgi, görüş alışverişi olmakta, meseleler tartışılmakta, karşılıklı eleştiriler yapılmakta ve sonunda anlaşmaya varılan konular tesbit edilerek kamuoyuna ilan edilmektedir. Bunun dışında, bu toplantılar dışında batı basınına ve bizim basınımıza pek yansımıyor, onun için haberimiz olmuyor ama, çeşitli ulusların işçi sınıfı hareketi temsilcileri, yöneticileri arasında ve bunlarla işçi sınıfının iktidarda olduğu ülkelerdeki temsilciler arasında çok sık buluşmalar, görüşmeler yeralmaktadır.

Uluslararası dayanışmanın ise esas olduğu ve sürdüğü konusunda konferansa katılan işçi sınıfı partileri aynı görüşte olmuşlar ve bunu vurgulaya vurgulaya belirtmişlerdir. Öyle görünüyor ki, burjuvazi, boşuna ellerini oğuşturup «enternasyonalizm ortadan kalkıyor» diye sevinmektedir. Sevinmesin burjuvazi. Kendisi nasıl dünya çapında örgütlenip çokuluslu şirketler vasıtasiyle dünyadaki azgelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler üzerinde hegemonya kurmaya çalışıyorsa, bu çalışmalarda daima karşısında, ona karşı etkin mücadele veren uluslararası dayanışma içindeki işçi sınıfı hareketini ve dünya sosyalist sistemini bulacaktır.

ÇİN'DE NELER OLUYOR?

Sosyalist dünyada diğer üzerinde tartışılan ve dikkati çeken olgu, Mao'nun ölümü oldu. Mao'nun ölümü üzerinde en çok tartışılan ve ortaya atılan konu, ondan sonra halefi, yani onun yerini alacak olan kimdir, kim olacaktır? Yöneticiler arasında nasıl bir mücadele başgösterecektir? soruları oldu. Halbuki bizim açımızdan önemli olan, sosyalizm açısından önemli olan, Mao'nun yerini kim alacak, klikler arasında nasıl bir mücadele olacak konusu değildir, veya öncelikle bu konu değildir. Daha ziyade, Çin'in sosyalist dünyadan ayrışımı, bölünmesi ortadan kalkacak mıdır, devam mı edecektir, sosyalist dünya yeniden tek bir bütün haline gelecek midir, gelmeyecek midir sorunudur. Bilindiği üzere Çin 1957'lere kadar dünya sosyalist hareketine uygun bir çizgide oldu. 1957 den sonra ve 1958 de başlayan «ileriye doğru büyük atılım» hareketiyle ayrışma başladı. 1957'ye kadar Çin'deki devrimci hareketi doğru çizgide tutmuş olan yöneticiler ve kadrolar ve onların dayandıkları işçi sınıfı ve emekçi kitleler kesimleri ortadan kalkmış olamaz, etkinliklerini tümden yitirmiş olamaz. Bunların etkinliklerinin yeniden su yüzüne çıkmaya başlaması beklenebilir. Kaldı ki, Çin'in temel politik çizgisi konusunda Çin yöneticileri arasında mücadeleler olduğunun belirtileri, Çin dış dünyaya kapalı tutulmaya çalışılmasına rağmen, ortaya çıkmıştır. Bunun son senelerde iki önemli belirtisini kısaca hatırlatayım. Birisi daha 9. Parti Kongresi'nde Mao'nun yerini alacak adam olarak, kahraman olarak ilan edilen Lin Piao'nun kısa süre sonra hain ilan edilip bir uçak kazasında uçağı düşerek, veya düşürülerek ölmesidir. İkinci bir belirtisi, Çu En Lay'ın ölümünden kısa süre önce, kültür devriminde gözden düşmüş olan Teng'in iadei itibar ettirilerek başbakan yardımcılığına getirilmesi ama kısa süre sonra Çu En Lay ölünce tekrar görevden alınması ve ağır eleştirilere, saldırılara uğramasıdır. Eğer üst yönetim kademelerinde bu derecede görüş ayrılıkları ve bundan doğan bu derecede kesin mücadeleler varsa, hemen şu sonucu çıkarabiliriz ki, bu üst kademelerdeki yöneticilerin dayandığı alt kademede kadrolarda, kesimlerde de ayrışma ve mücadeleler vardır. İşçi sınıfı ve halk kitleleri arasında da bunların tabanları vardır. Tabii sosyalist olarak bizim dileğimiz, Çin işçi sınıfının —ki sanayileşme ilerledikçe bu sınıf nicelik ve nitelikçe güçlenmektedir— bu güçlenmekte olan ve daha da güçlenecek olan Çin işçi sınıfının ve bilimsel sosyalist teoriyi bilen ve benimsemiş olan yöneticilerinin ergeç Çin'i doğru sosyalist çizgiye oturtması ve Çin'le sosyalist dünya arasındaki bölünmenin ve çatışmanın ortadan kalkmasıdır. Dileğimiz ve olacağını tahmin ettiğimiz budur. Yalnız tahminimce bu kısa sürede, hemen olabilecek birşey değildir, belki bir zaman alabilir, ama bir zaman alsa da ergeç bu birleşmenin, bütünleşmenin olacağı kanısındayım.



TÜRKİYE'NİN DIŞ POLİTİKASI

Böyle bir tablo çizen dünya durumunda Türkiye'nin dış politikası nasıldır? Geçen seneki il temsilciler toplantısında Türkiye'nin dış politikasında temel bir çelişkinin olduğunu belirtmiştim. Demiştim ki, Türkiye'nin sosyal yapısının azgelişmiş veya gelişmekte olan geri bir toplum yapısı oluşu ve 55 yıl önce bir ulusal kurtuluş savaşı vermiş olması, onun, yani Türkiye'nin, anti - emperyalist, ilerici, sosyalizm doğrultusunda gelişmeyi öngören üçüncü dünya devletleriyle aynı safta yeralmasını gerektirirdi. Oysa böyle olmamıştır, böyle değildir. Türk burjuvazisi kendi egemenliğini ayakta tutabilmek için politik bir tercih yaparak emperyalizmle ve 1963'ten sonra bilhassa Batı Avrupa ile bütünleşme, ona bağımlı olma yolunu seçmiştir ve bundan dolayı da Türkiye dış politikasında temel bir uyuşmazlık vardır. Şimdi bu toplumsal yapının gerektirdiği dış politikayla, egemen sınıfın güttüğü dış politika arasındaki uyuşmazlık, birbir ortaya çıkmaktadır. Bugün Türkiye, safında yer aldığı emperyalist kampın belli başlı üyeleriyle en azından anlaşmazlık, hatta bir ölçüde çatışma halindedir. ABD ile durum böyledir, AET ile durum böyledir. NATO'da müttefikimiz olan, yakın komşumuz olan Yunanistanla da durum böyledir. ABD ile yapılan ikili anlaşma hâlâ Amerikan kongresinden geçmemiştir. Seçimlerden sonra da geçeceği kesin değildir. Bu ikili anlaşma Türkiye'nin egemenliğini koruyor, üsler Türk silahlı kuvvetlerinin üsleri oluyor propagandasına rağmen, aslında, bu ikili anlaşma gene Türkiye topraklarından bir kısmını Amerikalıların yönetimine bırakmaktadır. Yani gene Amerikalılara «ekstra territoryal» haklar tanımaktadır. Türkiye'nin ve Türk silahlı kuvvetlerinin kontrol ve yönetim yetkileri bir hayli yüzeyde, görünüşte kalmaktadır. Bütün elde edilmiş görülen çıkar, bu üsler karşılığında yılda 100 milyon dolar kira elde etmektedir ki Türkiye'nin büyük finansman ihtiyaçları karşısında 100 milyon doların sözü geçmez; ama asıl önemli olan şey, isterse daha büyük meblâğlar karşılığı olsun, Türkiye'nin bir karış toprağının dahi kiralanamıyacağı, kiralama karşılığında o toprak üzerinde Türkiye'nin egemenlik haklarından vazgeçemiyeceğidir. Esas nokta budur. Ve bu haklardan ödün vermeye kalkmak aynı zamanda mevcut ceza kanunlarımız ışığında da bir suçtur. Biz ikili anlaşmaya karşıyız, tüm bu çeşit ikili anlaşmalara karşıyız. İkili anlaşmalarının, NATO ve Amerikan üslerinin tasfiyesinden yana, CENTO'dan, NATO'dan, AET'den, Dünya Petrol Ajansından çıkılmasından yanayız. Ülkenin çıkarlarının böyle bir politika gerektirdiği kesindir.

AET İLE İLİŞKİLER VE SERBEST BÖLGELER SORUNU

AET ile olan ilişkiler de ilgililerin itirafınca bir «dönüm noktasına» gelmiştir. Tarımda ödünler, geçiş dönemi protokolünün sanayileşmemize ters düşmesi, Aralık ayında Avrupa Topluluğunun işçilerimize serbest dolaşım tanıması gibi konularda AET ile bir an-

laşmazlık, en hafif terimiyle bir uyuşmazlık vardır ve bugün artık burjuvazinin bir kesimi, bilhassa sanayici kesimi, burjuvazinin ideologları, iktisat profesörleri ve hatta son zamanlarda dışişleri bakanı Protokolün, AET ile imzalanmış olan protokolün Türkiye'nin sanayileşmesine ters düştüğünü nihayet farketmişler ve bunu söyler olmuşlardır. Hatta sanayicilerden ve iktisat profesörlerinden bir kısmı AET'ye tam üye olmak düşünülemez, bu protokol kökünden reddedilmeli, değiştirilmelidir ve AET ile yeni düzenlemelere gidilmelidir dahi demektedirler. Çağlayangil Protokol sanayileşmemize ters düşmektedir dedikten sonra, bunun nedenini Ankara anlaşmasının yapıldığı 1963 yılından bu yana şartların değişmiş olduğuna bağlıyor. Oysa neden bu değil. Daha 1963 yılında Ankara anlaşmasının imzalandığı günün ertesinde zamanın Türkiye İşçi Partisi bu anlaşmanın karşısına çıktı. Şimdi ileri sürülen nedenlerle, yani bu anlaşmanın Türkiye'yi daha bağımlı kılacağına, Türkiye'nin ulusal sanayiini geliştirmesine engel olacağını, sanayileşmemizi çökerteceğini ileri sürerek, bu gerekçeyle karşı çıktı daha o zaman TİP. Ondan sonra da, Mecliste olduğu sürece, dört yıl AET ve Türkiye karma parlamento komisyonuna katıldı TİP ve oradaki temsilcisi vasıtasiyle de aynı görüşleri sürekli tekrarladı. Bu o zamandan biliniyordu. Ama burjuvazi ve iktidarı politik bir tercih yapıyordu, ekonomik tercih değil. Hâlâ da bu politik tercih devam etmektedir. Burjuvazinin bir kesimi, genellikle sanayi burjuvazisi, AET'ye, Protokole sert bir biçimde karşı çıkmakla beraber, AET ile ilişkileri koparmak ve anlaşmayı feshetmek eğiliminde değillerdir. Yapmak istedikleri bir başka düzeyde AET ile bütünleşmektir ve bir başka düzeyde bütünleşmeyi AET yetkilileri de istemektedirler. En azından bir seneden beri AET yetkilileri açıkça, hiç öyle dolambaçlı yollara gitmeden, şunu söylemektedirler: adeta kafalara dank ettirmek istercesine. Şu tarım ödünleri meselesinden vazgeçin. Liberasyon listesi şu oldu, bu oldu demekten vazgeçin. Gümrük indirimleri şu kadar olsun, bu kadar olsun, bundan da vazgeçin. Bu konularda size istediğiniz taleplerin hepsini versek bile, sizin için durum değişmez. İhracatınız bir miktar artar başka bir netice elde edilmez. Çünkü sizin, —açıkça söylüyorlar— ekonominiz geridir. Sanayinizin yapısı geridir, onu bu gerilikten kurtarmak lazımdır. Bu gerilikten kurtarılması için bırakın bizim sermayemiz, AET topluluğu sermayesi, Türkiye'ye gelsin ve kendi ülkelerinde ne kadar serbest ve rahat yatırım yapabiliyorlarsa Türkiye'de de aynı şartlarda yatırımlar yapabilsin. Kurtuluş yolu ancak budur deniyor. AET ile protokole ve bugünkü ilişkilere keskin karşı çıkışlarda bulunan büyük sermaye kesimi, büyük sanayici kesimi de aslında bundan başka bir tutumda değiller. Yabancı sermayenin gelmesini açıkça istiyorlar. Büyük sermayenin kuruluşlarından biri olan Kalkınma Vakfının hazırladığı raporda üç noktada yabancı sermaye isteniyor. Birisi alt yapı kuruluşlarının inşasında yabancı sermaye gelsin deniyor. Yani hava limanları, deniz limanları, barajlar, köprüler yapılması konusunda yabancı sermaye gelsin, bunları yapsın. Çünkü bizim özel sektör için bunlar çok pahalı girişimler. İkincisi turizm sanayinde gelsin yapsın. Çünkü turizm sadece para meselesi de değil. Lokantacılığı, otelciliği bilmek, turistlerin ihtiyaçlarını bilmek gibi bir takım usulleri, bilgileri de gerektiriyor, onun için oraya da yabancı sermaye gelsin. Bir de şunu söylüyor bizim sanayici burjuvazi: İleri teknoloji transferi yapacak yatırımları da yabancı sermaye yapsın. Yeni, ileri teknoloji transferi yapılması, yani en ileri teknoloji ile kurulacak olan sanayi kuruluşlarını da yabancı sermayenin olunca da bütün milli ekonomi nayi kesimine, hatta bütün ekonomiye egemen olabilecek olan en büyük, en modern teknikli yatırımlar yabancı sermayenin olacak; yabancı sermayenin olunca da bütün milli ekonomi bu sermayenin egemenliği, en azından etkisi altına girecek. Yalnız Türkiye burjuvazisinin diğer bazı geri ülkeler burjuvazisinden bir farkı var. O da şu: Yabancı sermayenin Türkiye'ye, sömürgelere geldiği gibi gelmesini istemiyor. Brezilya'ya, Güney Kore'ye geldiği gibi gelmesini istemiyor. Yani yabancı sermaye gelsin, kendi başına bir kuruluş kursun, teknolojisini getirsin, üretimde bulunsun, üretimi de dış memleketlere ihraç etsin. Bununla yetinmek istemiyor. Neyi istiyor? Dış sermaye gelsin, ama kendisini de, Türkiye sermayedarını da, sanayicisini de girişimlerine ortak etsin. Talebi bu. Kavga buradan çıkıyor. Bu ortaklıkta bazı alanları daha çok yabancı sermayeye bırakmaya razı oluyor, ama bazı kesimlerin de sade kendisine kalmasını istiyor, diğer bazı kesimlerde de ortaklaşa iş yapmak istiyor. Yani bizim burjuvazi yabancı sermayeyi istemekle beraber, ortak olmak hırsında ve ülkeyi tek başına kendisi sanayileştiremediği için yabancı sermayeyle ortaklaşa sanayileştirmek istiyor. Burjuvazinin ülkeyi sanayileştirme hırsı var.

Şimdi biz Türkiye İşçi Partisi olarak burjuvazinin AET topluluğuna karşı yaptığı itirazları, eleştirileri, değiştirme tekliflerini, protokolü Türkiye'nin lehine olarak değiştirme, tümden ortadan kaldırıp yeni bir düzenlemeye gitme taleplerini destekleriz. Biz eskiden beri AET'ye karşı olan talepleri destekledik. Türkiye burjuvazisi henüz işlerin farkında olmadığı zaman bile biz Türkiye sanayiinin çıkarlarını savunduk. Ama burjuvazinin AET karşısında bu taleplerini desteklerken, hiçbir zaman unutmayız ki, burjuvazi aslında AET'ye, yabancı sermayeye karşı değildir. Emperyalizmin ülkeyi nüfuzu altına almasına, sömürmesine karşı değildir temelden. Bunu hiçbir zaman unutmayız ve bu anlattığım durumda olduğu içindir ki, bu AET'ye karşı yerli sanayii bu kadar heyecanla savunur görünen burjuvazi, ne «ulusal bir burjuvazi» dir ne de «sola açık liberal bir burjuvazi» dir. Her ne kadar burjuvazinin bir kanadı son zamanlarda CHP'ye eğilim gösteriyorsa da. Çünkü «ulusal burjuvazi» deyimi bir bilimsel terimdir, ulusal burjuvazi terimi, «milli hisleri» olan burjuvazi demek değildir. Ulusal burjuvazi sanayici burjuvazidir. Ulusal burjuvazi sanayici burjuvazi olarak ulusal pazarı kendi tekelinde tutmak ister. Buna yabancı sermayenin nüfuz etmesini istemez. Bunun için yabancı sermaye ve emperyalizme karşı olur. Türkiye'de bu anlamda bir burjuvazi yok.

Şimdi AET konusunda bu gelişmeler olurken, sessiz ve derinden bir başka gelişme olmaktadır. Ve ilk bakışta akla gelmeyecek bir yöntemle, bir doğrultuda AET ile yabancı sermaye konusunda anlaşmaya doğru gidilmektedir. Şimdi yabancı sermayeyi teşvik kanununu değiştirmeye kalksa MC iktidarı, kamu oyunda müthiş gürültü kopar. İşçi sınıfı, tüm demokratik güçler, dernekler hepsi ayağa kalkar, basın ayağa kalkar ve öyle sanıyorum ki, MC iktidarı yabancı sermayeyi teşvik kanununu, yabancı sermayeye daha da ödünler ve ayrıcalıklar tanıyacak yönde değiştiremez. Ama hiç bunlara gerek kalmadan bir yolunu bulmuştur MC iktidarı. Her zaman söyleriz, en önemli olaylar toplumda, en gürültücü, en göze çarpar olaylar değillerdir. Gürültücü patırtıcı olaylar bir yanda süredursun, onun sis perdesi arkasında sessiz sedasız çok önemli gelişmeler, hareketler yer alabilir. Hele Türkiye'de bu hemen hemen kuraldır. Bugünlerde de bu olmaktadır. Yabancı sermayeyi teşvik kanununu değiştirmek yoluna gitmeden, o yola gidip de gürültüler kopartmaya hacet kalmadan, sessiz sedasız yabancı sermayenin memlekette serbestçe yatmasını sağlayacak bir yöntem oluşturmaktadır MC iktidarı. Hepinizin zannederim unuttuğu, itiraf ederim ben de unutmuştum, 1953'de geçmiş bir serbest bölge kurulması kanunu var. O zaman geçirilmiş bir kanunla Türkiye'de serbest bölgeler kurmak kararı alınmış, hükümete bu yetki verilmiş. 1956 da bu kanuna uygun olarak bir tüzük yapılmış. Şimdi MC iktidarı bu tüzüğü bir tarafa koyarak, ama 1953'teki kanuna dayanarak, bir serbest bölge kurulmasına ilişkin bir tüzüğü hazırlıyor, yakında bitecek, yakında Danıştay'a onaya gidecekmiş. Umarız, temenni ederiz ki Danıştay bu tüzüğü kabul etmez, geri çevirir. Bu tüzüğe göre serbest bölgelere yabancı sermaye tüm serbestçe yatacaktır. Yerli sermaye de yatacaktır. Gümrük Tekel Bakanının açıkça söylediğine göre serbest bölge —ki bu ilki İskenderun'da Yumurtalık mevkiinde olacakmış, ama daha sonra Türkiye'nin başka yerlerinde başka serbest bölgeler de kurulacakmış— serbest bölgeler, asayiş ve nizamın korunması ötesinde Türkiye hükümetinin, Türkiye devletinin yönetimi dışında olacakmış, oralarda Türkiye Cumhuriyeti kanunları yürürlükte olmayacakmış, bunun için İş Kanunu da yürürlükte olmayacak, grev hakkı olmayacak; bu bölgelere yabancı sermaye ve yerli sermaye serbestçe yatabildiği gibi, oralar işçileri de dilediği gibi, toplu sözleşmesiz, grevsiz sömürme olanağını bulacaktır.



İDEOLOJİK ÇALIŞMANIN PARTİ ÇALIŞMALARI İÇİNDEKİ YERİ

Bu yazı, Merkez Eğitim Bilim ve Araştırma Bürosu Sekreteri Yavuz Ünal'ın Merkez Semineri'nde yaptığı konuşmasından alınmıştır.

İşçi sınıfının geliştirdiği, örgütlediği ve yürüttüğü ilk mücadele biçimi ekonomik mücadeledir. Daha çok sosyal hak ve daha çok ücret, daha az iş saati temeli üzerinde yükselen ekonomik mücadele esas itibariyle sömürünün kaynağına değil, sömürünün sonuçlarına yönelik bir mücadeledir. Bu mücadelenin geliştirilmesiyle işçi sınıfının burjuvazinin boyunduruğundan kurtulması mümkün değildir.

Ne varki, işçi sınıfının hak arama mücadelesi diyebileceğimiz işçi sınıfının bu ekonomik mücadelesi, geçen yüzyılın ortalarından itibaren bilim, ve teknolojideki ilerlemelerle birlikte, sömürüyü ortadan kaldıracak, sürekli bir barış, eşitlik ve durmaksızın gelişmenin teorisi olan bilimsel sosyalizmin oluşturulmasına yolaçtı. Bugün artık yüzyılı aşan bilimsel sosyalizm, dünya sosyalist sisteminin emperyalist - kapitalist kamp karşısında sağlamca yerini almasıyla sadece bir teori olmaktan çıkmış tüm dünya nüfusunun 2/5 inin toplumsal yaşamı haline gelmiştir.

Dünya sosyalist sisteminin yanısıra uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş savaşları diye tanımlanan dünya devrimci güçleri her geçen gün kapitalist - emperyalist sistemin sömürü ve etki alanını daraltmaktadır. 1917 Ekim Devrimi'nden beri tarih, işçi sınıfının sosyalist mücadelesinin zaferlerini ve kazanımlarını kaydetmektedir.

İŞÇİ SINIFININ ULUSLARARASI NİTELİĞİ

İşçi sınıfının beş kıtanın tümünde yükselttiği bilimsel sosyalist mücadele bayrağı aynı zamanda dünya işçi sınıfının dayanışma ve birlik yolunda attığı ileri adımların da bir göstergesidir.

Tarihin hiç bir döneminde, hiç bir toplumsal sınıf işçi sınıfı gibi uluslararası bir karakter taşımamıştır. İşçi sınıfının bu enternasyonalist niteliği, ayrı ayrı ulusal şekillenmeler altında aynı sömürü ve baskı mekanizmasına karşı mücadele etmelerinden gelmektedir. Tümünün hedefi ortaktır. Sermayenin tahakkümünden kurtulmak ve sömürü düzenini ortadan kaldırmak.

İşçi sınıfının bu niteliği ulusal şekillenmeleri inkar etmez. Ulusal şekillenmeler ise işçi sınıfının uluslararası dayanışma ve birliği için bir engel olmadığı gibi, gerçek eşitlik anlayışı, karşılıklı hak ve çıkarlara saygı, yardımlaşma, güven ve işbirliğini de içerir. Tüm toplumlar için kurtuluş, ileri bir yaşam düzeyine ulaşmak, işte bu dayanışma ve birlik temeli üzerinde yükselir.

Burjuvazinin yada burjuva sınıfların milliyetçilikleri ise sermayelerinin tahakküm, sömürü ve dolaşım alanıyla belirlenir. Ve bunun doğal bir sonucu olarak da burjuva milliyetçiliği, içi kof bir sözden başka bir anlam taşımaz.

İşçi sınıfı hareketi gibi işçi sınıfının bilimi de enternasyonalisttir. Dünya çapında yeni deneylerle zenginleşmekte ve güçlenmektedir. Her ülkenin işçi sınıfı hareketi, bunca zengin deney sonuçlarından teorik ve pratik çözümlemelerinden yararlanır. Sadece bu kadar da değil, işçi sınıfının ideolojisi olan bilimsel sosyalizm toplumsal gerçeklik dışında tüm evreni kucaklayan bir bilimdir. Kendisiyle birlikte tüm halkın kurtuluşu için mücadele eden işçi sınıfına, tüm halkın kurtuluşu için bir eylem kılavuzudur.

Burjuvazinin dünyada çöküşe doğru gittiği günümüzde, saldırganlığı da artmıştır. İşçi sınıfının dar anlamda ekonomik mücadelesi de ideolojik ve politik mücadelesiyle uyum içinde yürütülmek zorundadır. Sadece yeni ekonomik - demokratik haklar elde etmek için değil, kazanılmış hakların korunması için dahi ekonomik mücadelenin politik ve ideolojik mücadeleyle uyumu zorunludur. Bunun tersi bir tutumun sonucu bozgundur. Kazanılmış hakların yitirilmesi, en diri militanların dağıtılması ve işçi sınıfı örgütlerinin geriletilmesi sonucunu yaratır. Bu pek çok defalar dünya işçi sınıfı hareketinde görülmüş, sonuçları yaşanmış ve reddedilmiş yanlış bir tutumdur.

BİLİMSEL SOSYALİZM EYLEM KILAVUZUDUR

İşçi sınıfı hareketinin özünde enternasyonalist olması sömürü ve baskıdan kurtulması için yetmez. Onun örgütlerinin bu bilinçle donatılmış olması gerekir.

Bunun ilk ve zorunlu şartı işçi sınıfı partisinin bilimsel sosyalizmi eylem kılavuzu olarak benimsemiş olmasıdır. Diğer kitle örgütleri ise partinin bu politik ve ideolojik eylem rotasında seyrederler.

İşçi sınıfı partisinin bilimsel sosyalizmi eylem kılavuzu edinmiş olması sadece yöneticí kadrolarının ya da üyelerinin bilimsel sosyalizmi benimsemiş olmalarıyla belirlenmez. Parti bir bütün olarak kitleleri bilimsel sosyalizmin ilkeleri ışığında eğiten, örgütleyen ve eyleme yönelten bir güç olarak belirleyici varlığını koruyup güçlendirmek ve geliştirmek zorundadır.

Böyle bir partinin kendisini öncü olarak ilan etmesi yetmez. Öncülüğünü ispat ve kabul ettirmesi gerekir. Bu da ancak bilimsel sosyalizmi eylem kılavuzu edinmiş partinin bu niteliğiyle kitleler içinde maddi, saygın bir güç olarak, öncü bir güç olarak kitleleri dar sınıf çıkarları dışında siyasi iktidar ve onun yönetimindeki aygıtlarla olan ilişkiler ağı içinde bilinçlendirip örgütlemesiyle mümkündür.

Bu bizi günlük çıkar mücadelesini hafife almaya götürmez. Aksine politik mücadele sendikal eylemin gelişmesi ve başarısı için gerekli ve zorunludur. Diğer yandan, ekonomik mücadele politik mücadele için adeta bir kaldıraç görevi yapar.

Biz yeni bir dünyanın, sosyalizmin sadece habercisi değiliz. Biz aynı zamanda bu yeni dünyanın örgütleyicileriyiz. Sadece örgütleyicileri de değiliz, aynı zamanda temsilcileriyiz.

Bunca zorlu ama onurlu bu tarihi mücadelenin her geçen gün yeni yeni kazanımlarla kesin zafere ulaşabilmesi; bu mücadelenin bilimini artan bir hırs ve inançla öğrenmek ve öğretmek, yetişmek ve yetiştirmek, örgütlenmek ve örgütlemek göreviyle mümkün olur.

DEVRİMİ KİTLELER YAPAR

Parti, ne kendi içindeki üstün ideolojik ve politik donanımları olan kadrolarıyla ve ne de bir bütün olarak yiğitlik, fedakârlık cesaret ve döğüşkenliğiyle devrim yapamaz. Her ne yolla olursa olsun devrimi yapan bilinçlenmiş ve örgütlenmiş kitlelerdir. Devrimin, biçimini ne partinin yüksek seviyedeki kurmayları ve ne de partinin bir bütün olarak kendi tercihleri tayin eder. Toplumsal olayları, kitlelerin toplumsal iradeleri belirler. Ancak öncü olan parti, kitleleri en doğru, en etkili ve en az zarar ve de en çok kazanımları doğrultusunda yönetir.

Bu da kitleler içinde güçlü bir örgütlenme, deneyden gelen bir güven, politik uzak görüşlülük ve ideolojoik yetişkinlikle sağlanır.

Parti bir bütün olarak kendini yetiştirmek, ideolojik seviyesini yükseltmek ve gene yükseltmek zorundadır. Parti, ideolojik olarak yetiştikçe kitleleri tarihi olguları içinde

ve daha derinden kavrayacak, politik esnekliği, örgütsel manevra gücü artacak ve gerçek bir mücadele örgütü haline gelecektir.

İşçi sınıfı sadece günlük mücadelesinden çıkardığı deneylerle tutarlı ve kendi içinde bütünlüğü olan bilimsel sosyalist ideolojik görüşe ulaşamaz. Bunun için bilimsel sosyalizmi kılavuz edinmiş partisi gereklidir. **Parti işçi ve emekçi sınıfların kültür, duygu ve davranışlarını etkileyen, ve yükselten sınıfsal çıkarları doğrultusunda görüşler ve değer yargıları yaratmaya ve davranış normları koymaya yönelik politik, felsefi, dinsel, sanatsal fikirler sistemi olan bilimsel sosyalist ideolojiyi kitlelere ulaştırır ve onların sınıfsal görüş açılarını belirler ve eylemlerini etkiler.**

İDEOLOJİK BULANIKLIK BURJUVAZİYE HİZMET EDER

Dünyada iki temel ideoloji vardır. Biri burjuva ideolojisi; burjuvazinin kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda her türlü aracı kullanarak sürekli biçimde propaganda ettiği, bilime aykırı, insanlığa düşman bir ideoloji. İkincisi, tüm insanlığın kurtuluşunun bir ifadesi olan bilimsel sosyalist ideoloji.

Bu iki ideolojiden başkası yoktur. Parti saflarındaki ideolojik belirsizlikler, bulanıklıklar doğrudan burjuvazinin sınıfsal çıkarlarına hizmet eder. Bu konuda tereddüte yer yoktur. Bu nedenle ideolojik mücadele sürekli gündemde tutulur. Partililerin, burjuva ideolojisinden arınmaları ve bilimsel sosyalist ideolojiyle donanmaları, parti eyleminin başarısı için vazgeçilemeyecek bir zorunluluktur.

Burjuva ideolojisi bilime karşıdır. Çünkü, bu ideoloji, burjuvazinin sınıfsal menfaatleri üzerine temellenmiştir. Her türlü aracı durmaksızın değişen metodlarla kullanarak sömürü ve baskısının devamı için işçi ve emekçi kitleleri bölmeyi, işçi sınıfı ideolojisini saptırmayı ve yozlaştırmayı amaç edinmiştir.

Bu bakımdan bilimsel sosyalist ideolojik yetişkinlik uğrunda yapacağımız tüm çalışmalar için ne kadar gayretli olursak, bu çalışmaya ne kadar zaman ayırırsak burjuva ideolojisinin karşısına dikilme, onu geriletme ve yerine işçi sınıfı ideolojisini hakim kılma yolunda o kadar çok mesafe almışız demektir. Bunun tersi bir tutum ise, bizi görevlerimizin üstesinden gelemeyecek bir sonuca, dağınıklığa, başarısızlığa mahkûm etmek demektir.

BİLİMSEL SOSYALİZM ÜLKEMİZDE DE KİTLELERE MALOLMAYA BAŞLAMIŞTIR

Tüm dünyayı kapsayan bilimsel sosyalist mücadele 1961 yılında Türkiye İşçi Partisi'nin kurulmasıyla ülkemizde de geniş kitleler içinde yayılma, ve onları etkileme imkanını bulmuştur. Her geçen yıl kitlelerin ideolojik ve politik tercihleri sosyalizmden yana gelişmektedir.

Kapitalizmin dünya çapında artan bunalımı ülkemizi de sarmıştır. Hayat pahalılığı ile işsizlik giderek artmaktadır. Buna karşılık işçi sınıfı hareketi gelişmekte, emekçi kitleler hızla bilinçlenmekte, işçi sınıfının ittifaklar yelpazesinin somut tabanı oluşmaktadır. İşçi ve emekçi kitleler giderek artan bir hızla sosyalizme yaklaşmaktadırlar. Partinin bu gelişmeyi kucaklayabilmesi, yönlendirebilmesi ancak yüksek seviyede ideolojik yetişkinlikle mümkündür.

Parti hareketimiz ikinci on yılını yaşarken görevlerimiz her geçen gün biraz daha artmaktadır.

Burjuvazi anti - komünizm silahıyla yaptığı saldırıyı artırıyor. Kendisine karşı yükselen ilerici, demokratik, sosyalist hareketi çeşitli yasal zorlamalarla baskı ve tehdit mekanizmasıyla ve de kana bulayarak durdurmaya çalışıyor.

Partimiz geçen dönem verdiği şehitlerin yanısıra, geçenlerde Diyarbakır,da bir arkadaşımızı daha şehit verdi. Ayrıca yaralama ve cana kast olayları da pek çok.

Ancak, bu saldırılar ne işçi sınıfı hareketini, ne işçi ve emekçi sınıfların hareketini ve ne de Parti hareketimizi yıldıramıyor, yıldıramayacak. Burjuvazinin saldırısı bununla bitmiyor. Burjuvazi, giderek artan toplumsal huzursuzluğun bir sonucu olarak ortaya çıkan ve işçi sınıfı hareketi içinde disipline olamayan çeşitli goşist akımları da kullanmaktadır. Bir tarafta Maocu ve çeşitli goşist gruplara meydanı açarken bu maceracı, bölücü akımların eylemlerini de ilerici, demokratik ve sosyalist hareketleri bastırma girişimlerinde gerekçe olarak kullanıyor.

Diğer yandan sosyalist örgütlenmenin karşısına sosyal demokrat hareketi çıkartarak, işçileri ve emekçileri bununla avutma ve kandırma peşinde. Pek çok yılgın ve dönek de burjuvazinin bu girişimine hizmetlerini sunmakta yarışıyorlar.

Partimiz dışında giderek eriyen ve etkisizleşen küçük sol örgütlenmeleri ise sosyalist hareketin parçalanmışlığı, bölünmüşlüğü ve bu nedenle güçsüz düştüğü gibi propagandalara malzeme yapıyor.

Bilimsel sosyalist ideolojiyi bulandırma, yozlaştırma ve saptırma çabalarını geliştiriyor.

İşte biz bunca kargaşa içinde yolumuzu da şaşırmadan Parti örgütlerimizi güçlendirmeye, yurt sathına yaymaya ve bilimsel sosyalizmin o güçlü silahıyla donatmaya çalışıyoruz.

PARTİ ve İDEOLOJİK ÇALIŞMA BİR BÜTÜNDÜR

Partinin pratik çalışmalarıyla ideolojik çalışması bir bütündür. Bu bütünlüğü sağlamanın yollarını bulmalıyız, geliştirmeliyiz ve kökleştirmeliyiz.

Önce ideolojik çalışmanın örgütlü bir çalışma olduğunu vurgulamak gerekir. Bu, bireysel bir çaba, kişinin kendi başına sosyalist bilincini geliştirmesi demek değildir. Partinin bir bütün olarak ideolojik seviyesinin yükseltilmesiyle disiplinli ve tek merkezli bir örgüt oluşturabiliriz. Örgütümüzü ancak böyle geliştirebiliriz ve ancak böyle güçlenebiliriz.

Bu nedenle ideolojik çalışma ancak parti içinde ve parti eylemine bağlı olarak sürdürülebildiği oranda hayata girebilecek ve Partimizin etkinliği artabilecektir.

Parti eylemi için hayatın somut yorumu ne kadar vaz geçilemezse, ideolojik çalışma için de parti eylemine ve onun somut sorunlarına bağlılık ta aynı oranda vazgeçilmez bir zorunluluktur.

İşçi sınıfı partisi bir tek üyelerinin enerjilerinin, yeteneklerinin ve bilinçlerinin toplamından defalarca daha büyük bir güce sahiptir. Partinin bu büyük gücü üyeler arasındaki ideolojik birliğe, bu birliğin oluşturup, pekiştireceği ve sürekli olarak yükselteceği parti disiplinine bağlıdır.

Partiye sürekli değişen koşullarda eylem yeteneği veren, başarısızlıklarını geçici yapan ve zaferini kesinleştiren bilimsel sosyalist ideolojik donanımı, bu donanımın durmaksızın geliştirilmesidir.

Üyelerinin partiye sahip çıkışı parti hareketini uyumlu, yönlendirici ve yaratıcı militan unsurları olabilmesi ancak yüksek bir bilinç düzeyiyle sağlanabilir. Sadece inanmışlık, dürüstlük, atılganlık, fedakârlık ve sosyalizme güven duygusu gibi nitelikler kişiyi iyi bir parti üyesi yapmaya yetmez. Bütün iyi niyet ve üstün duyguların, alışkanlıkların sürdürülebilmesi ve geliştirilebilmesi öncelikle işçi sınıfı ideolojisine dayanan bir mücadele bilinciyle donanmış olmakla mümkündür.

İşte başlıca bu nedenledir ki, ideolojik çalışma bütün Parti çalışmalarının kalbidir ve Parti yaşamında vazgeçilmeyecek temel bir çalışmadır; ideolojik çalışma ve yetişkenlik ancak parti yaşamında amacı ile tutarlı hale gelir.

Parti üyelerinin bilinç seviyelerinin sürekli yükseltilmesi, bunun için devamlı ve sistemli bir çaba gösterilmesi zorunludur. Her seviyedeki yönetim organlarında görevli parti üyeleri için bu zorunluluk daha da ön plandadır. Sosyalist teorinin (ana kaynaklarından) derinliğine öğrenilmesi, yöneticilik görevini yerine getirilmesi için, yerine bir başkası konulamayacak kadar acil ve zorunlu bir görevdir.

İDEOLOJİK ÇALIŞMA PARTİNİN BÜTÜNÜNÜ KAPSAYAN BİR ÇALIŞMADIR

Parti içi eğitimin amacı, partinin bir bütün olarak yönlendirilmesidir. Ve bu, üyelerin bilinç düzeylerinin geliştirilmesi ile sınırlı değildir. Asıl amaç, parti örgütünün bir bütün olarak yönlendirilmesidir. Partinin toplum yaşamı içinde kök salması, çoğu kez üyelerinin kişiliğinde somutlanır. Ancak, partinin politikası bir kitle örgütüne, bir işçi topluluğuna aktarıldığı, oraya hakim kılındığı zaman, oradaki ilişki parti üyesinin kişiliğini aşmış, parti ile kurulan bir ilişki olmuştur. Parti birimlerinin ve üyelerinin kitlelerle ilişkileri sürekli olarak kişisel ilişkiler olmaktan, parti ilişkileri olmaya doğru gelişir, gelişmelidir. Bu ise, partinin, ilişkisinin kurulduğu çevreye politik çizgisi ve ideolojisiyle benimsetilmesi demektir. Partinin bilimsel sosyalist öncülüğü, ancak, kitleler içindeki temsilcilerinin, partiyi daha yetkin olarak temsil eder hale gelmesiyle sağlanır.

O halde, parti içi eğitimin amacı, üyelerinin ve birimlerinin partiyi işçi ve emekçi kitleler arasında yetkin bir biçimde temsil

etmelerini sağlamaktır. Bu nedenle, Parti içi eğitimin örgütlerin ve üyelerin özel koşullarına göre ayrıntılarda geliştirilebilecek bir anlayışla, temel doğrultusunu sıkıca koruyan bir merkezi programa göre yürütülmesi ve merkezi olarak yönlendirilmesi zorunludur.

İDEOLOJİK ÇALIŞMANIN PARTİ ÇALIŞMALARINDAKİ YERİ

Parti eyleminin ve örgütlenmesinin bütünlük içinde ve olabildiğince süratli geliştirilebilmesi, eğitim çalışmalarının Parti eylemi içindeki yerinin kavranması ve Partinin diğer faaliyetleri ile ilişkisinin doğru olarak kurulabilmesine bağlıdır.

Partinin kitlelerinin öncüsü olarak kendi içinde yapacağı ideolojik çalışmayı, kitlelere dönük propaganda çalışması ile karıştırmamak gerekir.

Öncelikle ideolojik çalışmayı, propaganda çalışmasından ayırmak zorunludur. İdeolojik eğitim çalışmalarıyla partinin tüm eylemleri arasında sıkı bir bağ vardır. Ancak Partinin tüm sorunlarının bir birine bağlı olması, bu sorunlar arasındaki ayırımı ortadan kaldırmaz. İdeolojik çalışma ile propaganda çalışmasının birbirine karıştırılması, ideolojik ve politik gelişmeyi önleyeceği gibi, propaganda çalışmasını da etkisizleştirir. İlkinin başarısı, yani yüzeysellikten kurtarılması, kitlelerin içinde yapılacak propaganda çalışmalarının da başarısı olacktır. İdeolojik eğitimin propaganda düzeyine düşürülmesi ise her iki çalışmayı da etkisizleştirecektir.

İdeolojik eğitim çalışmalarında bir başka yanılgıdan da kaçınma gereği ortaya çıkmaktadır: Eğitimin, örgüt içinde bir standardı hedef alması, Parti eğitimini, uyması gereken genel doğrulardan saptırır. Parti içinde ve Parti eyleminde, Parti tüzüğünün gösterdiği ilkeler dışında, «ortalama» ya da «standart» üyeler ya da nitelikler yoktur. Belirli bir hedef doğrultusunda yerine getirilecek görevler vardır. Üyeleri örgüt birimleri içindeki yerlerinden soyutlayarak düşünmek; eğitimi Parti eyleminin dışında bir bilgilenmek olarak görmektir. Böyle bir eğitim anlayışı, Partide çeşitli sapmalara yol açmaktan başka işe yaramaz.

Diğer bir ilke de şudur: eğitimin merkezden yönlendirilmesinin anlamı, bütün üyelerin tek bir yapıya kavuşturulması da değildir. Böyle bir bakış açısı, Partiyi (il, ilçe, vb. gibi) örgütlerin bütünü değil, üyelerin toptoplamı olarak görme sonucunu verir. Eğitimin Parti eylemine dönük olması fikri, merkezden yönlendirmeyi olduğu kadar, eğitimin kademeler eliyle örgütlenmesi, Partinin kitleler içindeki uzantıları olan çalışma ekiplerine dayandırılması temel fikrini içerir.

ELEŞTİRİ ÖZELEŞTİRİ İLKESİNİ PARTİ YAŞAMINA GEÇİRMEK ZORUNDAYIZ

İdeolojik çalışmanın parti yaşamında devamlı gündemde tutulmasının bir diğer metodu da eleştiri özeleştiri ilkesidir. İdeolojik, tutarsızlıkların, bulanıkların ve yetersizliklerin üyelerin ve örgüt birimlerinin eylemine de yansıyacağı doğaldır. Bir partideki çeşitli disiplinsizliklerin, eylemdeki başarısızlıkların ve yenilgilerin altında yatan temel olgu ideolojik yapıya ilişkindir.

Bu nedenle, eksiklerimizi, yanlışlarımızı giderebilmemizin yollarından biri, ve belkide en önemlilerinden biri, eleştiri ve özeleştiridir.

Bu son derece ciddi ama aynı oranda da hassas ve parti düşmanlarının kolayca yararlanabilecekleri ilkeyi nasıl hayata geçireceğiz? Öncelikle hiç unutmayacağımız nokta, parti tüzüğünün bize verdiği yetki ve görevlerdir. Her türlü çalışmalarımızda olduğu gibi, ideolojik çalışmada ve bilhassa eleştiri ve özeleştiri ilkesinin kullanılmasında bu hayati nokta hiç unutulmamalıdır. **Her örgüt birimi parti tüzüğünün kendine verdiği yetki sınırları içinde çalışır.** İkinci olarak, eleştiri ve özeleştiri öncelikle örgüt içinde yapılan bir çalışmadır. Kişisel bir çaba yada üyelerin tek tek birbirlerine karşı uygulayacakları bir çalışma metodu değildir. Bu da son derece önemlidir.

Eleştiri, sadece ve sadece, üyelerin ya da birimlerin eylemine ilişkin olarak yapılabilir. Bunun tersi hiç bir somut kanıt getiremeyeceğinden bizim subjektif değerlendirmemizden öteye bir anlam taşımaz. Ve bu anlamda eleştiri adına yapılan her girişim kişilerle uğraşmak ve dolayısıyla disiplin suçu işlemekten öteye gidemez. Bu özellikle kaçınacağımız bir davranıştır.

Eleştiriden kasıt, üyelerin ya da birimlerin eyleminde ortaya çıkan, eylemin başarısına, etkinliğine ve parti tüzük ve programına uygunluğuna göre yapılan değerlendirmedir. Bu değerlendirme ile aksayan ve yanlış yönler tesbit edilerek açığa çıkarılır. Bu anlamda eleştiri suçluyu bulma çabası değil, parti eyleminin başarısını ve etkinliğini arttırabilmek için alınması gereken önlemler ve kaçınılması gereken hatalı tutum ve davranışlardır.

Özeleştiri de, bu önlemleri almayan, hatalı tutum ve davranış içinde olan üye ya da birimin yanlış ve eksiklerini kabul ederek, tekrarından kaçınmak için ideolojik ve politik eksikliğini gidermeye daha çok çaba göstermeyi kabul etmesidir. Sürekli yapılan hatalar, eksiklik ve yanlışlıklar özeleştiri ile geçiştirilemez. Hataların ve eksiklerin sürgit tekrarı halinde artık bu tutum disiplin suçu haline gelir.

İşte bu anlayışla ve bu titizlikle eleştiri ve özeleştiri ilkesini parti yaşamına sokmalı ve en etkin bir biçimde kullanmalıyız. Ancak bu suretle parti bir bütün olarak, ideolojik ve politik yetişkinliğe, hatalarından ve yanlışların arınmaya ve giderek kitleler içinde gitikçe artan bir etkinlik kazanmaya başlayacaktır.

Eleştiri ve özeleştiri mekanizması böyle doğru bir biçimde kullanıldığı takdirde, işçi sınıfı partilerinde demokratik merkeziyetçiliğin en önemli ilkelerinden biri olan, üyelerin partide kararların alınmasına ve uygulanmasına katılmaları ilkesi gerçek anlamda korunmuş ve geliştirilmiş olur.

"YURT ve DÜNYA" ÇIKIYOR

YURT VE DÜNYA Türkiye İşçi Partisi Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma bürosu tarafından iki ayda bir yayınlanacak olan inceleme, araştırma, çeviri ve eleştiri dergisidir. Dergi yalnız parti üye ve sempatizanlarının değil, bütün ilerici ve yurtseverlerin bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelemizin daha ileri, daha açık bir biçimde yürütülmesine katkıda bulunabilecek yazılarına açık olacaktır.

YURT VE DÜNYA yurdumuzda ve dünyada devrimci hareketin teorik - ideolojik sorunlarını inceleyecek, bilimsel sosyalist dünya görüşünün derinliğine kavranması ve yabancı etkilere karşı savunulması için mücadele edecektir.

YURT VE DÜNYA bugünkü Türkiye'nin yapısal özelliklerini saptamaya ve yarınki Türkiye'yi nasıl kurabileceğimizi araştırmaya çalışacaktır.

Varolan aylık dergilerden daha büyük bir hacim içinde ve telif çalışmalarla yayın eleştirilerine ağırlık verilerek yayınlanacak olan bu derginin bir sayısı 15 TL ve yıllık abonesi 75 TL olacaktır.

Abone makbuzları 1 Kasımdan itibaren bütün örgütlerimize yollanacak olan Yurt ve Dünya'nın ilk sayısı 1 Ocak 1977 tarihinde çıkacaktır.

Parti eyleminde önemli bir boşluğu dolduracak olan bu dergiye abone toplanması ve satışının artırılabilmesi için üyelerimiz gerekli çabayı harcıyacaklardır.

çalışma ekipleri, parti yapısının temel taşlarıdır.

İLÇE KİTAPLIKLARI

Her ilçe merkezinde bir kitaplık kurulması!

Parti üye, aday üye ve sempatizanlarının kitaplığın kuruluşuna ve sürdürülmesine istekle katılmalarının sağlanması!

İlçe kitaplığının partililerin bilinç seviyesini yükselten, propaganda ve ajitasyon için gerekli kaynakları birarada bulunduran, araştırma çalışmalarında başvurulan etkili bir araç durumuna getirilmesi!

İşte partimizi biraz daha güçlü, ideolojik mücadelemizi biraz daha başarılı kılacak üç somut adım.

Kitap ve dergi fiyatlarının yüksekliği, parti çalışmalarında yararlı olabilecek kaynakları tek tek üyeler olarak bulmanın zorlukları ilçe merkezlerimizde birer kitaplık kurulmasını zorunlu hale getiriyor. Şu anda kurulmuş olanların yeniden düzenlenip, genişletilmelerini gerekli kılıyor. Öyle bir kitaplık ki süs olsun diye bir kenarda durmasın. Öyle bir kitaplık ki bütün partililerin katkılarıyla kurulup, her ay biraz daha geliştirilerek devam ettirilsin. Disiplinli bir şekilde yönetilsin, işlesin. Öyle bir kitaplık ki mücadelemizi daha tutarlı, daha bilinçli ve daha somut bir biçimde yürütmemize yardımcı olsun.

Bu hedeflere ulaşabiliriz. Yurdun dört bir yanındaki ilçe merkezlerimiz gerçekten yarar sağlayan bir kitaplığa kısa bir süre sonunda sahip olabilirler.

İLÇE KİTAPLIKLARININ ANA BÖLÜMLERİ

İlçe kitaplıkları için öncelikle gerekli olan yayınların büyük bir bölümü zaten ilçe merkezine gelmekte ya da üyeler tarafından satın alınmaktadır. Parti merkez yayın organı, parti broşürleri ile partili arkadaşlarımızın yönetiminde yayınlanan dergi ve kitaplar bu grupta yeralır. Sözü edilen yayınların ilçe kitaplığında bulundurulmasının en düzenli biçimi dergilere kitaplık adına abone olunması, kitap ve broşürlerin ise ödemeli gönderilmesinin istenmesidir. İlçenin henüz yeni kurulduğu, dolayısıyla para kaynaklarının çok sınırlı olduğu durumlarda, geçici bir süre için, bu tür yayınların üye ve sempatizanların bağışlarıyla sağlanması yoluna gidilmesi ve çalışmalar için en büyük önem taşıyan yayınların seçilmesi düşünülebilir.

İlçe kitaplıkları için gerekli olup da şimdilik bütünü partinin ya da partililerin yayınlarıyla karşılanması mümkün olmayan bilimsel sosyalist klasikler için daha başka bir yol izlenmesi zorunludur. Bilimsel sosyalizmin temel yapıtları şimdiye kadar çoğunlukla ticari hesaplar ön planda tutularak türkçeye çevrilmiştir. Aynı kitabın birbirinden hayli farklı birçok çevirisi bulunabilmekte, çevirilerden bir bölümü eksik ya da aslına aykırı olabilmekte, aynı eser iki değişik adla yayınlanabilmektedir. Bu kitaplar ilçe kitaplığına alınırken titiz davranılmalı, öncelikler belirlenmeli ve en uygun çevirinin hangisi olduğu araştırılmalıdır. Kısa dönemde üyelerin büyük çoğunluğunun temel eğitimleri için özellikle yararlı olan yapıtların seçilmesine çalışılmalıdır.

İlçe kitaplıklarının sahibolması **gereken** üçüncü bölüm genel olarak Türkiye ile ve özel olarak o il ve ilçe ile ilgili somut, yararlı bilgileri içeren kitap, rapor ve dokümanlardır. İstatistik Yıllıkları, nüfus istatistikleri, seçim istatistikleri, köy envanter etüdleri, sanayi ve tarım istatistikleri, ticaret ve sanayi rehberleri, il yıllıkları gibi kaynaklar bu bölümün temel taşlarıdır. Bunlar Parti çalışmalarımız için kullanılabilecek bir çok değerli bilgiyi sağlayabilecek kaynaklardır. Aslında bunlar yasal olarak, istek üzerine ve güçlük çıkartmadan Devlet İstatistik Enstitüsü, Devlet Planlama Teşkilatı, Bakanlıklar ve Valilikler tarafından parasız gönderilmesi gereken yayınlardır. Halbuki büyük çoğunluğu ancak özel ve ısrarlı bir çabayla temin edilebilirler. İlçe kitaplıklarının sorumluları ve bütün ilçe üyeleri bu çabayı göstermelidirler. Sözü edilen yayınların kendilerini temin etmenin mümkün olmadığı durumlarda, genel kitaplıklarda bu yayınların ilçe ile ilgili bölümlerinin kopya edilmesi de dahil olmak üzere alternatif yollar aranmalıdır. Çünkü partililer bu kaynaklardan sağladıkları bilgileri kendi topladıklarıyla birleştirerek çevrelerini daha iyi tanıyabilir, örgütlenme, ajitasyon ve propaganda çalışmalarında daha somut noktalardan hareket edebilirler.

KİTAPLIĞIN YÖNETİMİ

İlçe kitaplığı için gerekli yayınları toplamaya başladıktan hemen sonra karşılaşılan somut sorun kitaplıkların iyi bir şekilde yönetilmesidir. Geçmiş deneyler göstermiştir ki, ne kadar zengin olursa olsun başarıyla yönetilmeyen kitaplıklar kısa zamanda yararsız hale gelir ya da dağılır gider.

Büyük güçlüklerle sağlanan yayınların kaybolmaması, gerektiğinde kullanılabilecek bir biçimde el altında tutulması, kitaplıktan kitap ve dergilerin ödünç alınmasının belirli kurallar içinde yürütülmesi herşeyden önce ilçe yöneticilerinin ve üyelerinin kitaba, kitaplık çalışmalarına verdikleri gerçek değere bağlıdır. Ancak, birtakım biçimsel tedbirler de yararlı sonuçlar verebilir. Örneğin, ilçe kitaplığının belli bir sorumlusunun olması, kitaplığa giren ve ödünç alınan yayınların düzenli olarak bir deftere işlenmesi, kitaplığın nasıl daha geniş ve yararlı hale getirilebileceğinin sık sık ilçe toplantılarında ele alınması yararlı olabilir.

İlçe kitaplıklarının kurulmasında ve şu anda varolan kitaplıkların yeniden düzenlenmesinde parti örgütlerinin işbirliği ve yardımlaşması büyük önem taşımaktadır. Merkez ilçelerin ve üye sayısı fazla, güçlü ilçelerin öteki ilçelere yapabilecekleri yardımlar bir ilin bütün ilçelerinde mütevazi ölçülerde de olsa kitaplıklar kurulmasını sağlayabilir. Merkez ilçe kitaplığının geniş bir şekilde kurulması öteki ilçelerin en öncelikli yayınlarla yetinip, gerektiğinde merkez ilçe kitaplığına başvurmalarını olanaklı hale getirebilir. Halen Genel Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu tarafından oluşturulmuş olan arşiv ve kitaplık parti örgütünün başka yollarla karşılayamadığı ihtiyaçlarına cevap verebilecek durumdadır ve daha da geliştirilmesi için çalışılmaktadır. Ama, elbette amaç kitap, dergi ve doküman ihtiyacının temel olarak ilçe ve il düzeyinde karşılanmasıdır; kitaplıktan yararlanmanın kolayca sağlanabilmesidir. Bu bakımdan her alanda olduğu gibi ilçe kitaplıklarının kurulması ve genişletilerek sürdürülmesinde de dayanılabilecek temel kaynak ilçe üyelerinin fedakarlık, bilinç ve disiplinleridir.

TEMEL SORUN

Her ilçe bir kitaplık kurmak için gerekli girişimde bulunabilir. Bu çok zor değildir; basit ama temel ihtiyaçlar için yeterli bir kitaplığın kurulması nihayet birkaç yüz liranın içindedir. Her ilçede kurulan kitaplığın işleyişi üstüne belirli kurallar saptanabilir. Bir ilçe yöneticisinin kitaplıktan hangi şartlarla yararlanılabileceğini yazıp duvara asması yetebilir. Asıl zor olan, başarılması büyük önem taşıyan kitapların, dergilerin en geniş bir şekilde okunması, kitaplıktaki dokümanlardan gerçekten yararlanılmasıdır. Bu nedenle, kitaplık çalışmaları mutlaka okumanın öneminin kavranması ve kavratılması, okuma alışkanlığının yaratılması temeline oturtulmalıdır. Örgütlenme, propaganda ve ajitasyon çalışmalarının bilimsel bir temele dayanmadıkça etkisiz kalacağı bilinçlerimize kazınmalıdır. 'Sosyalizmin bir bilim olduğu ve öteki bütün bilimler gibi ancak sistemli ve sürekli bir çalışma ile öğrenilip, uygulanabileceği' ilkesi sözde bırakılmamalıdır. İlçe kitaplıklarımız, parti eylemi ile ideolojik çalışmanın bütünlüğüne dayanılarak kurulan ve geliştirilen; kurulup gelişmeleriyle de teori - pratik bütünlüğünü sağlamlaştıran güçlü araçlar olacaktır.

PARTİMİZ, ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA GECELERİ DÜZENLİYOR





1973 yılı 11 Eylül'ünden beri Şili halkı Pinochet cuntasının faşist zulmü altında ezilmektedir. Çoğu kez işgal ordularının bile yapamayacağı bir vahşet ve zulüm Şili'de kol gezmektedir. Binlerce işçi, emekçi ve aydın öldürülmüştür. Stadyumlar, ıssız adalar toplama kampları haline getirilmiştir. Onbinlerce insan ABD'nin Vietnam'da uyguladığından bin beter işkencelerden geçirilmiştir. Şili halkı, Cuntanın emrindeki ordu tarafından adeta soykırım gibi lanetli bir yoketme işlemiyle karşı karşıyadır.

Şili halkına karşı sürdürülen bu faşist kıyım, baskı ve yıldırma politikasının nedeni, bu halkın seçimle işbaşına getirdiği Halk Birliği hükümetinin (Unitad Popular) sosyo - ekonomik atılım ve reformlarını desteklemiş olması ve sahip çıkmasıydı.

Halk Birliği hükümeti, ABD tekellerinin yatırımlarını ve diğer büyük işletmeleri kamulaştırmış, toprak reformu yapmış, daha bir çok toplumsal içerikli atılımlarla Şili'yi bağımsızlaştırma, işçi ve emekçilerin baskı ve sömürüden kurtulması yolunda önemli adımlar atmıştır.

Küba'dan sonra Amerika kıtasının güney ucundan başlayan bu sosyalist hareketin, tüm dünyada önemli etkileri olmuştur. Şili'deki sosyalist hareketin kazanımları nedeniyle başta ABD emperyalizmi olma üzerek tüm gerici güçler giderek artan bir telaş içine girmişlerdi. Özellikle Amerika kıtasındaki anti - demokratik, faşist yönetimler paniğe kapılmışlardı. Bu ülke halklarının demokratik baskıları ABD kuklası bu yönetimleri temelinden sarsmaya başlamıştı.

Şili'de gelişen bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesi tüm dünyadan destek buluyordu. Bu gelişmeye karşı 11 Eylül 1973 günü CİA patentli faşist darbe yapıldı. Halk Birliği hükümetinin başkanı Allende öldürüldü. Bütün siyasi partiler ve demokratik örgütler dağıtıldı. ABD tekelerine ve Şili'nin işbirlikçi burjuvazisine imtiyazları geri verildi. Bütün bunları yapabilmek için de, kanlı bir faşist terör ve yıldırma politikası uygulanmaya kondu.

Tüm bu teröre ve soykırıma rağmen Şili'de bugün anti - faşist eylem gelişmektedir. Cuntanın emriyle kurulan ve yönetilen kitle örgütlerinin içinde Anti - faşist güçlerin etkinliği artıyor.

Yeniden toparlanan Halk Birliği partileri :

— Gizli polis örgütü DİNA'nın baskı ve terörüne karşı, bu örgütün lağvedilmesi için güçlerini birleştirme;

— Tüm siyasal tutukluların affı ve sürgündekilerin geri gelmesi;

— Öldürme ve işkence suçlularının yargılanması;

— Halk kitlelerini örgütlenme, sendikal hakların kazanılması ve savunulması, işsizliğe ve sefalete son verilmesi, sosyal güvenliğin korunması;

— Yabancı sermayeye peşkeş çekilen ulusal servetlerin, büyük tekellerin hışmına kurban giden küçük ve orta işletmelerin savunulması;

— Eğitimin faşistleştirilmesinin engellenmesi, ulusal kültürün savunulması, binlerce öğrenci ve genç insanın eğitimine indirilen siyasal ve maddi darbelerin onarılması; etrafında oluşturulan bir ortak program etrafında güçlerini birleştirmeye karar verdiler.

Anti - faşist direnişin yayılması ve örgütlenmesi için başta İşçi Sınıfı Partisi'nin yayın organı olan **EL SİGLO** olmak üzere, birçok gazete gizlice basılıp elden ele dolaşmaktadır.

Terörün doruğuna ulaştığı dönemlerde dahi, işçi sınıfının 1 Mayıs kutlamaları engellenemedi.

Faşist Pinochet cuntasının ABD ve Mao Çininden başka hiç bir bağlantısı yok. Tüm dünya halklarının laneti, Pinochet ve şurekasını her geçen gün biraz daha yalnızlığa ve kaçınılmaz sonlarına doğru itiyor. Bugün en gerici güçler bile bu lanetli cuntayı savunamaz duruma getirildi.

Ülkemizde de Şilideki faşist cunta çeşitli biçimlerde protesto edilmektedir. Partimiz uluslararası sorumluluk ve görevinin bir gereği olarak bu konudaki görüşlerini çeşitli defalar dile getirmiştir.

«...gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin ise gittikçe güçlenmesi ve yoğunlaşması, geri ülkelerde bağımsızlık demokrasi ve soyalizm mücadelesinin içiçe geçerek, bütünleşerek ve durmadan sosyalizmden yana güçlenerek yürütülmesini ve başarıya ulaşmasını kolaylaştırmaktadır.

Türkiye'deki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm hareketi de dünyadaki bu oluşum ve hareketlerin bir parçasıdır ve ondan soyutlanamaz. Bu gerçeği gözönünde tutan Türkiye İşçi Partisi, dünya sosyalizmindeki gelişmeleri, işçi sınıfı hareketlerindeki ilerlemeleri, anti - emperyalist bağımsızlık mücadelelerindeki başarıları yakından izler, olumlu karşılar; bu oluşum ve hareketlerle kardeşçe dayanışmayı öngörür...» **(Tip Programı'ndan)**

«İşçi sınıfı ile tüm emekçilerin mücadele birliği ve dayanışması tek tek ülke sınırları içinde kalmamaktadır. Yalnız çeşitli uluslardan, dillerden, din ve mezheplerden, ırklardan... işçiler arasında değil, bütün çalışanlar arasında, barış için, bağımsızlık için, demokrasi için birlik anlayışı ve pratiği Dünya çapında gelişmektedir. Termo - Nükleer savaşa karşı barış kampanyası, Vietnam halkının ulusal kurtuluş savaşının desteklenmesi ve Şili'de faşist darbe ve uygulamalara karşı protesto kampanyası bu yöndeki başarılı hareketlerin örnekleridir.» **(İşçi Sınıfının Uluslararası Dayanışması ve 1 Mayıs** broşüründen)

İşte bu anlayışla partimiz, Şili halkının anti - faşist direnişe güç vermek ve onunla dayanışma içinde olmak için Şili Halkıyla Dayanışma Geceleri düzenlemektedir. İstanbul, Ankara ve İzmir'de düzenlenecek olan dayanışma gecelerinde, Şili'li sanatçılardan Angel Parra, İsabel Parra, Particio Castillo Şili'deki anti - faşist mücadelenin «soluğunu» ülkemize taşıyacaklar ve Türkiye'deki işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin dayanışmasını da Şili'ye aktaracaklardır.

Bugün tüm dünyada Şili Halkının anti - faşist mücadelesinin kendi alanlarındaki temsilcileri olarak kabul edilen bu Şilili sanatçılar İsabel Parra, Angel Parra ve Patricio Castillo'nun,1965'lerden 1973 yılındaki faşist darbeye kadar ülkelerinde gerçek bir halk kültürünün oluşması yolunda önemli katkıları olmuştur.

Parra'lar ünlü bir sanatçı olan anneleri Violeta Parra'nın izinde Şili halk şarkılarını tüm Latin Amerika'ya nakletmişlerdir. Halk Birliği hükümeti döneminde «Yeni Şili Şarkısı Hareketi» tüm Şili'ye yayılmış ve onlar «umudun sesi» olmuşlardı. Şimdi ise Şili'deki anti - faşist mücadeleyle tüm dünyada işçi sınıfının uluslararası dayanışmasında «Sürgün'ün sesi» oluyorlar.

Patricio Castillo ise 1965 yılından beri «Yeni Şili Şarkısı Hareketi» içinde şair, yorumcu, kompozitör olarak ünlü bir isim. Şimdi birlikte çalışıyorlar. Angel Parra yetişmelerini ve Şili halk kültürünün gelişmesini şöyle anlatıyor :

«Violeta annemizdi. Söylemeye utanıyorum, ama o tüm dünya için o kadar önemli ki. Bir köylü ailesinin kızıydı. 13 kardeşmişler. Violeta ilk şarkılarını annesinden öğrenmiş. 1950 yılından itibaren elinde bir gitar ve teyple Şili yollarını arşınlamaya başladı... Tüm ülkeyi dolaştı... Yaşlılarla konuşarak Şili'nin tüm halk kültürünün derledi... Bu yolculukları ona aynı zamanda Şilinin toplumsal gerçeğini gösterdi... Violeta hem Şilinin siyasal sorunlarını ve hemde Şili halkı içinde yatan kültürel kalıtımı öğrendi. İşte bu keşiften kalkarak şarkılarını oluşturdu.

İsabel ve ben «Yeni Şili Şarkısı»ndan ve tüm yoldaşlarımız bu kaynaktan içtik. O olmasaydı, onun araştırmaları olmasaydı, Şili şarkıları hiçbir zaman otantik bir biçimde popüler ve siyasi tonu kazanmayacaktı.»

«1964 yılında Allende'nin kampanyası tüm sıcaklığıyla sürerken «Yeni Şili Şarkısı Hareketi» başladı. Başlangıçta insanlar biraz şaştılar. Tüm iletişim araçları bize yasaktı. Radyo stüdyolarına çıkamıyorduk. Gazeteler bizden sözetmiyordu. O zaman bizde doğrudan halka gittik. Köylerde ve fabrikalarda, köylüler ve sendikacılarla birleşerek söyledik Bu usul derhal başarı kazandı.»

«Ülke çapında yürüttüğümüz bu çalışmalara parelel olarak Santiago'da bir klüp (La Pena) kurduk. Victor Jara (Faşistlerin Şili Stadında döverek öldürdükleri ünlü şarkıcı) ilk olarak 1965 de «Pena» da söylemeye başladı. Sonra başkaları da geldi... ve bu klüpte 200 den çok Şili Hark şarkıcısı yetişti. Bunlar tüm yurda dağıldılar...»

«Pena giderek semtin kültürel merkezi haline geldi. Çevre halkı burada kültürel ve siyasi faaliyetlerini organize ediyordu. Çeşitli ortak görevler, komite toplantıları ev işleri, zanaatkarlık, halk resmi konularında yetiştirme merkezi, halıcılık sergileri, bu arada ev kadınlarından işçilerden öğrencilerden folk lor grupları kurduk.»

«Pena kesintisiz olarak 8 yıl boyunca, Eylül 1973'e kadar çalıştı. Ve bu yıllarda Pena'nın dinleyicileri, şarkıcılarla, gruplarla yakın ilişkiler içinde oldular, her zamanki



ANGEL PARRA

dostlar, yoldaşlar olarak, tüm sadelikleriyle...»

Parra'lar Latin Amerika'nın çeşitli ülkelerinde tek başlarına çeşitli plaklar doldurdular. Sadece Angel Parra 25 plak yaptı. Bunlar arasında Violeta'nın şarkıları var. Parra'lar devrimci şarkıların yanı sıra, halk müziği, çocuklar için şarkılar da yaptılar.
yor.

Kısaca Parra'lar tüm Latin Amerika'nın kültürünü üstlenmişler.

Angel Parra bu konuda da şunları söylüyor :

«...Söz konusu olan artık yalnızca bir halkın mirasını ve Violeta'nın yapıtlarını kollarımızda taşımak değildi. Önemli olan halkımız için günü gününe bir kültür yaratmaktı. Bu anlamda Violeta'dan farklıyız. İlk şarkılarımızı yazmaya ve ilk plaklarımızı doldur-



İSABEL PARRA

maya Kuzey Amerika (ABD) tarafından yaratılan sanatsal sömürgecilik ortamı içinde başladık. Elvis Presley radyolarımızın dalgalarındaydı. Bir şeyler yapmak gerekiyordu. Amerikan üslerinden etkilenen Şili'lilere kendimizi duyurmak için aynı silahları kullanmaktan çekinmedik. Biz de elektronik müziği kullandık. Bu da bize Şili halkını «bilinçlendirme» eylemini sürdürmemizi sağladı.»

«Bu tabii bizim kreasyonumuzun yalnızca bir görünümüdür. Halkımız için yeni ve özel bir dil bulmaya da çalıştık. Fernando Alegria ve şair Manuel Rojas ile işbirliği yaptım. Pablo Neruda ile ortak olarak «Arte de Pajaros» plağını yaptım. Bu her türlü deneyi, araştırmayı ve artistik teknikleri geliştirme içindeyken Halk Birliğinin zaferi geldi.»

«Bugün Şili'de Pablo Neruda'nın kitapları bulunmuyor. Halk birliği zamanında her yerde bol miktarda vardı. Bu bir simgedir. O dönemde gerçek bir kültür rönesansı tanıdık. Çünkü kültür artık müze yada üniversite ürünü değildi. O günlük bir şeydi... Neruda'nın mısraları işçi ve emekçilerin ağızlarındaydı. «Yeni Şili Şarkısı Hareketi»nin tüm şarkıcıları, tüm grupları fabrikalardan köylere tüm Şili'yi katediyorlardı. Yığınla plak yapıyorduk. Tiyatro grupları her yandan fışkırıyordu. Benim kişisel olarak televizyonda iki programım vardı. Bana öyle geliyor ki büyük bir ekim yaptık fakat hasat gelmedi. Ne yazık ki buğday daha sürgünken biçildi.»

«Umut kırıklığı söz konusu değil. Şili şarkılarımızı kimse susturamayacaktır. Halkımız



PATRİCİO CASTİLLO

çizme altında... bizler kalabalığız. Halkımızın ve onun kültürünün yorulmaz yolcuları olabiliriz. Bugün bizler Fransa'dayız, başkaları İtalya'da, yarın biz Almanya'da olacağız, başkaları başka yerlerde. Acil görevlerimiz var. Şili toprağında kalmış bulunan yoldaşlarımız için para biriktirmek zorundayız. Şili'nin özgürlüğüne kavuşması için tüm dünyada mücadele etmek zorundayız. Şarkı söyleyerek yaptığımız yolculuklar yalnızca halkımızla olan dayanışmanın ifadesidir. Biz de kendi alanımızda savaşacağız.»

Her yerde savaşıyorlar da. Ve 11 Kasım'dan itibaren Türkiye'deler. 13 Kasım'da İzmir'de başlamak üzere İstanbul ve Ankara'da «Şili Halkıyla Dayanışma Gecelerinde» söyleyecekler.

PATRİCİO CASTİLLO

1946 yılında Şili'nin güneyinde Cautin kasabasında doğdu. Faşist darbeden önce Şili Üniversitesinde felsefe öğrenimi yapıyordu. Bunun yanı sıra Üniversitenin konservatuarında kompozisyon dersleri aldı. 1965'ten itibaren Şili içinde ve çeşitli yabancı ülkelerde konserler verdi. En önemli konserleri de Halk Birliği'nin kültür elçisi olarak Avrupa ve Latin Amerika ülkelerinde verdikleridir. Aynı zamanda plak çalışmalarına da katılmıştır.

İSABEL VE ANGEL PARRA

Violeta Parra'nın çocukları olan İsabel ve Angel Parra, Avrupaya ilk kez 1962 yılında yolculuk ettiler. Finlandiya'da, Almanya'da, SSCB'de, İsviçre'de ve Fransa'da çeşitli resitaller verdiler. Plaklar doldurdular ve çeşitli ödüller aldılar.

1964 yılı sonunda Şili'ye döndüler ve «La Pena de los Parra» yı kurdular. 1967 yılında anneleri Violeta Parra öldü.

Küba'da, Uruguay'da, Arjantin'de ve Equator'da bir dizi resital verdiler. Bu arada dünya çapında üne kavuşan pek çok plak yaptılar.

1973 Eylülündeki faşist darbeyle Angel tutuklandı ve bir toplama kampına hapsedildi.

Kardeşi İsabel ise yurt dışına kaçmayı başarmıştı. Angel 1975 yılında yurt dışına sürgün edildi. Ve iki kardeş 1975 yılında Meksiko'da tekrar buluştular. Dünyanın birçok ülkesinde birlikte konserler verdiler. Şimdi Paris'te Orsay tiyatrosunda Patricio Castillo ile birlikte çalışıyorlar.

Parra'lar Şili'de sanat kuruluşları tarafından verilmiş pek çok ödüle sahiptirler. «Altın Defne», «Altın Madalya», «Altın Plak», «Eleştiri Ödülü», «Folklar Ödülü» gibi...

Bütün bu ödüllerin dışında, İsabel Parra'ya Demokratik Alman Cumhuriyeti Sanatlar Akademisi (DAC) tarafından «Akademi Onur Üyesi» ödülü verilmiştir. İsabel 1946, Angel ise 1943 doğumludur.

İKİ ZIT TOPLUMSAL SİSTEME BÖLÜNMÜŞ ÜLKE

KORE...

Bugünlerde hem kuzey ve hem de Güney Kore hakkında gündelik basında çeşitli haberler ve yorumlar çıkmaya başladı.

Kore'ye 1950 Haziran ayında yapılan emperyalist müdahaleden beri, Kore sorunu Türkiye'deki politik yaşama girmiş ve zaman zaman en önemli sorunlardan biri olmuştur. Çünkü bu emperyalist müdahaleye Anadolu'nun emekçi çocukları da elbet bir gün hesabı sorulacak olan bir oldu bittiyle katılmış, birçokları orada kanlarını akıtmış, hayatlarını vermişlerdir.

ABD emperyalizminin yanı sıra Türkiye'nin içinde bulunduğu 16 müttefiki üstün teknolojik donanımları yanı sıra bakteriyolojik silahları dahi kullanarak 3 yıl boyunca sürdürdükleri bu savaş sonunda Kuzey Kore'deki sosyalist rejimi çökertmek bir yana eski sınırlarda dahi, ancak baskı ve terörle ayakta durabilecek hale gelmişlerdir. Ne var ki, savaş sonrası yeniden bölünen Kore halkı'nın yanı sıra ABD emperyalizmi Güney Kore'ye üsleri ve tesisleriyle yerleşmiştir.

Kore ilk kez 1910 yılında Japonlar tarafından işgal edildi. Bu işgal 2. Dünya Savaşı sonuna dek devam etti. Porsdam konferansında Kore'deki Japon işgali kaldırılarak şimdiki sınır olan 38. enlemin kuzeyi SSCB ve güneyi de ABD askeri birliklerince kontrol altına alındı.

1946 Şubatında SSCB bundan böyle Kuzey Kore diye tanımlanacak olan bölgenin yönetimini «Geçici Halk Komitesi» ne devretmiştir. Bu suretle Kim İl Sung başkanlığındaki Kuzey Kore İşçi Partisi, SSCB'nin de yardımlarıyla sosyalizmi inşa etmeye başladı.

Güneyde ise ABD askeri işgaline dayanarak Syngman Rhee başkanlığında kukla bir yönetimi iş başına getirmiştir.

Bu suretle Kore'nin kuzeyinde sosyalizm, güneyinde ise ABD denetimi altında kapitalizm inşa edilmeye başlanmıştır.

Böylece Kore, iki zıt toplumsal sisteme bölünmüş oldu.

Güney Kore'de ABD emperyalizminin desteğindeki işbirlikçi burjuvaziye dayanan Rhee'nin faşist yönetimine karşı demokratik güçlerin direnişi gitgide gelişerek 1950 yılı başlarında ileri boyutlara ulaşmıştır. Demokratik güçlerin artan direncine ABD soğuk savaş yıllarının MC Carty politikasıyla cevap vermiş ve Güney Kore, ABD ve yandaşları tarafından işgal edilmiştir.

Geçici Halk Komitesi, yönetimi SSCB'den devraldıktan sonra, Kuzey Kore'de derhal toprak reformu uygulanmasına başlanmış, köylülerin eski borçları iptal edilmiş ve kısa sürede etkin ve yoğun bir toprak reformu uygulanmıştır.

Hammadde kaynakları ve akarsuları bakımından çok zengin bir ülke olan Kuzey Kore, kısa sürede elektrik üretimini hızla artırmış ve ağır sanayi; temeli üzerinde bir sanayileşme uğraşına girmiştir.

Savaş sonrası Kuzey Kore'nin ekonomik ve siyasal başarılarına karşın Güney Kore'nin ekonomik büyümesi ise, siyasal baskı ve terör ve bunun tabii bir sonucu olarak sosyal sefalet pahasına yürütülmeye çalışılıyor.

Kore ekonomisi büyük bir çıkmaz içindeydi. Bu konuda zamanın ABD dışişleri Bakanı Dean Acheson «ABD yardımı olmazsa Güney Kore 2 - 3 ay içinde batar» diyordu.

Emperyalizmin uydu ülkelerde yıpranan yönetimleri değiştirme politikası doğrultusunda, askeri bir darbe ile Rhee yönetimi devrilmiş ve yerine bağnaz bir anti - komünist olan Park başkanlığında yeni bir kukla yönetim getirilmiştir. Park, koyu bir faşist dikta rejimi kurmuş, İşçi ve emekçi sınıflarını ABD ve Japon tekellerinin sömürüsüne terketmiştir.

Emek son derece ucuzdur. İşçilerin grev, toplu sözleşme gibi sosyal hakları, emeklilik gibi hiçbir güvenceleri yoktur. Tüm demokratik hak ve özgürlükler ağır bir baskı altına alınmıştır.

Benzeri ülkelerde olduğu gibi Güney Kore'deki ekonomik gelişme de yapay bir gelişmedir. Dışa bağımlıdır. Ekonomi, ağır endüstri, maden çıkarma ve işleme endüstrisi, ve donatım araçları endüstrisinden yoksundur. Ekonomi, Uluslararası tekellerin istekleri ve çıkarları doğrultusunda ucuz ve yoğun emek sanayi temeline dayalı olarak daha çok ihracata dönük hafif endüstri ve montaj sanayii niteliğindedir.

Tarıma elverişli toprakları olan Güney Kore, ikiye ayrılmazdan önce tüm Kore'nin tarımsal gereksinimini karşılayabildiği halde, bu çarpık kapitalist gelişme nedeniyle bugün sadece Güney Kore'nin dahi tarımsal gereksinimleri karşılanamamaktadır. Pek çok gıda maddesi yurt dışından ithal edilmektedir.

Dünya jandarmalığını yüklenen ABD, Güney Kore gibi bazı uydularını bu görevi içinde de kullanmaktadır. Örneğin, ABD Vietnam'da sürdürdüğü emperyalist savaşta 8 yıl süre ile 50 bin Güney Koreli asker kullanmıştır.

Diğer yandan her iki Kore devletinin de başkanları, başından beri Kore'nin birleşmesinden yana olduklarını her fırsatta halklarına ve dünya kamuoyuna vadetmektedirler.

Kuzey Kore başkanı Kim İl Sung 1972 yılında birleşmenin koşullarını üç temel ilke üzerinde yoğunlaştırıyordu. Bunlar; bağımsızlık, barışçı beraberlik, ulusal bütünlük idi. Ayrıca Kuzey Kore; sınırın kaldırılmasını, Güney ve Kuzey Kore'deki bütün siyasi partilerin ve diğer örgütlerin ve her yaşta insanların her iki tarafta da serbestçe siyasi faaliyette bulunmalarını da öneriyordu.

Kuzey Kore yönetiminin bu kendine güvenli tutumuna karşın, Güney Kore'nin Park yönetimi, tüm anlaşma önerilerini sürekli yokuşa sürmüş ve hatta her iki Kore'nin dünya kamu oyunda resmen ikiye ayrıldığının tescili için Kuzey Kore'nin de Birleşmiş Milletler'de temsil edilmesini önermiştir.

Diğer yandan Güney Kore'de muhalefeti yürüten Kim Dae Jung da Kuzey Kore ile aynı parelelde önerileri savunmaktadır. Kuzey ve Güney Kore birleşmelidir, diyen Jung, ABD ve Japon tekellerine karşı çıkarak, ülkenin demokratikleşmesini savunmaktadır. 1971 yılında yapılan seçimlerde tüm baskılara rağmen Park'a karşı oyların % 46'sını alan Jung, daha sonra gizli istihbarat teşkilatı tarafından kaçırılarak hapsedilmiştir.

Çeşitli baskılarla aldığı küçük bir oy farkına dayanarak iktidarda kalan Park, faşist baskı rejimini giderek artırmıştır. Ülke halen Sıkıyönetimle yönetilmektedir.

Diğer yandan ABD ve Park yönetimi 1950 yılında kurulan Birleşmiş Milletler Ortak Komutanlığını da kaldırarak yerine ABD ile yeni bir ortak komutanlık kurmak için Birleşmiş Milletlere baş vurdular.

Bu yeni durumda Birleşmiş Milletlerin tavrının ne olacağı şöyle yorumlanmaktadır. «Konu Birleşmiş Milletler gündemine girdiğinde, Güney Kore'de devam eden faşist yönetim nedeniyle 1950 anlaşması uyarınca Birleşmiş Milletlerin üstüne düşen görevlerin yapılması istenecektir. Bu nedenle bir kere daha Park rejimi üstünde baskılar yoğunlaşacaktır. Ve büyük bir olasılıkla Park rejimi iki Kore'nin birleştirilmesi önerileriyle karşı karşıya kalacaktır. Bu takdirde ABD'nin de Güney Kore'deki askeri ve siyasi nüfuzu tartışılacak ve belki de artan baskılar nedeniyle ABD güçlerini geri çekmek gibi bir sorunla karşı karşıya kalacaktır.»

Kore'nin bu yazgısı yalnızca Kore'ye özgü bir olay değildir. Emperyalizmle işbirliğinin diğer yüzü de sömürü, baskı ve terördür. Güney Kore halkının bugün içinde bulunduğu bu durumdan başta ABD emperyalizmi olmak üzere Türkiye burjuvazisi de sorumludur. Ve Kore'deki anti - faşist mücadelenin başarısı bir kere daha emperyalizmin ve tüm dünyadaki işbirlikçilerin yenilgisi olacaktır.

ÇARK BAŞAK ● Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın organı ● Sahibi: Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN ● Sorumlu yazı işleri müdürü: Nurdan ORPEN ● 15 günde bir yayınlanır ● Yönetim yeri: TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL Tel: 45 92 01 ● Abone: 24 sayı için 35.— TL. Yurtdışı: 70.— TL. ● Dizgi-Tertip: Başaran Matbaası ● Baskı: Ufuk Matbaası — Tel.: 26 43 09